

Správa o činnosti ÚKSÚP za rok 2016

Predkladá: Ing. Peter Rusňák, PhD., v. r.
generálny riaditeľ

Bratislava, apríl 2017

Obsah

Identifikácia organizácie	4
1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie	6
1.1 Poslanie a prínos organizácie	6
1.2 Hlavné činnosti	6
1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie	8
1.3.1 Plnenie Koncepcie reorganizácie ÚKSÚP	9
2. Odborná činnosť ÚKSÚP	11
2.1 Oblasť pôdy a hnojív	11
2.1.1 Legislatívny rámec činnosti	11
2.1.2 Činnosť	12
2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia	21
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva	22
2.2.1 Legislatívny rámec činnosti	22
2.2.2 Činnosť	22
2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia	27
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu	28
2.3.1 Legislatívny rámec činnosti	28
2.3.2 Činnosť	30
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia	35
2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva	36
2.4.1 Legislatívny rámec činnosti	36
2.4.2 Činnosť	37
2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia	38
2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby	45
2.5.1 Legislatívny rámec činnosti	45
2.5.2 Činnosť	46
2.5.3 Ciele a prehľad ich plnenia	57
2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov	59
2.6.1 Legislatívny rámec činnosti	59
2.6.2 Činnosti	60
2.6.3 Ciele a prehľad plnenia	66
2.7 Oblasť ochrany rastlín	67
2.7.1 Legislatívny rámec činnosti	67
2.7.2 Činnosť	68
2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia	76
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	77
2.8.1 Legislatívny rámec činnosti	77
2.8.2 Činnosť	78
2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia	85
2.9 Oblasť laboratórnych činností	87
2.9.1 Legislatívny rámec činnosti	87
2.9.2 Činnosť	88
2.9.3 Ciele a prehľad ich plnenia	106
2.10 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín	107
3. Rozpočet organizácie	109

3.1	Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2016.....	109
3.2	Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2016	111
3.2.1	Plnenie príjmov v roku 2016.....	111
3.2.2	Čerpanie výdavkov v roku 2016	111
3.2.3	Mimorozpočtové prostriedky	117
4.	Ľudské zdroje.....	120
4.1	Politika zamestnanosti	120
4.2	Mzdová politika.....	122
4.3	Výberové konanie a výber zamestnancov	122
4.4	Sociálna politika	122
4.5	Vzdelávanie zamestnancov	122
5.	Politika kvality, kontrolná činnosť	124
5.1	Kontrolná činnosť.....	124
5.2	Audítorská činnosť	125
5.3	Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní.....	125
6.	Vonkajšie vzťahy.....	126
6.1	Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	126
6.2	Medzinárodná spolupráca.....	127
6.3	Slovenské predsedníctvo v Rade EÚ.....	128
7.	Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť.....	130
7.1	Hlavní užívatelia výstupov	130
7.2	Publikačná činnosť	131
8.	Prílohy ku Správe o činnosti ÚKSÚP	133
8.1	Oblasť pôdy a hnojív	133
8.2	Oblasť odrodového skúšobníctva	137
8.3	Oblasť osív a sadív	140
8.4	Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby	143
8.5	Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín	148
8.6	Oblasť ochrany rastlín	149
8.7	Oblasť krmív a výživy zvierat.....	152
8.8	Oblasť laboratórnych činností	157
9.	Zoznam skratiek.....	159

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
Kontakt: tel.: 02/59 880 200, 54 775 369, fax: 02/59 880 800
e-mail: uksup@uksup.sk, <http://www.uksup.sk>

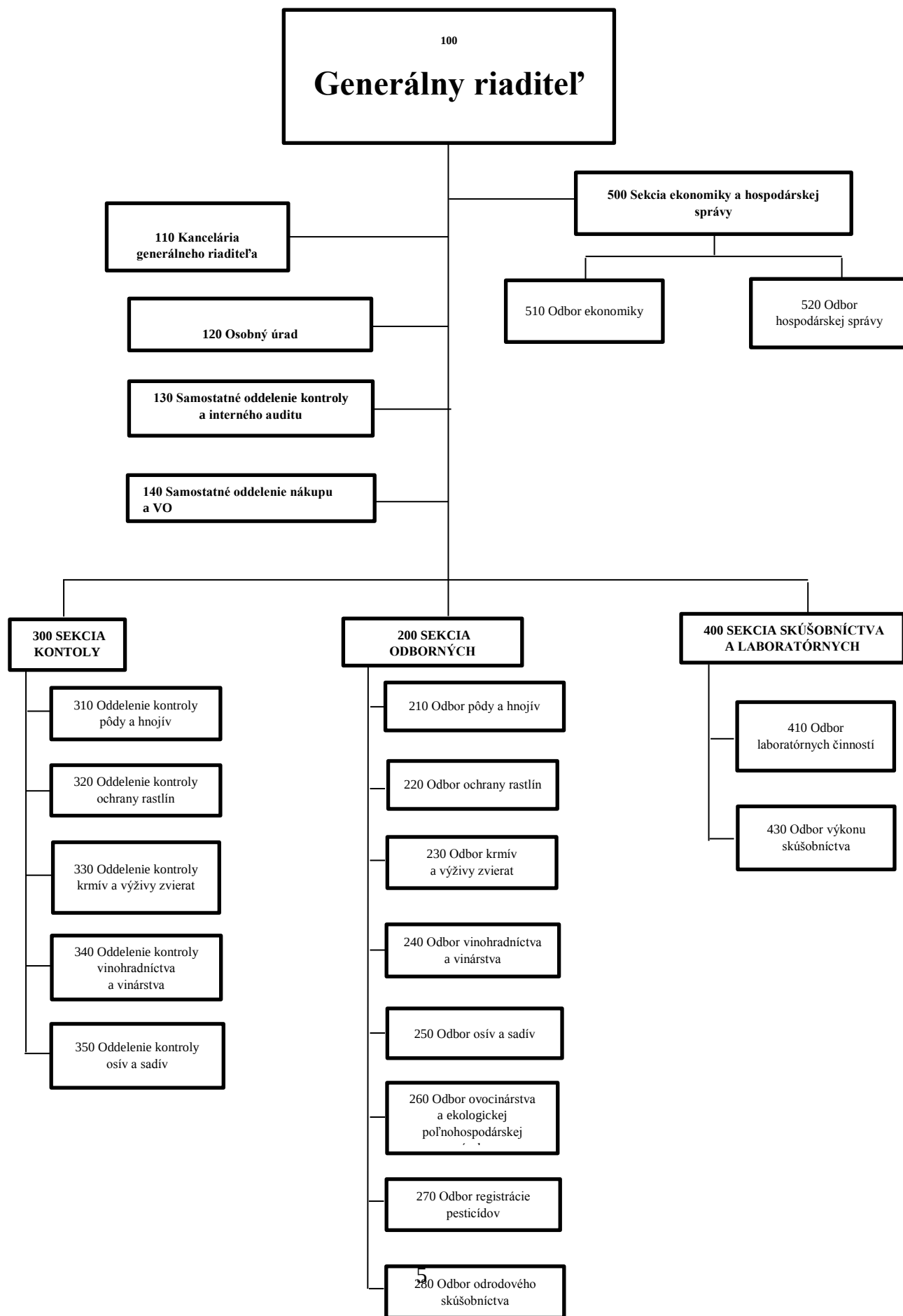
Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva земедělství a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutí Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2228/2014-250 zo dňa 6. marca 2014 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ÚKSÚP je priamo riadený Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

Členovia manažmentu k 31.12.2016

Generálny riaditeľ	Ing. Peter Rusňák, PhD.	od 14.5.2016
Sekcia ekonomiky a hospodárskej správy	Ing. Štefan Korec	od 01.12.2016 riaditeľ sekcie
Sekcia kontroly	Ing. Peter Řeháček, PhD.	od 15.8.2016 poverený riadením sekcie
Sekcia odborných činností	Ing. Samuel Michálek	od 15.8.2016 poverený riadením sekcie
Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností	Ing. Eva Frančiaková	od 15.8.2016 poverená riadením sekcie
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Katarína Hanzelyová	vedúca kancelárie
Samostatné oddelenie kontroly a interného auditu	Mgr. Ing. Miriam Šimšíková	vedúca oddelenia
Samostatné oddelenie nákupu a verejného obstarávania	Ing. Peter Gráčik	od 01.12.2016 vedúci oddelenia
Osobný úrad	JUDr. Erik Dóczy	od 15.8.2016 vedúci osobného úradu

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2016

1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Poslanie a prínos organizácie

Poslaním ÚKSÚP je prostredníctvom výkonu úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá), ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby a výkonom skúšobníctva zabezpečiť zdravé a bezpečné zdroje pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat, rastlín a životného prostredia.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk umožňuje a zároveň podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušnej oblasti poľnohospodárstva, ktorá je vykonávaná podľa platnej legislatívy.

Všetky činnosti ÚKSÚP sú vykonávané na základe príslušnej národnej a európskej legislatívy, jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestranne a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý. Výsledky slúžia hlavne poľnohospodárom, farmárom a podnikateľským subjektom v poľnohospodárskom sektore pre potreby ich ďalšieho zveľaďovania a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti rastlinnej a živočíšnej výroby.

ÚKSÚP vykonávaním odbornej a kontrolnej činnosťou participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre potreby Poľnohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Získané údaje slúžia pri kontrole rôznych agroenvironmentálnych opatrení pre naplnenie cieľov Programu rozvoja vidieka na r. 2014 – 2020.

1.2 Hlavné činnosti

Hlavné činnosti, ktoré ÚKSÚP zabezpečuje, vyplývajú z európskej a národnej legislatívy (viď legislatívny rámec pri jednotlivých oblastiach odbornej činnosti):

a) Úradná kontrola

- prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“)
- pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
- krmív
- systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
- vo fytosanitárnom sektore

b) Štátna odborná kontrola

- certifikovaných hnojív, hnojív európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“), vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív
- používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
- množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín
- pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR
- kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín
- v oblasti vinohradníctva a vinárstva
- ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
- vo fytosanitárnom sektore

c) Skúšobníctvo

- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
- skúšanie biologickej účinnosti POR
- výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
- stacionárne poľné a nádobové pokusy vplyvu hnojenia na úrody pestovaných rastlín

d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach

e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:

- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
- dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
- pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
- vinohradov
- vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
- ovocných sádov a chmeľníc
- autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
- autorizovaných pomocných POR a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
- dovozcov a výrobcov rastlinných komodít, ktoré podliehajú fytosanitárnej kontrole a skúšaniam
- prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
- oprávnených inšpekčných organizácií pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- krmivárskych podnikov

f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, schvaľovanie účinných látok, safenerov a synergentov

g) Fytosanitárna kontrola

- rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov

- množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- h) Monitoring škodlivých organizmov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín a monitorovanie zmeny hladín výskytu kontaminantov poľnohospodárskeho a priemyselného pôvodu v pôdach
- j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- k) Znalecká, posudková, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť

1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Za účelom znižovania nákladov a zefektívnenia činnosti ÚKSÚP bola v roku 2014 prijatá Koncepcia reorganizácie ÚKSÚP na roky 2014-2016, ktorej cieľom bolo:

- zjednodušiť a stransparentniť odborné a ekonomické riadenie ÚKSÚP
- reorganizovať činnosť laboratórií ich zlúčením do jedného Odboru laboratórnych činností
- presunúť všetky laboratórne pracoviská z budovy na Hanulovej 9/A, Bratislava do areálu na Matúškovej 21, Bratislava a časť do Hanisky a Zvolena
- ponúknuť uvoľnený prebytočný nehnuteľný majetok, ktorý bol získaný reorganizáciou pracovísk, na predaj, resp. nájom
- zaviesť a vyhlásiť vlastný systém manažérstva kvality ústavu, ktorým sa zabezpečí efektívny výkon inšpekcie a certifikácie
- prehodnotiť akreditácie laboratórnych pracovísk a certifikáciu inšpekčných orgánov ÚKSÚP akreditačným orgánom Slovenskou národnou akreditačnou službou (ďalej len „SNAS“)

Ďalším cieľom je zefektívnenie výkonu laboratórnych analýz pre účely úradnej kontroly, štátnej odbornej kontroly, diagnostiky a ostatných skúšobných činností za súčasného zníženia nákladov na laboratórnu činnosť a akreditáciu, zníženie prevádzkových nákladov na budovy, zjednodušenie a stransparentnenie odborného a ekonomického riadenia ústavu, zmenou organizačnej štruktúry a zavedením jedného ekonomického okruhu.

Hlavné priority na roky 2015 – 2016

- prestavba a príprava priestorov pre laboratórne pracoviská v jednotlivých pavilónoch na Matúškovej 21
- odborná príprava a realizácia „Národného programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky“ s cieľom včas identifikovať prvé prieniky škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“), a tým zvýšiť účinnosť nariadených rastlinolekárskeho opatrení
- zabezpečenie ochrany územia SR pred zavlečením organizmov škodlivých pre rastliny rastlinolekárskou kontrolou na hraničných inšpekčných staniciach (ďalej len „HIS“)
- zabezpečenie komplexného informačného systému pre POR

- obnovou maloparcelnej poľnohospodárskej techniky skvalitniť a zefektívniť činnosti v skúšobníctve
- obnovenie vozového parku a vzorkovacích sád na výkon úradných kontrol
- aktívna príprava a účasť v predsedníctve SR v EÚ
- stabilizácia a posilnenie špičkových expertov primeraným finančným ohodnotením

1.3.1 Plnenie priorít a koncepcie reorganizácie ÚKSÚP

Priority na roky 2015-2016 boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať špičkových expertov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

S cieľom zabezpečenia efektívnejšieho a hospodárnejšieho plnenia hlavných úloh ÚKSÚP na všetkých úsekoch svojej činnosti, najmä v oblastiach zameraných na nakladanie s finančnými prostriedkami štátneho rozpočtu, materiálo-technického zabezpečenia všetkých organizačných zložiek ÚKSÚP, v oblastiach výkonu špecifickej kontrolnej a skúšobnej činnosti a s cieľom dlhodobého udržania potrebnej kvality v oblasti výkonu laboratórnych činností, bola s účinnosťou od 15.8.2016 vykonaná zmena organizačnej štruktúry ÚKSÚP.

Vznikla líniová organizačná štruktúra, v rámci ktorej došlo k oddeleniu troch základných činností ÚKSÚP a to činnosti kontrolnej, odbornej (metodickej) a na úseku laboratórnych činností a skúšobníctva. Tieto boli začlenené pod novo vytvorené organizačné útvary – sekcie. Na čele každej sekcie bol ustanovený riaditeľ sekcie.

V pôsobnosti sekcie odborných činností došlo k 15.8.2016 k zlúčeniu dvoch samostatných odborov a to Odboru ovocinárstva a integrovanej produkcie s Odborom ekologickej poľnohospodárskej výroby. Vznikol Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Reorganizácia sa dotkla aj oblasti ekonomickej a hospodárskej správy. V tejto súvislosti došlo k zrušeniu regionálnych pracovísk ÚKSÚP vo Zvolene a Košiciach. Ekonomická agenda spolu s agendou personálnou bola sústredená centrálnie do Bratislavy. Činnosť odborných útvarov ÚKSÚP dislokovaných vo Zvolene a Košiciach bola naďalej zachovaná v plnom rozsahu v jestvujúcich objektoch ÚKSÚP.

Činnosti vyplývajúce z reorganizácie vykonané v roku 2016:

- vytvorenie nových organizačných útvarov – sekcií, čím došlo k oddeleniu kontrolnej a skúšobnej činnosti od odbornej (metodickej) činnosti:
 - Sekcia kontroly
 - Sekcia odborných činností
 - Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností
 - Sekcia ekonomiky a hospodárskej správy
- zrušenie Regionálnych pracovísk Zvolene a Košice
- rekonštrukcia priestorov pre laboratóriá a kancelárie na Matúškovej 21 v Bratislave
- návrh na zmenu zriaďovacej listiny – príprava na riešenie projektov a čerpanie prostriedkov z EÚ fondov

Stabilizácia a posilnenie špičkových expertov primeraným finančným ohodnotením

Pre stabilizáciu a posilnenie špičkových expertov sa nastavil model ohodnotenia zvýšením platových tried z hľadiska najnáročnejšej odbornej činnosti, ktorú zamestnanec vykonáva a zvýšením osobného príplatku.

Týmto opatrením sa ÚKSÚP v spolupráci so Základnou organizáciou odborového zväzu snaží zamedziť odchodu špičkových expertov z dôvodu podstatne vyššieho ohodnotenia ich odborných a jazykových znalostí.

2. Odborná činnosť ÚKSÚP

2.1 Oblasť pôdy a hnojív

2.1.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 462/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 199/2008 Z. z.
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 199/2008 Z. z., ktorá ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 764/2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 1774/2002
- Nariadenie Komisie č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych predpisov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady č. 97/78, pokiaľ ide o vzorky a predmety vyňaté spod kontroly veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej kontroly
- Nariadenie Komisie 2016/1618, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia príloh I a IV
- Nariadenie Komisie č. 1257/2014, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia príloh I a IV
- Nariadenie Komisie č. 463/2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I, II a IV technickému pokroku

- Nariadenie Komisie č. 223/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie č. 137/2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie č. 1020/2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I, II, IV a V technickému pokroku
- Nariadenie Komisie č. 1107/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie č. 162/2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách s cieľom prispôbiť jeho prílohy I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie č. 2076/2004, upravujúce po prvýkrát prílohu I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/2003 o hnojivách

2.1.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti pôdy a výživy rastlín je ustanovená zákonom č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov.

Pozostáva zo zabezpečenia:

- agrochemického skúšania pôd t. j. terénneho prieskumu pôd, odberu pôdných vzoriek, ich analýzy a expedície analyzovaných výsledkov na poľnohospodárske podniky
- zabezpečovania úloh vyplývajúcich zo štátneho plánu na úseku Plošného prieskumu kontaminácie pôd
- kontrolnej činnosti nad dodržiavaním ustanovení zákona o hnojivách v poľnohospodárskych podnikoch zameraná na skladovanie, používanie a evidenciu hnojív a kontrolu plnenia podmienok nitrátovej smernice v poľnohospodárskej praxi
- certifikácie hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok
- kontroly kvality hnojív

Činnosť ÚKSÚP v oblasti pôdy a hnojív zabezpečuje Odbor pôdy a hnojív (ďalej len „OPaH“).

2.1.2.1 Agrochemické skúšanie pôd

ASP je ťažiskovou činnosťou, jeho výsledky sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti, s cieľnou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

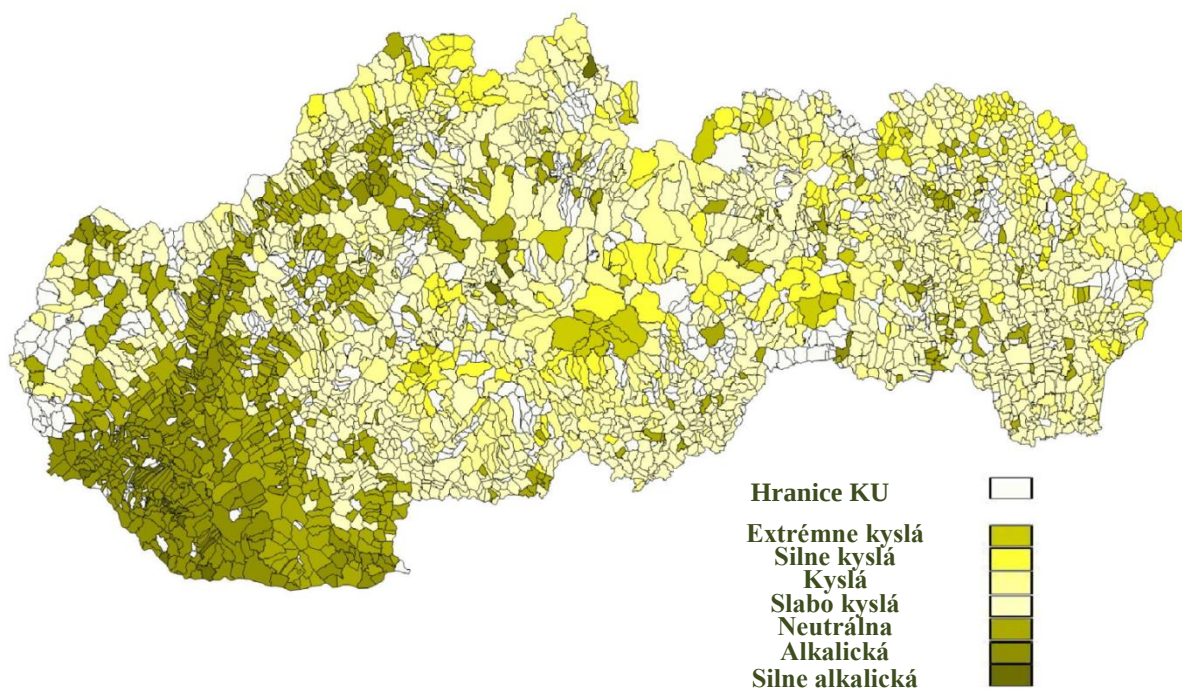
V pôdných vzorkách sa stanovuje pôdna reakcia - hodnota pH a prijateľné formy fosforu a draslíka a mobilné formy horčíka v jednotnom výluhu Mehlich III.

Tento vylúhovací roztok dobre modeluje prístupnosť živín z pôdy pre rastliny. U trvalých kultúr sa zisťuje tiež vápnik v pôde. V roku 2016 bolo analyzovaných 28 391 vzoriek pôd, čo predstavuje preskúšanú výmeru 249 445 ha poľnohospodárskej pôdy. V sledovanom období

prebiehal piaty rok XIII. cyklu.

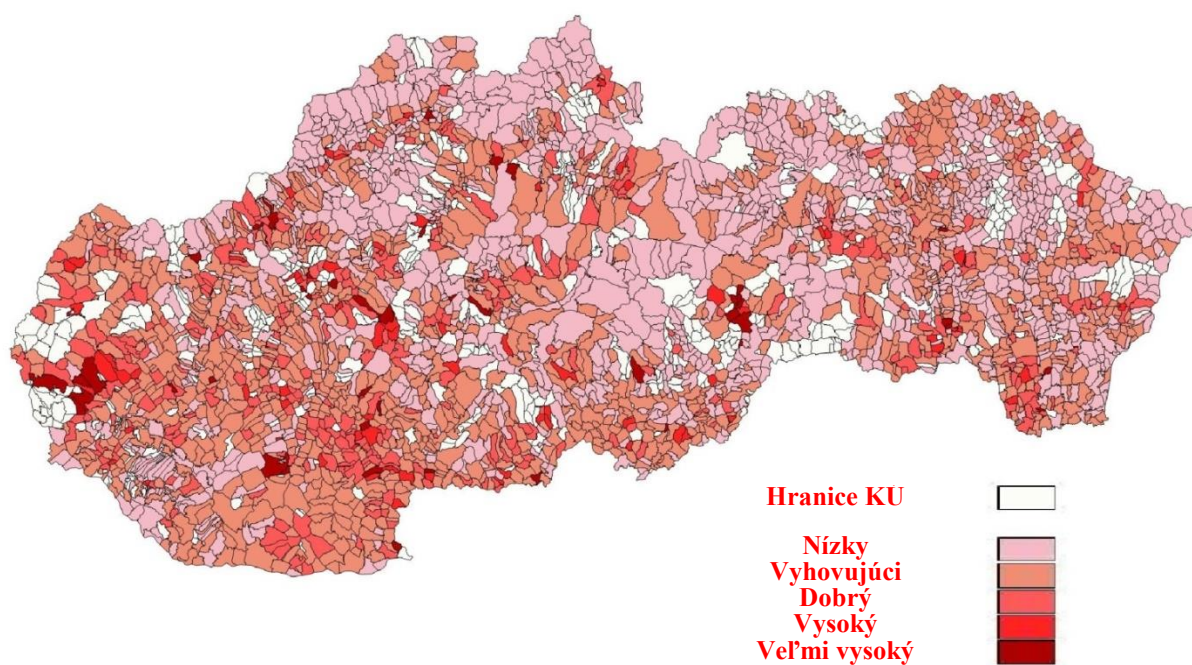
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa pôdnej reakcie

Pôdna reakcia	Roky 2006 - 2011	Roky 2012 - 2015
Kyslá	23,4	24,54
Slabo kyslá	35,2	35,04
Neutrálna	23,4	21,91
Alkalická	18,0	18,51

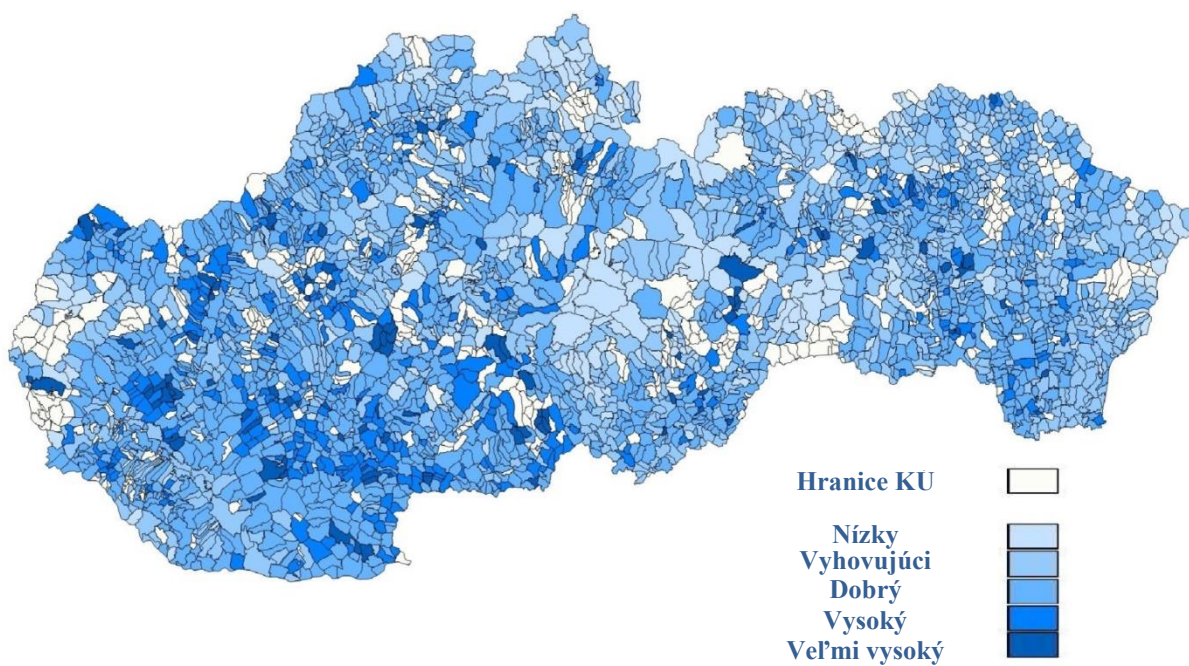
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín - fosfor

Fosfor	Roky 2006 - 2011	Roky 2012 - 2015
Nízka zásoba	42,2	45,96
Stredná zásoba	33,2	31,86
Dobrá zásoba	24,7	22,18

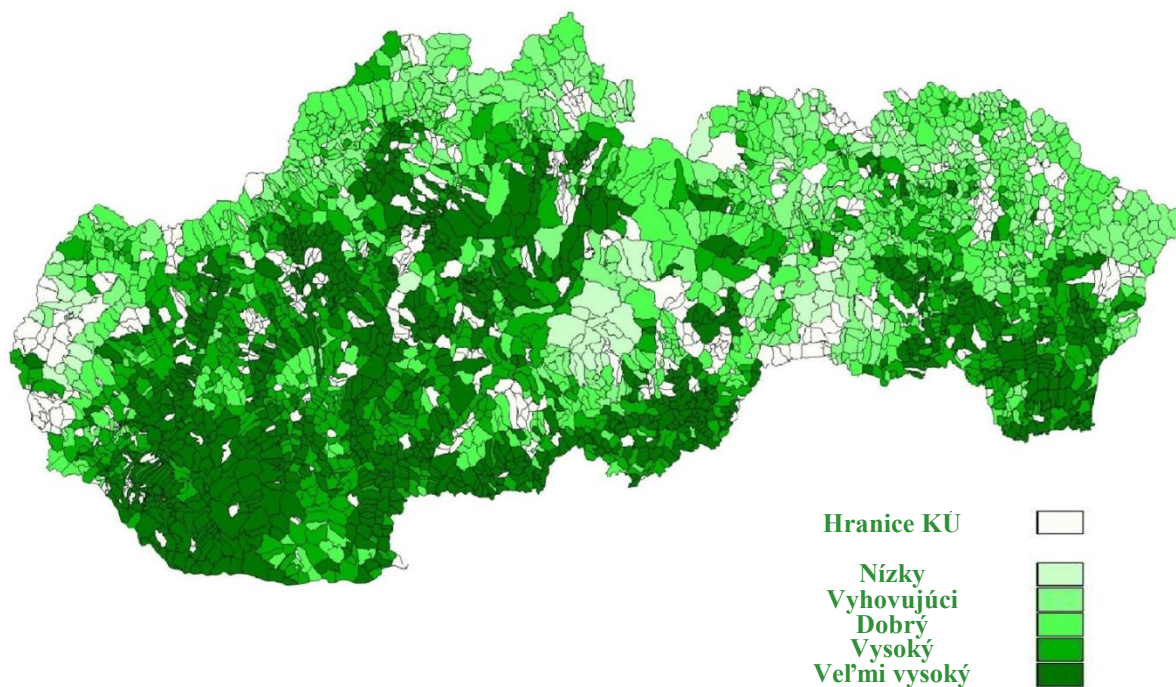
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín - draslík

Draslík	Roky 2006 - 2011	Roky 2012 - 2015
Nízka zásoba	16,4	17,27
Stredná zásoba	30,8	30,80
Dobrá zásoba	52,9	51,94

Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín - horčík

Horčík	Roky 2006 - 2011	Roky 2012 -2015
Nízka zásoba	5,9	4,78
Stredná zásoba	11,4	11,50
Dobrá zásoba	82,8	83,72

Pôdne vzorky ASP z roku 2016 sa ešte analyzujú, preto rok 2016 nie je v správe zahrnutý.

2.1.2.2 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

Z dotazníkov spotreby hnojív, ktoré sú farmári povinní zaslať každoročne do 15. februára sa štatisticky vyhodnocuje spotreba hnojív za predošlý hospodársky rok. Zároveň to predstavuje administratívnu kontrolu hnojív, ich používanie a skladovanie, nakoľko farmári podávajú tiež hlásenie o skladovacích kapacitách hospodárskych hnojív.

Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v čistých živinách za roky 2012 – 2015:

Rok 2012

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg čistých živín
Dusíkaté	101 004,3	64,95
Fosforečné	19 167,2	12,33
Draselné	13 297,4	8,55
Priemyselné hnojivá spolu	133 468,9	85,83

Rok 2013

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg čistých živín
Dusíkaté	140 665,15	72,94
Fosforečné	25 412,05	13,18
Draselné	18 285,01	9,48
Priemyselné hnojivá spolu	184 362,20	95,60

Rok 2014

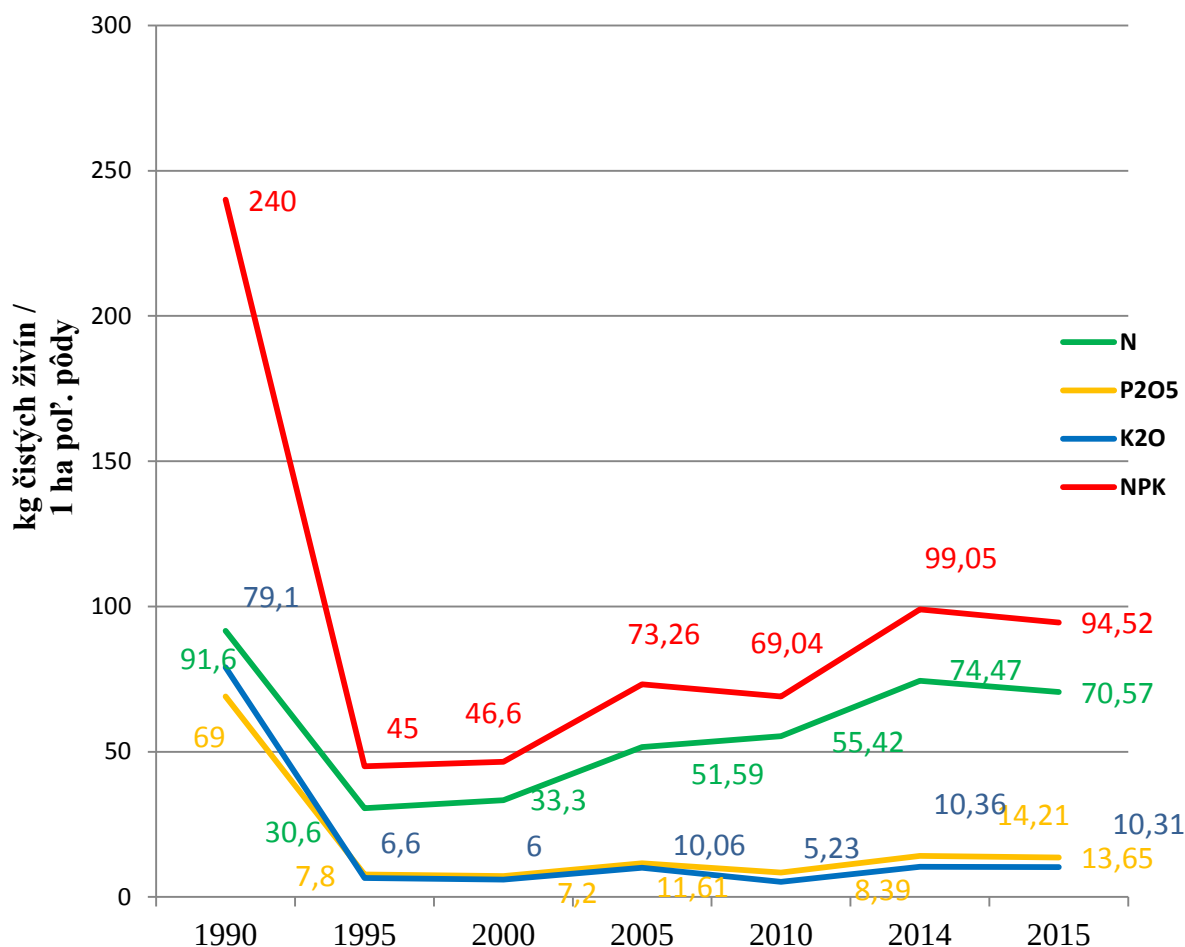
Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg čistých živín
Dusíkaté	143 621,89	74,47
Fosforečné	27 407,32	14,21
Draselné	19 987,21	10,36
Priemyselné hnojivá spolu	191 016,53	99,05

Rok 2015

Hnojivá	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg čistých živín
Dusíkaté	135 568,30	70,57
Fosforečné	26 215,70	13,65
Draselné	19 798,20	10,31
Priemyselné hnojivá spolu	181 582,20	94,52

Vyhodnotenie spotreby priemyselných hnojív za rok 2016 v súčasnosti prebieha.

Graf spotreby hnojív v kg čistých živín na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v rokoch 1990-2015

Graf spotreby hnojív ukazuje znižovanie spotreby hlavne fosforečných a draselných hnojív.

2.1.2.3 Štátna odborná kontrola pôdy

Pracovisko vykonalo 120 fyzických kontrol poľnohospodárskej pôdy u poľnohospodárskych subjektov zmysle príslušnej legislatívy, hlavne na základe sťažností, petícií, podaní, ale tiež podľa plánu kontrol.

Zameralo sa na kontrolu správnosti odberov a evidencie pôdných vzoriek pre agrochemické skúšanie a monitoring pôdy, kontrolu skladovania a používania hnojív, kontrolu evidencie o používaní hnojív ako aj na kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov.

2.1.2.4 Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov.

Certifikačné konanie pozostáva z posúdenia technickej dokumentácie, označovania, balenia výrobku a kompletnej analýzy reprezentatívnej vzorky výrobku v skúšobnom laboratóriu akreditovanom SNAS podľa STN EN ISO/IEC 17 025. Z výsledkov zistení je vypracovaný záverečný protokol, v ktorom sa skonštatuje, či výrobok vyhovel alebo nevyhovel podmienkam certifikácie. V prípade kladného výsledku je vydané rozhodnutie o certifikácii, ktoré žiadateľ a oprávňuje uviesť výrobok do obehu v Slovenskej republike. Rozhodnutie o certifikácii sa vydáva na dobu 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív pracovisko uzavrelo certifikačné konanie vydaním 85 certifikátov.

Prehľad vydaných certifikátov za rok 2016:

Druh hnojiva	Počet vydaných certifikátov
Priemyselné hnojivá	8
Organické hnojivá	6
Organicko-minerálne hnojivá	11
Pestovateľské substráty	10
Pôdne pomocné látky	41
Vápenaté a horečnato- vápenaté hnojivá	9

2.1.2.5 Štátna kontrola hnojív

V období platnosti certifikátu hnojiva inšpekčné oddelenie pracoviska náhodne odoberá kontrolné vzorky hnojív a zisťuje dodržiavanie požiadaviek uložených v certifikačnom konaní. V prípade nedostatkov navrhne nápravné opatrenia. Kontrola je vykonávaná nielen u certifikovaných hnojív, ale tiež hnojív ES a vzájomne uznaných hnojív. V štátnej odbornej kontrole bolo v roku 2016 odobraných 132 kontrolných vzoriek hnojív, z toho 33 vzoriek bolo s označením „Hnojivo ES“ a 9 vzoriek bolo vzájomne uznaných hnojív. Nedostatky boli zistené v 4 prípadoch a boli riešené upozornením.

2.1.2.6 Pokusnícka činnosť

Pokusnícka činnosť zahŕňala stacionárne poľné pokusy s tematikou „Vplyv intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd“ na 5 skúšobných staniaciach ÚKSÚP (SS Báhoň, SS Vígl'áš, SS Bodorová, SS Haniska, SS Jakubovany) v roku 2016 s plodinou pšenica letná f. ozimná, odroda VIGLANKA.

Ich úlohou je trvale sledovať zmeny vo vývoji agrochemických parametrov pre potvrdenie kritérií hodnotiacich živinový režim a pH.

Súčasťou pokusníckej činnosti sú aj nádobové pokusy. Nádobový pokus s tematikou „Preskúšanie biologickej účinnosti vplyvu hnojenia pomaly pôsobiacími dusíkatými hnojivami na úrodnosť pôd a odrôd použitých plodín“ bol realizovaný vo vegetačnej hale pracoviska ÚKSÚP Zvolen.

Skúšala sa pôda z 3 skúšobných staníc (SS Želiezovce, SS Dolné Plachtince, SS Spišské Vlasy) s pokusnou plodinou jačmeň jarný. Ako štandard bola použitá odroda PRIBINA a ako nová používaná- odroda ODYSSEY. Skúšané hnojivá boli ENSIN 26% N, močovina 46% N, dusíkaté vápno- Perlka 19% N. Použité štandardné hnojivá LAV 27% N, jednoduchý

superfosfát 19% P₂O₅, draselná soľ 60% K₂O.

Okrem stacionárnych poľných pokusov bol uskutočnený aj poľný pokus pre firmu VermiVital, s.r.o., Záhorce so zameraním na preskúšanie biologickej účinnosti organicko- minerálnych látok firmy VermiVital s pšenickou letnou, f. ozimná, odroda ILONA na SS Vígl'aš a SS Bodorová.

2.1.2.7 Sekundárne zdroje živín a ostatné činnosti

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín na základe žiadostí producentov, ktoré sú doložené výsledkami analýz sekundárnych zdrojov živín najmä na základné živiny a rizikové prvky, ale tiež mikrobiologické analýzy na neprítomnosť salmonely a povolený obsah enterococcaceae (E. coli) a výrobné dokumentácie.

V roku 2016 bolo vydaných 77 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín, hlavne digestátov z bioplynových staníc.

Okrem ASP, kontroly a certifikácie pracovišťa vypracováva a posudzuje legislatívne predpisy, technické normy súvisiace s činnosťou pracoviska. Vypracováva dokumenty pre Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a iné subjekty štátnej správy Slovenskej republiky. V roku 2016 participovalo na tvorbe legislatívnych predpisov - vyhlášok k zákonu:

- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach

Číselné vyhodnotenie činnosti pracoviska:

NÁZOV ÚLOHY	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	104
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	89
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	85
Rozhodnutia o certifikácii	počet	85
Vypracovanie pokynov pre laboratóriá - vzorky na vstupné analýzy	počet	78
Žiadosti o povolenie na používanie sekundárnych zdrojov živín	počet	77
Rozhodnutia o povolení používania sekundárnych zdrojov živín na poľnohospodárskej pôde	počet	77
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly v distribučnej sieti a u výrobcov	počet	90
Kontrola dodržania podmienok certifikácie	počet	60
Vypracovanie pokynov pre laboratórium – vzorky v rámci	počet	90

štátnej odbornej kontroly		
Agrochemické skúšanie pôd – ASP preskúšaná výmera	ha	249 445
Agrochemické skúšanie pôd – ASP odber a spracovanie vzoriek	vzorky	28 391
Agrochemické skúšanie pôd – ASP štatistické spracovanie výsledkov	dni	480
Príprava vzoriek na PPKP	podniky	25
Príprava vzoriek z EPV	podniky	50
Zabezpečovanie ASP	dni	150
Polné pokusy - Stacionár – ozimná pšenica	pokus/var.	5/12
Polné pokusy - Firemný pokus	pokus/var.	1/13
nádobové pokusy – kontrola účinnosti netypizovaných hnojív	nádoby	1/12
Štatistika spotreby hnojív	dni	360
Kontrola aplikácie a skladovania hnojív - fyzická	počet	120
Z toho v zraniteľných oblastiach	počet	60
Administratívne kontroly	počet	2400
Propagačná činnosť – články, prednášky	dní	30
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 2003/2003 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	33
Vypracovanie pokynov pre laboratórium - vzorky hnojív ES	počet	33
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 764/2008 o vzájomnom uznávaní		
Vzájomné uznávanie hnojív	počet	206
Kontrola vzájomne uznaných hnojív	počet	9
Vypracovanie pokynov pre laboratórium – vzorky vzájomne uznaných hnojív	počet	9

2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom OPaH je kontrola dodržiavania ustanovení zákona č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov ako aj Vyhlášky MPRV SR č. 462/2011 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška MP SR č. 199/2008 Z. z., ktorou sa ustanovuje Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach.

Cieľ je zabezpečovanie výkonu ASP, ktorým sa pravidelne zisťujú vybrané agrochemické parametre pôdy súvisiace s pôdnou úrodnosťou, ktoré slúžia pre následné racionálne hnojenie a optimálnu výživu rastlín. Spolu so štatistickým vyhodnocovaním spotreby hnojív, ktoré je ďalšou úlohou odboru, je ASP nevyhnutným podkladom pre tvorbu štátnej poľnohospodárskej politiky.

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok a ich následná kontrola, ako aj kontrola hnojív ES a vzájomne uznaných hnojív je tiež dôležitým cieľom OPaH.

Prílohy:
Príloha č. 1

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška č. 365/2007 MP SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009 z 22. júla 2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny (Ú. v. EÚ L191/10, 23.7.2009)
- Rozhodnutie Komisie č. 2004/842/ES

2.2.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v rámci registrácie nových odrôd rastlín a vypracovanie podkladov pre udelenie právnej ochrany k odrodám zabezpečuje Odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“) a pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok (ďalej len „ŠOS“) za účelom registrácie nových odrôd a predĺženia registrácie už registrovaným odrodám a udelenia práv k odrode.

ŠOS zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktorých výsledkom je vypracovanie morfológického popisu odrody buď na účely registrácie odrody, alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia novej odrode prihlásenej k právnej ochrane na území Slovenskej republiky, ale aj pre udelenie európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO)
- skúšky hospodárskej hodnoty odrôd (ďalej len „VCU skúšky“), výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych ukazovateľov o odrode: úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určené kvalitatívne parametre charakteristické pre daný rastlinný druh.

Ďalšou činnosťou je spracovávanie výsledkov skúšok registrovaných odrôd v prípade, že sa aktuálne vykonávajú. Výsledky skúšok s registrovanými odrodami sa následne zverejňujú pre potreby poľnohospodárskej praxe.

Výsledkom odbornej činnosti výkonu odrodových skúšok je vydávanie rozhodnutí. ÚKSÚP vydáva nasledujúce typy rozhodnutí: rozhodnutia o registrácii, zrušení registrácie, zamietnutí registrácie, predĺžení doby registrácie odrody, rozhodnutia o zastavení konania o registrácii alebo o predĺžení odrodových skúšok, rozhodnutie o zápise ďalšieho udržiavateľa, o vyškrtnutí udržiavateľa, rozhodnutie o zastavení konania vo veci registrácie odrody.

Povinnosťou národnej autority zodpovednej za registráciu odrody, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom konaní vo veci registrácie odrody. Túto povinnosť odbor zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý sa vydáva 4 krát do roka a elektronicky sa zasiela zodpovedným orgánom vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novoregistrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe Listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku.

Listina registrovaných odrôd (ďalej len „LRO“) slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny možný výber odrôd na pestovanie. Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné okrem LRO nájsť na webovej stránke ÚKSÚP aj v časti Spoločný katalóg odrôd. Tento je rozdelený pre poľné plodiny a pre zeleniny a nachádzajú sa v ňom všetky odrody registrované v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine únie vrátane Slovenska.

V rámci svojej činnosti OOS prostredníctvom plodinových špecialistov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť so slovenskými i medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a Úradom Spoločenstva pre odrody rastlín (CPVO).

2.2.2.1 Registrácia odrôd

Hlavnou úlohou OOS je výkon skúšok (VCU a DUS) na účely registrácie odrôd a predĺženia doby registrácie odrodám. Štátne odrodové skúšky sú zakladané na jednotlivých skúšobných lokalitách – skúšobných staniach, ktoré sú rozmiestnené po celom území SR a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná, repná, zemiaková a horská. Skúšobné stanice sú podľa novej organizačnej štruktúry začlenené pod Odbor výkonu skúšobníctva.

Na základe plánu skúšobnej činnosti sú každoročne na skúšobných staniach zakladané pokusy s odrodami rôznych rastlinných druhov, v rôznorodých sortimentoch podľa účelu a spôsobu pestovania, resp. použitia jednotlivých odrôd, ktoré žiadatelia prihlásia do skúšok.

Táto činnosť je vykonávaná na 14-tich skúšobných staniach. Na jeseň 2015 a jar 2016 bolo založených 654 pokusov na výmere 81,6 ha a spolu so sadmi a vinohradmi to bolo cca 101 ha. Z uvedeného počtu bolo odrodových pokusov VCU a DUS 406, 101 pokusov s odrodovými kolekciami a 65 pokusov vykonávaných pre ostatné odbory ÚKSÚP (čo predstavuje 10 % z celkového počtu pokusov založených na skúšobných staniach).

Za účelom registrácie odrody bolo do odrodových skúšok v roku 2016 prijatých 409 nových žiadostí (ďalej len „žiadosť NLI“), čo je menej ako v predchádzajúcom roku.

Najväčší podiel zo všetkých skúšaných odrôd tvorili, tak ako každý rok, odrody kukurice siatej. Záujem zo strany žiadateľov o výkon skúšok u tejto plodiny je väčší, ale počet odrôd

zaradených v odrodových skúškach už nie je možné zvyšovať z dôvodov kapacitných, personálnych a finančných. Ďalšiu početnú skupinu skúšaných odrôd tvoria odrody repky olejky a odrody obilnín.

Na predĺženie doby registrácie bolo v roku 2016 prijatých 31 žiadostí, do firemných skúšok 101 žiadostí, v rámci bilaterálnej spolupráce pre iné európske skúšobné úrady bolo prijatých do DUS skúšok 33 žiadostí. Samostatne založené DUS skúšky boli na základe 14 žiadostí.

Tabuľka uvádza počet žiadostí NLI, u ktorých boli v daných rokoch aktívne skúšané odrody v prvom, druhom a treťom roku skúšok.

Počet žiadostí NLI za plodinu	2012	2013	2014	2015	2016
jačmeň	48	50	47	41	39
kukurica	357	325	388	368	373
ovos	7	6	7	8	6
pšenica	71	82	82	73	73
raž	1	1	0	0	0
repa	33	39	42	40	37
repka	109	113	117	101	104
slnečnica	99	110	126	77	79
trávy	34	30	29	26	19
tritikale	1	1	2	1	0
zeleniny	18	10	14	10	2
zemiaky	1	1	2	1	1
iné	-	-	-	11	17
Spolu	779	768	856	757	750

Po ukončení procesu skúšania, ktorý trvá pri DUS skúškach 2 roky a pri VCU skúškach 2 - 3 roky, sa pripravujú podklady pre rozhodnutie, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. Na základe uvedených podkladov ÚKSÚP vydá príslušné rozhodnutie.

V roku 2016 bolo vydaných 140 rozhodnutí o registrácii odrôd, 8 rozhodnutí o zamietnutí registrácie odrodám, 8 rozhodnutí o predĺžení registrácie odrodám, 119 rozhodnutí o zrušení registrácie odrodám, 7 rozhodnutí o prerušení konania a 263 rozhodnutí o zastavení konania na žiadosť žiadateľa. K zmene názvu registrovanej odrody boli vydané 2 rozhodnutia. Spolu v roku 2016 OOS rozhodol v 547 prípadoch.

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva softvér s názvom Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň platformou pre všetky činnosti: evidenciu všetkých typov žiadostí, evidenciu všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých skúšobných staniach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, výstupy pre EÚ, spoločný katalóg, LRO, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidenciu všetkých prebiehajúcich správnych konaní.

ÚKSÚP je podľa zákona zodpovedným orgánom na vydanie osvedčenia o šľachtení nových odrôd rastlín a osvedčenia o výkone udržiavacieho šľachtenia odrôd. V roku 2016 boli vydané osvedčenia o šľachtení nových odrôd pre jeden subjekt a osvedčenia o udržiavacom šľachtení pre 2 subjekty.

V rámci medzinárodných aktivít v oblasti VCU skúšania sa v roku 2016 opäť konalo medzinárodné stretnutie krajín C4 týkajúce sa cezhraničnej spolupráce pre repku olejku ozimnú, do ktorého sú okrem Slovenska zapojené aj Česká republika, Maďarsko a Rakúsko. Stretnutie sa uskutočnilo na ÚKZÚZ v Brne. Stretnutie krajín C4 bolo zamerané na výmenu údajov týkajúcich sa spracovania výsledkov s repkou olejkou ozimnou, medzinárodného pokusu na prezimovanie a zosúladenie metód hodnotenia znakov hospodárskej hodnoty pri tejto plodine. V roku 2016 bola do programu zaradená aj sója.

V rámci európskej spolupráce vo VCU sa experti OOS zúčastnili na v poradí už 10. medzinárodnom stretnutí európskych skúšobných úradov v Chorvátsku, kde boli prezentované postupy pri výkone skúšok hospodárskej hodnoty, organizačné štruktúry skúšobných úradov, vývoj v oblasti VCU skúšok. Súčasťou stretnutia bola aj prezentácia dotazníka, ktorý sa tento rok týkal testovania zemiakov a slúžil na porovnanie a harmonizáciu postupov pri VCU skúšaní danej plodiny jednotlivých štátov.

2.2.2.2 Právna ochrana odrôd, akreditácia CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie odrody OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR a rovnako aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfologického popisu odrody. Tieto dokumenty sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana a sú podkladom pre úrad CPVO na udelenie právnej ochrany danej odrody na území európskeho spoločenstva.

V roku 2016 bolo prijatých 26 žiadostí o vypracovanie Záverečnej správy o výsledku DUS skúšok na účely udelenia právnej ochrany v SR.

V roku 2011 bol ÚKSÚP - OOS akreditovaný úradom CPVO pre výkon skúšok DUS pre 24 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni, podľa rovnakých metodických postupov. Akreditácia sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniciach: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlachy a Spišská Belá. V roku 2014 prebehla reakreditácia a ÚKSÚP opäť získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok. Uvedené skúšky sa vykonávajú podľa platných metodík UPOV a protokolov CPVO, ktoré sú záväzné pre všetky štáty EÚ.

OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia európskej právnej ochrany u vybraných rastlinných druhov pre úrad CPVO, alebo CPVO preberá od ÚKSÚP výsledky týchto skúšok. Zo strany CPVO je po úspešne zvládnutom procese akreditácie a reakreditácie narastajúci záujem nielen o preberanie výsledkov DUS skúšok, ale aj o samostatné skúšanie, hlavne u kukurice, slnečnice, tráv a ďatelinovín.

V roku 2016 bolo na základe žiadostí úradu CPVO skúšaných v SR 5 odrôd. Na základe vyžiadania prevzalo CPVO od ÚKSÚP výsledky 56 DUS skúšok, pričom išlo o odrody rastlinných druhov ako kukurica siata, slnečnica ročná a ďatelínoviny.

Na základe žiadostí zaslal ÚKSÚP v roku 2016 iným zahraničným skúšobným inštitúciám výsledky DUS skúšok a popisy odrôd, prípadne ich komponentov v počte 78.

Z dôvodu akreditácie úradom CPVO a v súlade s Príručkou kvality a požiadavkami CPVO na akreditované subjekty, manažment OOS každoročne vykonáva interné audity na skúšobných stanicích (11), monitoringy výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok (6) a svedecké posúdenia DUS referentov plodínovými špecialistami (5). Experti OOS sú každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej úrovni.

V rámci akreditovanej činnosti je nevyhnutné každoročne objednávať a dopĺňať referenčné kolekcie odrôd plodín, pre ktoré OOS vykonáva DUS skúšanie. Odrody zaradené v kolekciách referenčných odrôd slúžia na posúdenie odlišnosti morfológického popisu skúšaných odrôd od už existujúcich registrovaných odrôd. Tento postup vychádza z jednotnej legislatívy EÚ a je podmienkou registrácie odrody aj udelenia právnej ochrany. Všetky členské štáty vrátane Slovenska musia každoročne dopĺňať odrody do referenčných kolekcií. V roku 2016 bolo objednaných 910 odrôd. Najväčší počet objednaných odrôd bol u kukurice siatej (111), zemiakov (80) a pšeníc (71).

V rámci členstva v organizácii CPVO sa experti OOS každoročne zapájajú do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2016 sa experti OOS podieľali na 3 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania: vytvorenie spoločnej databázy referenčných odrôd pri kukurici siatej, harmonizácia postupov v DUS skúšaní zemiakov a spolupráca pri DUS skúšaní kukurice siatej cukrovej pre holandský odrodový skúšobný úrad.

Experti OOS zastupujú v rámci štruktúry úradu CPVO nasledujúce odborné pozície:

- zástupca SR v pracovnej skupine pre poľné druhy
- zástupca SR v pracovných skupinách pre ovocné druhy a zeleniny
- európski audítori v oblasti DUS skúšania
- zástupca SR v CPVO, člen Správnej rady CPVO

Experti sa každoročne zúčastňujú na zasadaniach Pracovných skupín Európskej Komisie pre právnu ochranu nových odrôd rastlín, zasadaniach Správnej Rady CPVO, zasadaniach výborov a Rady UPOV, pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účasť na týchto pracovných zasadaniach je jednou z podmienok akreditácie CPVO.

2.2.2.3 Rozhodnutie Komisie 2004/842

ÚKSÚP udeľuje v zmysle Rozhodnutia Komisie 2004/842 oprávnenie na uvádzanie na trh osiva ešte neregistrovanej odrody, ktorá bola prihlásená do odrodových skúšok za účelom registrácie.

V roku 2016 udelil ÚKSÚP celkom 105 oprávnení na umiestnenie na trh osiva ešte neregistrovanej odrody.

2.2.2.4 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje poradné informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a organizuje Dni otvorených dverí (ďalej len „DOD“) na jednotlivých skúšobných staniciach.

V roku 2016 sa uskutočnilo 11 DOD s celkovým počtom účastníkov 866. Plodinoví špecialisti zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je Naše pole, Roľnícke noviny, Záhradkár a pod. V roku 2016 bolo publikovaných 17 odborných článkov. Experti OOS sa zúčastňujú odborných konferencií a seminárov, pričom v roku 2016 aktívne prezentovali svoje výsledky na 11 odborných podujatiach. Na internetovej stránke ÚKSÚP sa zverejňujú popisy odrôd rastlinných druhov registrovaných za posledných 5 rokov, výsledky skúšok s registrovanými odrodami, Spravodajca odrodového skúšobníctva (raz za štvrt' roka), Listina registrovaných odrôd platná pre daný hospodársky rok.

2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ÚKSÚP, OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a z Nariadenia vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov.

OOS zabezpečuje výkon ŠOS na účely registrácie odrôd pre ich ďalšie využitie v poľnohospodárskej praxi v SR, ale aj pre celý trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných v SR a zapísaných v Listine registrovaných odrôd je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Činnosť OOS je zárukou pre registrovanie kvalitných odrôd, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom na Slovensku, ale aj v EÚ možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám na základe výstupov, ktoré ÚKSÚP – OOS poskytuje formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre úrad CPVO.

Príjmy zo skúšobnej činnosti z hľadiska registrácie odrôd v roku 2016 tvorili čiastku **766 147 €**. Túto sumu možno bližšie špecifikovať do 3 hlavných činností:

• skúšky na účely registrácie odrody	724 342 €
• skúšanie pre CPVO a prevzatie výsledkov DUS skúšok	58 316 €
• výkon skúšok na účely udelenia právnej ochrany odrode v SR	1 365 €

Prílohy:
Príloha č.2

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z.
- Vyhláška ministerstva pôdohospodárstva SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 123/2011
- Vyhláška ministerstva pôdohospodárstva SR č. 69 zo 14. augusta 2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejnin a priadnych rastlín na trh, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh, v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh
- STN 46 0309 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Odber vzoriek
- STN 46 0310 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Spoločné ustanovenia
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES z 16. decembra 2002 o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES z 1. decembra 2004 o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do

- odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov
- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES z 20. apríla 2004 o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina
 - Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES zo 17. marca 2004 o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
 - Nariadenie Komisie č. 217/2006 z 8. februára 2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
 - Rozhodnutie Komisie č. 2011/180/EÚ z 23. marca 2011, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesí štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu.
 - Rozhodnutie Komisie č. 81/675/EHS z 28. júla 1981 ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
 - Rozhodnutie Komisie č. 80/755/EHS zo 17. júla 1980 o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
 - Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsa a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS
 - Vykonávacie rozhodnutie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
 - Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šestnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
 - Rozhodnutie Komisie 2010/680/EÚ ktorým sa Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Nemecko, Estónsko, Írsko, Španielsko, Francúzsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Malta, Holandsko, Poľsko, Slovinsko, Slovensko, Fínsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na niektoré druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa uvádzania osiva krmovín, osiva obilnín, materiálu na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľského materiálu lesných kultúr, osiva repy, osiva zelenín a osiva olejní a priadnych rastlín na trh
 - Rozhodnutie Komisie 2003/4/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2014/105/EÚ
 - Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/320 z 3. marca 2016, ktorým sa mení rozhodnutie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov

2.3.2 Činnosť

Činnosť v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na poraste, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania.

Ďalšou činnosťou je výkon úradnej kontroly pestovania GMR, ktorého súčasťou je vedenie evidencie pestovateľov a pestovateľských plôch GMR, vykonávanie kontroly a monitoringu pestovania, zberu, skladovania, úniku GMR do prostredia a odberu vzoriek v rozsahu potrebnom na výkon úradnej kontroly, kontrola dodržiavania podmienok koexistencie pri pestovaní GMR s konvenčnou a ekologickou poľnohospodárskou výrobou. Kontrolovaní sú pestovatelia, ktorí pestujú GM kukuricu s povolenou modifikáciou génu MON-810.

ÚKSÚP je poverenou autoritou na odborné zabezpečenie školenia o nakladaní s geneticky modifikovanými vyššími rastlinami.

ÚKSÚP je zodpovednou úradnou autoritou pre dodržiavanie podmienok na uvádzanie na trh osív a sadív podľa EÚ legislatívy, preto sa experti Odboru osív a sadív (ďalej len „OOaS“) podieľali na prebratí niekoľkých smerníc Komisie do právneho poriadku SR prípravou návrhov na novelizáciu platných nariadení SR a to pre ovocné dreviny, osivo obilnín, krmovín, repy, olejní a priadnych rastlín, zelenín a sadiva zemiakov.

Experti OOaS zabezpečili informovanosť s pripravovanými zmenami prednáškovo-konzultačnou činnosťou na stretnutiach s inšpektormi a evidovanými dodávateľmi.

Komunikovali na Komisiu požadované informácie a predkladali žiadosti na udelenie autorizácie podľa príslušných EÚ predpisov.

Expert OOaS sa podieľal na činnosti štyroch sekcií stáleho výboru pre potraviny, krmivá, rastliny a zvieratá v DG SANTE a ďalších pracovných skupín Rady a Komisie, pokiaľ predmetom týchto zasadnutí bola problematika osív a množiteľského materiálu uvádzaných na trh EÚ; na tieto zasadnutia priebežne pripravoval pozície a stanoviská SR k prejedávaným bodom agendy a vypracoval podrobné správy zo zasadnutí.

Súbežne sledoval aj vývoj súvisiacej európskej legislatívy, pokiaľ sa týkal predmetu činnosti odboru osív a sadív, a zasielal pripomienky a stanoviská, keď sa navrhované zmeny v predkladaných dokumentoch prelínali s legislatívou platnou pre rastlinný rozmnožovací materiál uvádzaný na trh EÚ (nariadenie o úradných kontrolách, legislatíva zdravia rastlín, pestovanie GMR a pod.). V rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ (ďalej len „SK PRES“) aktívne prispieval k objasňovaniu sporných otázok vzniknutých v priebehu prípravy nového nariadenia pre ekologické poľnohospodárstvo.

2.3.2.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2016 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 518 právnických a fyzických osôb. V roku 2016 bolo zaregistrovaných 10 nových subjektov.

2.3.2.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste

a) množiteľské porasty poľných plodín a zelenín

V roku 2016 bolo do procesu uznávania prihlásených 33 049,56 ha množiteľských plôch poľných plodín, zelenín a zemiakov. Pred termínom prehliadok množiteľských porastov boli odhlásené množiteľské porasty s celkovou plochou 158,23 ha. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 32 891,33 ha, z čoho bolo uznaných 31 921,29 ha a 970,04 ha plôch bolo neuznaných.

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	25 562,75 ha
Olejniny, priadne rastliny	2 745,86 ha
Krmoviny	3 190,67 ha
Repy	1,75 ha
Zeleniny	5,55 ha
Zemiaky	414,71 ha

b) množiteľský materiál viniča

V roku 2016 prihlasovalo 9 evidovaných dodávateľov množiteľského materiálu viniča.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady, kde bolo overených 67 159 krov čo predstavovalo odhadom 1 507 080 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard.
- podpníkové vinohrady, kde bolo prihlásených 47 220 krov viniča podpníkového na výmere 28,69 ha

Uznaných bolo 450 690 ks sadeníc viniča hroznorodého v kategórii certifikovaný množiteľský materiál a 158 890 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

c) množiteľský materiál ovocných drevín

V SR prihlasovalo množiteľský materiál ovocných drevín 10 evidovaných dodávateľov.

Uznávali sa:

- vegetatívne podpníky; bolo uznaných vo vzorke 124 961 ks
- výpestky drobného ovocia; bolo uznaných 108 935 ks
- výpestky veľkého ovocia; bolo uznaných 1 481 273 ks, z toho:

Jablone	1 175 850 ks
Hrušky	61 580 ks
Višne	3 248 ks
Čerešne	45 281 ks
Slivky	84 345 ks
Marhule	64 046 ks
Broskyne	31 999 ks
Mandle	770 ks
Orechy	11 809 ks
Duly	2 345 ks

V SR bolo pod dohľadom kontrolného ústavu vyrobených 1 375 055 ks ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

2.3.2.3 Vegetačné skúšky

a) vegetačné skúšky poľných plodín a zelenín

Sú súčasťou uznávania, overuje sa nimi odrodová čistota, odrodová pravosť, zdravotný stav, prípadne percento hybridnosti osiva. Vyhovujúca vegetačná skúška je jednou z podmienok uznania a certifikácie množiteľského materiálu v systéme OECD a dovozu osiva z tretích krajín. Vegetačné skúšky zelenín štandardného osiva a sadiva slúžia na preverenie dodávateľom deklarovanej kvality osiva a sadiva uvádzaného na trh.

Na skúšobných staniciach ÚKSÚP bolo v roku 2016 vysiatych 464 vzoriek vo vegetačných skúškach:

SS Báhoň:	poľné plodiny	441 vzoriek
	zeleniny	6 vzoriek
SS Nové Zámky:	zeleniny	17 vzoriek

Z celkového počtu 464 vzoriek bolo vyhovujúcich 434 vzoriek, čo predstavuje 93,5%, nevyhovovalo 29 vzoriek, čo predstavuje 6,3%, nehodnotená bola 1 vzorka, čo predstavuje 0,2%.

b) poľné vegetačné skúšky sadiva zemiakov

Účelom skúšok je overiť zdravotný stav, odrodovú pravosť a poľnú vzchádzavosť vzoriek zemiakového sadiva. Skúšky slúžia pre účel kontroly kvality pozberových skleníkových skúšok a pre odbornú prípravu inšpekcie osív a sadív. Vegetačné skúšky sú zakladané na hlavnej odrodovej skúšobni v Spišskej Belej.

Vysadených bolo 102 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 24 vzoriek. Výsledky boli oznámené dodávateľom. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 78 vzoriek v generáciách množenia SE₁ až C₁. Vo vzorkách sme nezaznamenali žiadne vyššie rozdiely oproti výsledkom skleníkových skúšok.

c) pozberové skleníkové skúšky sadiva zemiakov

Pozberové skleníkové skúšky sú zakladané na diagnostickom pracovisku ÚKSÚP v Haniske. Z celkovej uznanej plochy /SR/ po poľných prehliadkach 417,21 ha, bolo odobraných 187 vzoriek. Neuznaných bolo 51,1 ha (15 porastov). Uznaných bolo 339,73 ha (113 porastov). Z 46,78 ha (25 porastov) neboli vzorky odobrané.

2.3.2.4 Uznávanie vo vzorke

a) odber vzoriek

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív odobrali celkovo 6 720 vzoriek.

b) vydávanie posudkov

Na základe posudkov vyhotovených referentmi bolo vydaných 6 549 certifikátov:

- dokladov o uznávaní: 6 028 ks
- vydanie OECD certifikátov: 58 ks

- osvedčenie o vegetačnej skúške 463 ks

c) dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín

V roku 2016 boli vydané tri povolenia na dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín, podľa Rozhodnutia Rady č. 2003/17/ES o rovnocennosti terénnych inšpekcií uskutočňovaných v tretích krajinách na množiteľskom poraste pre produkciu osiva a o rovnocennosti osiva vyprodukovaného v tretích krajinách, v znení neskorších predpisov. Z toho dve povolenia boli na dovoz kukurice siatej a jedno povolenie na dovoz kostravy trsteníkovitej. Dovoz bol zrealizovaný v celkovom objeme 2 560,2 kg.

d) uznávanie osív vo vzorke

V roku 2016 bolo v procese uznávacieho konania preskúšaných 86 147,67 t osiva, z toho uznaného bolo 81 284,98 t. Z uznaného množstva osiva to predstavuje 75 127,31 t jarných a ozimných obilnín, 1 503,49 t olejnin a priadnych rastlín, 4 650,28 t krmovín, 1,2 t riep a 2,7 t zelenín. Tento objem uznaného osiva zahŕňa 31 859,09 t osiva jarín, 2,7 t osiva zelenín z úrody z roku 2015 a 49 423,19 t osiva ozimín z úrody z roku 2016.

e) uznávanie v poverených laboratóriách

ÚKSÚP, OOaS eviduje 5 poverených laboratórií. V roku 2016 sa vykonala kontrola v dvoch poverených laboratóriách. Jedno poverené laboratórium preukázalo kvalitnú činnosť, druhému laboratóriu bola nariadená dočasná 100% kontrola laboratórnej činnosti. Kontrolná činnosť prebehla aj formou kruhových testov organizovaných odborom laboratórnych činností, ktorých sa zúčastnili všetky poverené laboratória. Všetky kruhové testy na preverenie kvalitatívnych vlastností osív boli v poverených laboratóriách v rámci hodnôt zhodnosti. Celkovo bolo odobratých a vyhodnotených 21,78 % (181 ks) vzoriek z vydaných certifikátov poverených podnikových laboratórií (831 ks). Kontroly nepreukázali ani jeden prípad nezhodnej činnosti v poverených laboratóriách.

f) registrácia zmesí

V roku 2016 boli zaregistrované tri trávne zmesi.

2.3.2.5 Certifikácia podľa OECD osivárskych schém

Slovenská republika je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa OECD osivárskych schém a odbor osív a sadív je poverený vydávaním OECD medzinárodných certifikátov. V roku 2016 bolo vydaných 58 OECD certifikátov na 3 913,3 t osiva, ktoré je využívané hlavne pre vývoz uznaného osiva do tretích krajín. Podľa schém OECD bolo prehliadnutých 163 porastov, čo predstavovalo 4075,48 ha z toho bolo 25 ha pšenice letnej ozimnej a 4050,48 ha kukurice siatej. OOaS komunikoval s inými oprávnenými OECD autoritami pri vystavovaní dohôd/súhlasov s množením mimo krajiny registrácie odrody, pri vystavovaní súhlasov s predstihovým množením alebo prebaľovaním, prípadne konečnou certifikáciou, ak bola krajina množenia odlišná a takýto súhlas sa vyžadoval. V dňoch 7. 6. – 10. 6. 2016 bolo v Paríži výročné zasadnutie OECD osivárskych schém, ktorého sa zúčastnili v čase prípravy na SK PRES dvaja zástupcovia SR a to Ing. Peter Drinka z OOaS a Ing. Bronislava Bátorová z OOS. Vypracovali podrobnú správu zo ZPC, kde uviedli, že sa ukončila diskusia o akceptácii nových odrôd v OECD a zaznamenali ďalšie otvorené otázky v OECD, ktoré budú predmetom ďalších pracovných stretnutí.

2.3.2.6 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

a) kontrola konečne adjustovaného osiva

V roku 2016 bolo vykonaných 61 kontrol konečne adjustovaného osiva. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky.

b) kontrola osiva v malom balení

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív celkovo vykonali 26 kontrol baliarní malých balení osiva zelenín a okrasných rastlín. Bola skontrolovaná príslušná dokumentácia (doklady o uznaní, dodacie listy). bolo odobratých celkom 36 vzoriek rôznych druhov zelenín a okrasných rastlín. Z preskúšaných vzoriek vyhovovalo požiadavkám na vlastnosti a kvalitu osiva zelenín a okrasných rastlín 34 vzoriek, čo predstavuje 94 %. Nevyhovovali 2 vzorky, čo predstavuje 6 %.

c) náhodná kontrola zameraná na nežiaducu prítomnosť GMO v osivách

V roku 2016 bolo úradne odobratých spolu 12 vzoriek na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti GMO v osive dopestovanom v SR a uznávanom na OOaS. Z tohto počtu bola analyzovaná 1 vzorka repky olejky formy ozimnej a 11 vzoriek sóje fazuľovej. Osivo pochádzalo od 4 dodávateľov. Všetky výsledky analýz boli negatívne.

Pri dovoze osiva z tretích krajín boli odobraté 2 vzorky osiva kukurice siatej na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti GMO. Výsledky v oboch prípadoch boli negatívne.

2.3.2.7 Úradná kontrola, evidencia a monitoring pestovania GMR

V roku 2016 pestoval geneticky modifikovanú kukuricu siatu 1 pestovateľ na ploche 158,61 ha. Inšpekcia kontroly oddelenia osív a sadív vykonáva monitoring pre bezpečné nakladanie s GMR. V roku 2016 sa vykonávali kontroly na pestovateľských plochách u jediného pestovateľa GMR. Ďalej sa vykonávali kontroly pozemkov v prvom roku po pestovaní a po dvoch rokoch u pestovateľoch, ktorí pestovali GMR kukuricu v predchádzajúcich rokoch.

Celkovo boli odobraté 3 vzorky z produkcie kukurice siatej, ktorých porasty sa nachádzali v minimálnych izolačných vzdialenostiach a väčších.

V jednej vzorke kukurice siatej bola detegovaná prítomnosť GM kukurice MON810 v hodnote $(0,1 \pm 0,07)\%$. Hodnota neprekračovala limit na označovanie podľa nariadenia (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov. Pestovateľ bol oboznámený s výsledkami rozboru a so skutočnosťou, že danú produkciu nemôže použiť na ďalší výsev. V druhej vzorke bola zistená stopová prítomnosť MON810 kukurice pod limitom kvantifikácie metódy ($LOQ \leq 0,1\%$). Posledná vzorka bola negatívna.

Výmera GMR kukurice siatej podľa Zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z, za roky 2011 – 2016.

Výmera GMR kukurice siatej	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plochy (ha)	760,74	188,10	99,90	410,85	104,07	158,61

Počet odobratých vzoriek na zistenie nežiaducej prítomnosti geneticky modifikovaných organizmov (MON 810) za roky 2011 – 2016.

Počet odobratých vzoriek kukurice siatej	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plán	25	35	20	20	20	20
Skutočnosť	23	15	10	12	10	3

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t. j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Cieľom pri výkone zákona č. 184/2006 Z. z. je zabezpečiť dodržiavanie zásad koexistencie. Požiadavky a pravidlá toho zákona a vyhlášky sú nastavené tak aby neprichádzalo k nežiaducemu zmiešavaniu produkcie GM kukurice siatej a konvenčnej kukurice siatej a kukurice siatej produkovanej v systémoch ekologického poľnohospodárstva.

V prípade nedodržiavania týchto pravidiel by dochádzalo k voľnému šíreniu GM kukurice siatej do prostredia, čím by mohli vzniknúť pestovateľom konvenčnej kukurice a bio producentom určité ekonomické škody.

V roku 2016 bol skontrolovaný výsev geneticky modifikovanej (ďalej len „GM“) kukurice siatej, predpísané izolačné vzdialenosti, zber, uskladnenie a nakladanie s GM kukuricou siatou. V rámci monitoringu sa preveril výskyt vijačky kukuričnej.

Skontrolované boli aj plochy, kde sa v predchádzajúcich dvoch rokoch pestovala GM kukurica siata. Odoberali sa vzorky na zistenie nežiaducej prítomnosti GM na účely monitoringu.

Celkovo OOaS za rok 2016 vyfakturoval 252 994,47 €.

Prílohy:
Príloha č.3

2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva

2.4.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 349/2013 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinná do 31.3.2015)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560 z 15. decembra 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561 zo 7. apríla 2015, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1576 zo 6. júla 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy, a nariadenie (ES) č. 436/2009, pokiaľ ide o evidenciu týchto postupov v sektore vinohradníctva a vinárstva
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991 z 5. novembra 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/38 zo 14. januára 2016, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, pokiaľ ide o maximálny strop pre zálohy na podporu investícií a inovácií v rámci vnútroštátnych podporných programov v sektore vinohradníctva a vinárstva
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/765 z 11. marca 2016, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1149 z 15. apríla 2016, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o vnútroštátne podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva a ktorým sa mení nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1150 z 15. apríla 2016, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 pokiaľ ide o vnútroštátne podporné programy v sektore vinohradníctva a vinárstva
- Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení
- Nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 o podrobných pravidlách uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o vinohradnícky register, povinné nahlasovanie

a zhromažďovanie informácií na účely monitorovania trhu, sprievodné doklady na prepravu výrobkov a evidenciu, ktorú treba viesť v sektore vinohradníctva a vinárstva

- Nariadenie Komisie (ES) č. 606/2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o kategórie vinárskych výrobkov, enologické postupy a uplatniteľné obmedzenia v platnom znení
- Nariadenie Komisie (ES) č. 607/2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o chránené označenia pôvodu a zemepisné označenia, tradičné pojmy, označovanie a obchodnú úpravu určitých vinárskych výrobkov v platnom znení
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 63/2015 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 1.4.2015)
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov

2.4.2 Činnosť

ÚKSÚP, Odbor vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OVV“) v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov Národnej rady Slovenskej republiky a právnych predpisov Európskej únie:

- prideľuje registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu a o zmene práva na opätovnú výsadbu na povolenie
- rozhoduje o zmene práva na výsadbu viniča z rezervy výsadbových práv na povolenie,
- eviduje povolenia na výsadbu viniča
- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti
- vykonáva kontrolu vinohradov na základe čl. 5 Nariadenia Komisie (ES) č. 436/2009,
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe
- oznamuje Európskej komisii do 1. marca údaje o celkovej ploche, na ktorej sa zistila výsadba viniča bez povolenia, ako aj o nepovolených vyklčovaných plochách za predchádzajúci vinársky rok
- na základe návrhu Tokajského združenia zatried'uje kvalifikované hony
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo,
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití
- vykonáva certifikáciu vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh vydáva certifikát, alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu
- prideľuje a odníma štátne kontrolné číslo
- osvedčuje na sprievodných dokladoch pôvod vína
- kontroluje vykonávanie činnosti vinára
- vykonáva činnosti Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia,

- rozhoduje o schválení chránených označení pôvodu na vnútroštátnej úrovni
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17024
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovávanie za účelom analýzy izotopovými metódami do Analytickej databanky pre vinárske produkty Európskej únie
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Analytickej databanky EÚ za SR
- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave
- zasiela štatistické údaje ŠÚ SR v zmysle prílohy č.4 Dodatku č.3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína)
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru do Európskeho databázového systému ISAMM(vinohradnícky register, výroba a zásoby vína)
- zasiela štatistické údaje Medzinárodnej organizácii pre vinič a víno (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína)
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov v rámci delegovaných činností pre PPA a poskytuje údaje z vinohradníckeho registra pre účely PPA

Vykonávanie týchto úloh je zastrešené špecialistami OVV.

2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia

2.4.3.1 Vinohradnícky register

Vinohradnícky register je evidencia vinohradníkov, vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi. Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu.

Registrácia vinohradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú a Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Rimavskej Sobote pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj.

Cieľom je zabezpečenie plnenia požiadaviek európskej legislatívy, zabezpečenie aktuálnych údajov vo vinohradníckom registri potrebných pre činnosť odboru, Pôdohospodárskej platobnej agentúry. Vinohradnícky register slúži tiež na účely osvedčovania hrozna a certifikácie vín ako aj pre štatistiky na úrovni Európskej komisie (ISAMM).

V rámci SR je celkove vysadených 17 598 ha vinohradov.

Plochy zaregistrovaných vinohradov podľa vinohradníckych oblastí

Vinohradnícka oblasť	Plocha (ha)
Malokarpatská	5 004
Južnoslovenská	5 031
Nitrianska	3 182
Stredoslovenská	2 163
Východoslovenská	1 132
Tokaj	1 086
SR spolu	17 598

Súpis hlavných odrôd viniča

Odroda	Vysadená plocha	Percentuálne zastúpenie
Veltlínske zelené	2 656 ha	15,87 %
Rizling vlašský	2 338 ha	13,01 %
Frankovka modrá	1 608 ha	9,14 %
Müller Thurgau	1 180 ha	6,71 %
Svätovavrinecké	1 172 ha	6,66 %
Rizling vlašský	946 ha	5,37 %
Ostatné	7 698 ha	43,74 %

Registrácia vinárov a obchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku v Bratislave.

Aktuálne je vo vinárskom registri evidovaných 572 činných vinárov a 193 obchodníkov s vinárskymi produktmi.

2.4.3.2 Pridelenie povolení na opätovnú výsadbu.

Povolenia na opätovnú výsadbu boli prideľované priebežne počas celého roka na základe podaných oznámení o vyklčovaní vinohradu alebo na základe žiadosti o prevod podľa platných výsadbových práv pridelených v predchádzajúcom období.

2.4.3.3 Osvedčovanie hrozna

ÚKSÚP vykonáva osvedčovanie hrozna za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukornatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s chráneným označením pôvodu.

Hlavnou úlohou osvedčovania je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade.

Na základe Protokolu o osvedčení hrozna ÚKSÚP vydá Osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom/tokajského vína alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou k žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla.

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva:

- u prihlasovateľa na registrovanom vinohrade, pri ktorom zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukornatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna,
- u spracovateľa vo výrobnjej prevádzke, pri ktorom zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukornatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

V roku 2016 bolo na výrobu vín s chráneným označením pôvodu, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve 8 550 641 kg (z toho 252 050 kg hrozna na výrobu tokajského vína) a 31 480 kg cibéb.

2.4.3.4 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú, podľa zákona o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z., vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych plochách na území Slovenskej republiky a ktorých výroba ako aj fľašovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s chráneným zemepisným označením Slovenský vinohradnícky región s tradičným výrazom regionálne víno, vína s chráneným označením pôvodu

- Malokarpatská/-é/-ý
- Nitranská/-e/-ý
- Južnoslovenská/-é/-ý
- Stredoslovenská/-é/-ý
- Východoslovenská/-é/-ý
- Tokaj

doplnené tradičným výrazom

- **akostné víno**
- **akostné víno s prívlastkom** (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno)
- **pestovateľský sekt**
- **sekt vinohradníckej oblasti**
- **tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský fordítáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát)

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v akreditovanom laboratóriu, senzorické hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína (organizačne zabezpečovaná ÚKSÚP), kontrolu údajov vo vinohradníckom registri a overenie dodržiavania špecifikácie.

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína do kategórií ako napr. akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z. z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené, skutočne pochádza z uvedenej

zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

Vo vinárskom roku 2015/2016 ÚKSÚP preskúšal a certifikoval spolu 2 243 vzoriek, čo predstavuje celkové hodnotené množstvo 21 797 158 litrov vína. Vydaných bolo 2159 certifikátov a 84 rozhodnutí o dočasnom zákaze uvádzania do obehu. Z uvedeného hodnoteného množstva bolo schválených 20 803 399 litrov vína (95,44 %), dočasný zákaz uvádzať do obehu bolo 992 059 litrov (4,55 %).

Z celkového objemu certifikovaných vín bolo z bielych odrôd hodnotených spolu 13 108 082 litrov vína.

Z celkového objemu certifikovaných vín bolo z modrých odrôd hodnotených 7 037 845 litrov vína.

Najviac certifikovaných vzoriek /1197/ bolo akostných odrodových vín, z toho:

- akostné vína odrodové s prívlastkom kabinetné	131 903	litrov
- neskorý zber	2 532 171	litrov
- výber z hrozna	1 643 342	litrov
- bobuľový výber	209 616	litrov
- hrozienkový výber	4 100	litrov
- cibébový výber	2 250	litrov
- ľadové víno	2 870	litrov
- slamové víno	12 533	litrov

Celkovo bolo vo vinárskom roku 2015/2016 hodnotených 28 980 litrov vín z oblasti Tokaj.

Vo vinárskom roku 2015/2016 bolo certifikovaných vín s pretlakom CO₂ spolu 74 080 litrov.

V kategórii pestovateľský sekt bolo zatriedených 4 330 litrov vína a certifikovaných vín s chráneným zemepisným označením bolo 352 260 litrov.

Komisia na hodnotenie vína je nezávislý, odborný a rozhodovací orgán, ktorý zodpovedá za svoju činnosť Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP. Podmienkou členstva v komisii je osvedčenie hodnotiteľa na zmyslové hodnotenie vinárskych produktov vydané akreditovaným Certifikačným orgánom vykonávajúcim certifikáciu osôb, ktorý je súčasťou OVV.

Vyhodnotenie činnosti Komisie na hodnotenie vína (senzorická analýza):

Komisia zasadala v pravidelných intervaloch spolu 40 krát. Pod vedením predsedu a za aktívnej účasti členov, ktorých menuje minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR bolo prehodnotených 2252 vzoriek, čo je v priemere 56,3 vzoriek na jednom zasadnutí. Z tohto počtu Komisia vydala pre 82 vzoriek dočasný zákaz uvádzania do obehu. Väčšinou to boli chyby vo vône a v chuti ako pleseň, kyselina octová, kyselina maslová a pod.

V nasledujúcich tabuľkách je zhodnotená certifikácia vín podľa odrôd.

Certifikácia vín s chráneným označením pôvodu - biele odrody v roku 2015/2016

Odroda	Počet vzoriek	Hodnotené množstvo (l)	Schválené množstvo		Dočasný zákaz uvádzať do obehu (l)
			(l)	%	
Aurelius	6	22 160,0	22 160,0	100,0	0,0
Bouvierovo hrozno	4	18 140,0	18 140,0	100,0	0,0
Breslava	3	6 460,0	6 460,0	100,0	0,0
Devín	60	313 747,0	297 297,0	95,5	13 950,0
Dievčie hrozno	4	3 285,0	3 285,0	100,0	0,0
Feteasca regala	24	51 380,0	48 380,0	94,1	3000,0
Furmint	21	221 900,0	221 900,0	100,0	0,0
Chardonnay	119	987 321,0	825 021,0	83,5	162 300,0
Irsai Oliver	28	203 851,5	203 851,5	100,0	0,0
Lipovina	17	187 100,0	159 100,0	85,0	28000,0
Milia	5	7 325,0	7 325,0	100,0	0,0
Muškat moravský	42	443 872,5	366 575,0	82,6	77297,5
Muškat Ottonel	9	24 488,0	24 488,0	100,0	0,0
Müller Thurgau	86	1 501 649,0	1 354 649,0	90,2	147 000,0
Muškat žltý	15	99 489,0	99 489,0	100,0	0,0
Neuburské	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Noria	5	7 600,0	7 600,0	100,0	0,0
Pálava	34	217 963,0	217 963,0	100,0	0,0
Rulandské biele	89	534 440,0	530 865,0	99,3	3575,0
Rizling rýnsky	172	1 128 426,0	1 108 351,0	98,2	20 075,0
Rulandské šedé	107	990 411	922 886,0	93,2	67525,0
Rizling vlašský	52	2 093 541,5	2 091 641,0	99,9	1 900,5
Sauvignon	105	506 825,0	498 225,0	98,3	8 600,0
Silvánske zelené	18	67 610,0	67 610,0	100,0	0,0
Tramin červený	111	962 846,0	830 596,0	86,3	132 250,0
Veltlínske červené	4	18 408,0	18 408,0	100,0	0,0
Veltlínske zelené	153	2 489 839,0	2 434 043,0	97,8	55 796,0

Certifikácia vín s chráneným označením pôvodu - modré odrody v roku 2015/2016

Odroda	Počet vzoriek	Hodnotené množstvo (l)	Schválené		Dočasný zákaz uvádzať do obehu
			(l)	%	(l)
Alibernet	60	646 298,5	600 288,5	92,9	46 010,0
André	7	14 420,0	14 420,0	100,0	0,0
Cabernet Sauvignon	167	1 219 963,5	1 209 123,5	99,1	10 840,0
Dunaj	33	82 030,0	79 030,0	96,3	3000,0
Frankovka modrá	187	3 386 905,0	3 280 170,0	96,8	106 735,0
Hron	4	4 076,0	3 676,0	90,2	400,0
Modrý Portugal	22	117 704,0	117 704,0	100,0	0,0
Neronet	9	51 065,0	51 065,0	100,0	0,0
Nitria	5	3 330,0	1 830,0	54,9	1500,0
Rimava	6	3 950,0	2 950,0	74,7	1000,0
Rulandské modré	60	351 818,0	351 225,0	99,8	593,0
Rosa	1	750,0	750,0	100,0	0,0

Rudava	5	2 010,0	2 010,0	100,0	0,0
Svätovavrinecké	65	1060 139,5	1 059 139,5	99,9	1000,0
Torysa	2	1 200,0	1 200,0	100,0	0,0
Váh	2	1 990,0	1 990,0	100,0	0,0
Zweigeltrebe	27	92 146,0	90 646,0	98,4	1500,0

2.4.3.5 Pridelovanie štátneho kontrolného čísla

Víno s chráneným označením pôvodu označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hroziakový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový až 6-putňový, másľáš, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ďalej len „ŠKČ“).

ŠKČ obsahuje tieto údaje: skratku „ŠKČ“, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení štátneho kontrolného čísla, rok pridelenia ŠKČ a objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť.

ŠKČ prideliť ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.

Pridelenie ŠKČ pre akostné víno s prívlastkom a tokajské víno sa uvádza v certifikáte s udaním objemu fľaše, na ktorú sa žiada ŠKČ a počet ŠKČ pre jednotlivé druhy fliaš.

ÚKSÚP prideliť za vinársky rok 2015/2016 spolu 6 220 918 kusov Štátnych kontrolných čísel z toho 5 731 825 kusov na 0,75 litrové fľaše.

Počet vydaných ŠKČ podľa typu fľaše, vinársky rok 2015/2016:

Typ fľaše (l)	Počet ŠKČ (ks)
0,200	6 250
0,375	56 780
0,500	424 448
0,750	5 731 825
1,500	15
iné	1 600

2.4.3.6 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal 162 vývozných dokumentov do tretích krajín, hlavne do Číny a Japonska, na ktorých osvedčil pôvod vína zo Slovenska.

2.4.3.7 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb - COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2008, ČSN ISO 8586-1 a STN EN ISO 8586:2014.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti.

Senzorické skúšky sú dôležité pre výber členov do Komisie na hodnotenie vína, ako aj pre degustátorov, aby sa mohli zúčastňovať národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotiť vína a vinárske produkty. Platia 5 rokov a sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou.

Oblasť certifikácie

- oblasť akreditácie: víno a vinárske produkty;
- predmet akreditácie: certifikácia spôsobilosti osôb senzoricky hodnotiť vína a vinárske produkty;
- stupne spôsobilosti:
 - **Vybraný posudzovateľ** – posudzovateľ vybraný pre svoju schopnosť vykonávať senzorickú skúšku;
 - **Senzorický posudzovateľ - Expert** – vybraný posudzovateľ s preukázanou vysokou senzorickou citlivosťou, ktorý absolvoval dôkladnú prípravu, má značné skúsenosti v senzorickom skúšaní a je schopný dosahovať konzistentné a opakovateľné senzorické posúdenia rôznych produktov.

Senzorické skúšky – certifikácia osôb sa konala v roku 2016 dva krát a to v máji a októbri.

V máji sa skúšky konali 3 dni a to: 17.–19.05.2016. Spolu bolo preskúšaných 24 kandidátov. 18 získalo stupeň vybraný posudzovateľ, 6 kandidátov senzorický posudzovateľ – expert. Uspelo všetkých 24 kandidátov.

V októbri sa skúšky konali tiež 3 dni a to 11.-13.10.2016. Spolu bolo preskúšaných 14 kandidátov. Z nich 10 získalo stupeň vybraný posudzovateľ a 2 stupeň senzorický posudzovateľ – expert. Dvaja neuspeli v praktickej časti skúšky.

Spolu v roku 2016 bolo vydaných 36 certifikátov spôsobilosti na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov.

2.4.3.8 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP, OVV v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a poskytuje pre potreby PPA údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie na schválenie.

Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v LRO do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2016 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 136 kontrol, z toho 97 kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, 10 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie a 29 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov.

2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z. z 18. februára 2015, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 75/2015 Z. z. z 8. apríla 2015, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení nariadenia vlády SR č. 363/2012 Z. z. a nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 291/2014 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2015 až 2017
- Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny
- Zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka
- Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 543/2011 Z. z., ktorou sa vykonávajú podrobnosti o náležitostiach písomného príkazu na určenie subjektu hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 543/2011, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (EÚ) č. 1234/2007, pokiaľ ide o sektory ovocia a zeleniny a spracovaného ovocia a zeleniny, zo 7. 6. 2011.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 885/2006 z 21. júna 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 1290/2005, pokiaľ ide o akreditáciu platobných agentúr a iných orgánov a zúčtovania EPZF a EPFRV

- Nariadenie Rady (ES) č. 1234/2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) z 22. 10. 2007
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1337/2011 z 13. decembra 2011 o európskej štatistike trvalých plodín a o zrušení nariadenia Rady (EHS) č. 357/79 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/109/ES Text s významom pre EHP
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1850/2006 zo 14. decembra 2006, ktorým sa stanovujú podrobné pravidlá certifikácie chmeľu a chmeľových produktov
- Národná stratégia SR pre operačné programy organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny
- Zákon č. 189/2009 Z.z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 z 28. júna 2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008 z 5. septembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008 z 8. decembra 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín v znení neskorších predpisov.

2.5.2 Činnosť

Činnosť odboru ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OOEPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia a každoročnej aktualizácie registra ovocných sádov a register chmeľníc - údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha
- vydávania výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktorý sa každoročne aktualizuje v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov
- poskytovania a uverejňovania údajov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva
- poskytovania informácií orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory
- vykonávania strednodobých odhadov pre určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi
- overovania zistených zmien fyzickou verifikáciou v teréne. Pri kontrolách je overovaný stav v registri ÚKSÚP s registrom pôdy (LPIS)
- vypracovávanie odborných stanovísk k:

- projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu na pozemkoch prenajatých od Slovenského pozemkového fondu,
- projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín
- projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad
- OOEPV vykonáva činnosť v oblasti informačného systému ISAMM (Informačný systém pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov), ktorý vykonáva výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme EPV a vykonávania zmien v registri, vedenia registra prevádzkovateľov
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon kontroly a certifikácie EPV, vedenia registra inšpekčných organizácií
- vykonávania dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií
- vykonávania úradných kontrol vrátane delegovaných kontrol pre PPA poberateľov podpory Programu rozvoja vidieka pre opatrenie ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií)
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR, zostavovania zoznamov hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, zoznamov prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV a zoznamov krmív povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku
- vedenia databázy bioosív
- výmene informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi ČS EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov
- prípravy podklady pre právny útvar ÚKSÚP na ukladanie sankcií za porušenie pravidiel EPV
- spracovávanie údajov a zostavovanie súborov dát pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia) za SR. Komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha cez CIRCA, OFIS a ECAS Portal. V oblasti poskytovaní informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami

2.5.2.1 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS). Register eviduje a aktualizuje údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu. K 31.12.2016 register eviduje 440 ovocinárskych a 4 chmeliarske subjekty. OOEPV overuje údaje vedené v registri verifikáciou v teréne.

Stav výmer ovocných sádov v registri ÚKSÚP k 31.12.2016

Celková výmera ovocných sádov k 31.12.2016 dosiahla 7070,3 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera

sadov sa na Slovensku medziročne takmer nezmenila, stúpila oproti roku 2015 o 0,4 ha. Produkčná výmera ku koncu roka 2016 dosiahla 6 381,6 ha a medziročne stúpila o 168,8 ha. Intenzívne sady tvoria z toho 4683,5 (73,4%) a extenzívne sady 1698,1 (26,6%).

Štruktúra sadov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2016

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sadov podľa intenzity v ha		Výmera v %
7070,3	6381,6	intenzívne	4683,47	73,4
		extenzívne	1698,11	26,6

Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 hektár alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 hektár. K tejto obhospodarovanej trvalej výsadbe sa pripočíta súvislý manipulačný priestor, ktorý nepresahuje 12 metrov na začiatku a konci riadkov a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu. Maximálna šírka medziradia podľa ovocných druhov môže byť 12 metrov u ovocných stromov a 5 metrov u ovocných krov. Pri terasovom spôsobe pestovania sa svah započítava do šírky medziradia. Za ovocné sady sa nepovažujú výsadby podpníkov a množiteľských materiálov ovocných drevín.

Pri integrovanom pestovaní je ovocný sad s prívlastkom „rodiaci“ definovaný zvýšenou hustotou ovocných stromov ustanovenou v prílohe č. 7 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 163/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov a tým, že sa z neho v predošlých troch rokoch zberala úroda. **Pri ekologickom pestovaní** je najnižší počet jedincov ovocných druhov ustanovený v § 37 písm. d) nariadenia vlády č. 75/2015 Z. z.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, bude preradený do kategórie extenzívneho sadu. Produkčnou výsadbou sa rozumie výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru. Táto podmienka neplatí pri „VIS MAJOR“.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych druhov.

Celková výmera sadu je tvorená z produkčnej plochy a manipulačných plôch, ktoré sú využité pri agrotechnike a ošetrovaní sadu, prejazdoch a otáčaní traktorov. Celková výmera je obvykle tvorená hranicou oplotenia celého ovocného sadu.

Produkčná výmera sadu je obhospodarovaná plocha vysadená homogénnym porastom príslušnej trvalej plodiny a je tvorená obvodom výsadby s priradením obratlísk, ktoré nepresiahnu 12 metrov na začiatku a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu.

Manipulačná plocha je plocha nad rámec produkčnej výmery, ktorá je priradená k sadu a využíva sa pri obhospodarovaní plodiny. Zvyčajne tvorí hranicu oplotenia.

Užívateľ ovocného sadu - ovocinársky subjekt je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

Štruktúra sádov podľa intenzity a produkcie ovocia k 31.12.2016

Intenzita	Produkčná výmera v ha	Úroveň agrotechniky	Produkčná výmera v ha	Sady s produkciou a bez produkcie ovocia	
				Výmera v ha	Výmera v %
intenzívne	4683,47	9 - vysoká	1852,196	s produkciou 5403,75	85
		7 - dobrá	1299,557		
		5 - priemerná	1531,721		
extenzívne	1698,11	3 - nízka	720,275	bez produkcie 977,83	15
		2 - veľmi nízka	270,359		
		1 - žiadna	707,474		
SPOLU	6381,58		6381,58		100

Výmery ovocných druhov podľa intenzity výsadby k 31.12.2016

Produkčná výmera v ha				
Ovocný druh	Extenzívna výmera v ha	Intenzívna výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Extenzívna výsadba v %
Jabloň domáca	1044,891	2029,194	3074,085	16
Orech kráľovský	253,535	591,477	845,012	4
Slivka domáca	84,156	574,535	658,692	1
Broskyňa obyčajná	42,635	401,320	443,956	1
Ríbezľa čierna	10,067	231,521	241,589	0
Marhuľa obyčajná	29,736	199,772	229,507	0
Čerešňa vtáčia	80,787	136,449	217,237	1
Hruška obyčajná	68,746	97,888	166,634	1
Jahoda	0,009	141,162	141,171	0
Jarabina čierna	15,905	40,910	56,815	0
Višňa	26,882	29,422	56,304	0
Ostatné	40,758	209,824	250,582	1
Celkový súčet	1698,108	4683,474	6381,582	27

Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2016

V registri chmeľníc boli k 31.12.2016 registrované 4 chmeliarske subjekty. Celková výmera chmeľníc dosiahla 141,3 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc z ktorej sa zberá úroda dosiahla 137,39 ha. V rokoch 2006/2016 sa znížil počet pestovateľov chmeľu na Slovensku z 14 na 4. Za rovnaké obdobie 2006/2016 sa znížila celková výmera chmeľníc o 161,38 ha a produkčná o 155,76 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Nové Mesto nad Váhom	34,07	24,1	32,10	23,4
Trenčín	107,21	75,9	105,29	76,6
SPOLU	141,28	100,0	137,39	100,0

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31.12.2016

K 31.12.2016 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 78 ovocinárskych subjektov. Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sádov sa znížila od r. 2012 o 4 443,9 t.

Kapacita ovocných skladov v SR pre uskladnenie ovocia z domácej produkcie

Rok	2012	2013	2014	2015	2016
Počet užívateľov - skladovateľov ovocia	114	100	97	85	78
Sklad vetraný vzduchom v t:	6 536	6 598	6 600	5 592	5 359,6
Klimatizovaný sklad v t	13 041	10 594	9 594	9 715	9 714,5
Klimatizovaný sklad – riadená CA v t	1 580	1 580	1 580	1 580	1 580
Klimatizovaný sklad – systém ULO v t	19 425	21 084	21 084	19 484	19 484
Celková kapacita skladov v SR v t	40 582	39 856	38 858	36 371	36 138,1

2.5.2.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OOEPV vykonal v roku 2016 nasledovné štátne štatistické zisťovania MPRV SR

- Odhad úrody ovocia k 15.6., 15.9. a produkcia ovocia k 31.12.
- Výkaz o uskladnení jablák a hrušiek k 1.3., 31.10. a 31.12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu a na získanie strednodobých odhadov objemu produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sádov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sádov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sádov na ÚKSÚP, ako sady produkčné.

Odhad úrody ovocia jablák, hrušiek, broskýň a marhúľ k 15.6.2016

Odhad úrody k 15.6.2016	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	16310,46	495,12	982,01	274,86
Nahlásená výmera v ha	2224,43	95,96	330,89	184,13
Dopočítaná úroda v t	454,63	46,78	34,41	10,59
Dopočítaná výmera v ha	85,52	12,96	13,47	6,51
Odhad úrody ovocia spolu v t	16 765,085	541,89	1016,43	285,45

Odhad úrody ovocia jablák a hrušiek k 15.10.2016

Odhad úrody k 15.10.2016	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	17 060,63	472,28
Nahlásená výmera v ha	2 168,39	97,18
Dopočítaná úroda v t	359,02	19,88
Dopočítaná výmera v ha	131,48	10,85
Odhad úrody ovocia spolu v t	17 419,65	492,16

Produkcia ovocia k 31.12.2016

Formuláre podľa §18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 289 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sádov. Späť sa vrátilo 226 (78 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 76

(34 %) subjektov. V roku 2016 sa na Slovensku vyprodukovalo 24 761,8 t ovocia na výmere 4392,8 ha. Na výmere 286,7 ha bola dopočítaná úroda ovocia 539,63 t.

Produkcia ovocia hlavných ovocných druhov k 31.12.2016

Ovocný druh	Počet rodiacich ovocných stromov a kríkov (ks)	Produkčná plocha rodiacich sádov a plantáží (ha)	Úroda (t)	Priemerná úroda (t/ha)
Jabloň domáca	5521670	2311,01	20722,34	8,97
Hruška obyčajná	124819	104,93	417,26	3,98
Broskyňa obyčajná	262606	366,55	1133,70	3,09
Marhuľa obyčajná	107366	154,88	231,63	1,50
Slivka domáca a sliva	280951	577,65	494,37	0,86
Ringlota	80	0,32	0,03	0,09
Čerešňa vtáčia	130845	155,81	602,96	3,87
Višňa obyčajná	7980	16,70	29,18	1,75
Egreš obyčajný	290	0,04	0,00	0,00
Ríbezľa červená	176960	41,76	8,03	0,19
Ríbezľa čierna	793025	187,49	49,30	0,26
Jahoda	3969144	110,59	629,07	5,69
Orech kráľovský (vlašský)	41059	194,11	9,17	0,05
Gaštan jedlý	299	3,47	0,69	0,20
Lieska obyčajná	782	1,03	0,40	0,39
Malina	62494	7,50	18,57	2,47
Ostatné neuvedené ovocie	254824	158,92	415,10	2,61
SPOLU	11 735 194	4392,77	24761,79	5,64

Uskladnenie jablák a hrušiek

Výkazy o uskladnení jablák a hrušiek boli k 31.10.2016 poslané 59 ovocinárskeym subjektom, ktoré uskladňujú jablká a hrušky z domácej produkcie.

K 31.12.2016 boli výkazy o uskladnení jablák a hrušiek poslané 31 ovocinárskeym subjektom, ktoré sú vedené v Registri ovocných sádov ako subjekty uskladňujúce jablká a hrušky z domácej produkcie. Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.12.2016 uskladnených **9 393,1 t** jablák a **3,3** hrušiek.

Uskladnenie jablák a hrušiek z domácej produkcie v roku 2016

Ukazovateľ	Jablká	Hrušky
Uskladnenie ovocia k 1.3.2016 (t)	8 370,2	47,9
Uskladnenie ovocia k 31.10.2016 (t)	12 368,2	32,6
Uskladnenie ovocia k 31.12.2016 (t)	9 393,1	3,3

2.5.2.3 Administratívna kontrola a kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste

OOEPV vykonáva verifikáciu ovocných sádov pre aktualizáciu údajov v registri ovocných sádov. Overovanie skutočného stavu sa vykonáva počas kontroly na mieste. Register ovocných

sadov eviduje údaje o ovocinárskych subjektoch a výsadbách, najmä - úroveň agrotechniky, intenzitu výsadby (počty stromov, krov, spon výsadby), vek výsadby a pod..

OOEPV vydáva výpis na základe žiadosti ako potvrdenie o evidencii subjektu v Registri ovocných sadov. Výpisy predkladajú farmári na PPA pri predkladaní žiadostí a projektov o získanie podpôr štátnej pomoci. Vydávanie výpisov (potvrdení) vyplýva zo zákona. Počet vydaných výpisov z registra ovocných sadov a chmeľníc za rok 2016 bol 257. Z registra chmeľníc boli vydané 4 výpisy. Administratívna kontrola bola tak vykonaná u 257 ovocinárskych subjektov a 4 administratívne kontroly chmeliarskych subjektov.

Kontroly ovocných sadov a chmeľníc na mieste sa vykonávali počas vegetačného obdobia. Celkovo bolo v roku 2016 pri kontrolách na mieste skontrolovaných 235,67 ha, v 33 ovocinárskych subjektoch.

Prehľad o vykonaných kontrolách ovocných sadov a chmeľníc v roku 2016

Údaj	Stav v registri	Kontroly na mieste	Administratívne
Počet subjektov	440	33	257
Celková výmera sadov v ha	7070,3	235,67	---
Počet skontrolovaných kultúrnych dielov	---	56	---
Počet vyradených ovocinárskych subjektov	---	4	22

2.5.2.4 Odborné stanoviská k projektom

V roku 2016 OOEPV vydal 32 odborných stanovísk. Z toho pre výsadbu ovocných sadov na pozemkoch prenajatých alebo odkúpených od SPF bolo 7 odborných stanovísk, pre výsadbu RRD (rýchlorastúcich drevín) bolo vydaných 6 odborných stanovísk a pre zmenu poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre pozemkové úrady 19 odborných stanovísk.

2.5.2.5 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme EPV každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba vrátane pestovania húb, živočíšna výroba vrátane chovu včiel a akvakultúry, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí z voľnej prírody, výroba potravín, výroba osív, výroba krmív, iný spracovateľ, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, obchodovanie s produktami EPV) musí byť registrovaný na ÚKSÚP.

V súlade so zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe ÚKSÚP, OOEPV vykonáva registráciu prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby a tiež zmeny registrácie (vrátane zrušenia registrácie). Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na web stránke ÚKSÚP podľa zamerania činnosti:

- **ekologický prevádzkovateľ zaoberajúci sa produkciou nespracovaných poľnohospodárskych produktov a živých zvierat:**
 - rastlinná výroba
 - živočíšna výroba
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí
 - chov včiel

- pestovanie húb
- **prevádzkovateľ zaoberajúci sa ekologickou akvakultúrou (v SR t.č. žiaden)**
prevádzkovateľ – spracovateľ:
 - výroba potravín z EPV
 - výroba osív z EPV
 - výroba krmív z EPV
 - iný spracovateľ (balenie, označovanie)
- **prevádzkovateľ dovážajúci produkty z EPV z tretích krajín (dovozca)**
- **prevádzkovateľ vyvážajúci produkty z EPV do tretích krajín (vývozca)**
- **iný prevádzkovateľ** – prevádzkovateľ zaoberajúci sa obchodovaním, skladovaním alebo prepravou produktov EPV

K 31. decembru 2016 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 591* prevádzkovateľov (oproti 552 v roku 2015) rozčlenených do nasledovných činností:

Činnosť prevádzkovateľa	Počet v roku 2015	Počet v roku 2016
Prevádzkovateľ s pôdou (rastlinná výroba, živočíšna výroba)	416	430
Prevádzkovateľ zbierajúci voľne rastúce rastliny a ich časti z voľnej prírody	12	10
Chov včiel	4	2
Pestovanie húb	0	0
Aquakultúra	0	0
Výrobca potravín	83	86
Výrobca osív	6	7
Výrobca krmív	10	10
Iný spracovateľ (označovanie, balenie)	21	30
Dovozca	21	25
Vývozca	4	8
Iný prevádzkovateľ (obchodovanie, skladovanie, preprava)	97	123

* Každý prevádzkovateľ však môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

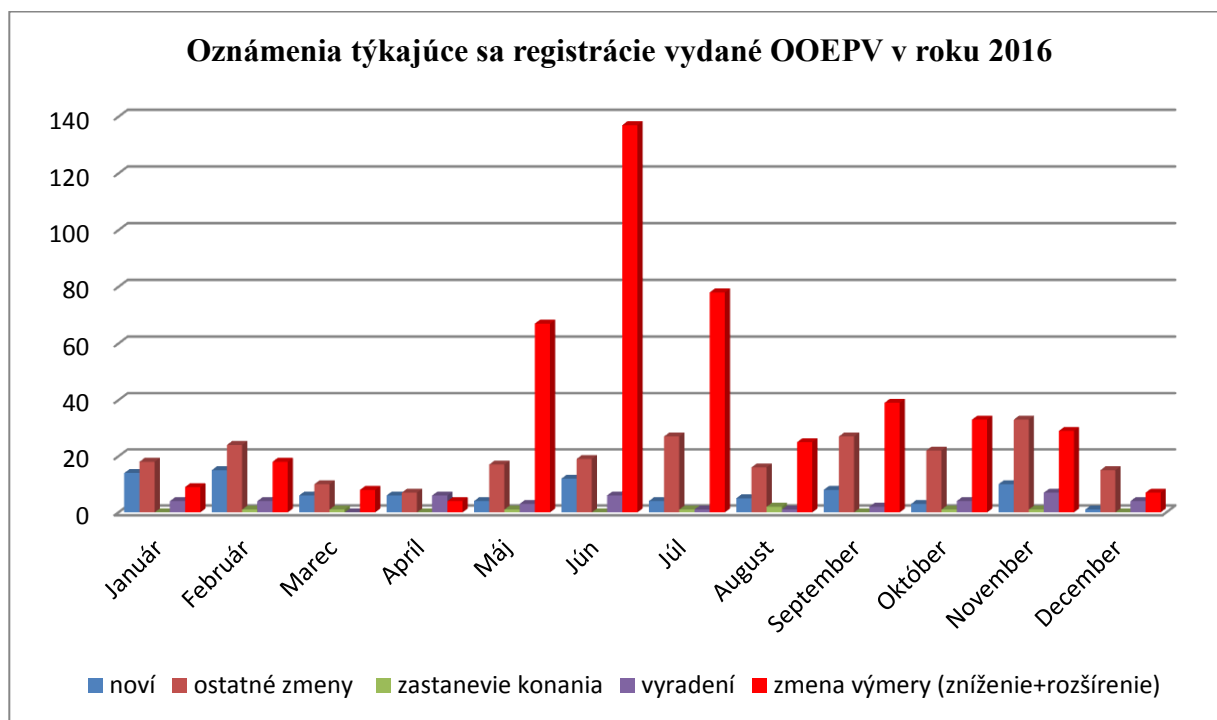
Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31.12.2016

Poľnoh. pôda v EPV	Poľnoh. pôda celkom/ ha	Orná pôda/ ha	TTP/ ha	Sady/ ha	Vinice/ ha
Výmera po konverzii	145 537,81	45 483,79	99 093,95	878,20	81,87
Výmera v konverzii	41 472,89	14 818,34	25 713,53	899,54	41,48
Spolu:	187 010,70	60 302,13	124 807,48	1 777,74	123,35

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV je 187 010,70 ha, čo predstavuje 9,46 % z celovej plochy poľnohospodárskej pôdy v SR. V roku 2015 bolo v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby obhospodarováných 186 482,61 ha pôdy, čo znamenalo 9,39 % celovej plochy poľnohospodárskej pôdy v SR. Oproti roku 2015 plocha pôdy v EPV narástla o 0,07%.

Prehľad o vykonaných zmenách v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby k 31.12.2016

Mesiac	Registrácia	Vyradenie	Zmena výmery	Ostatné zmeny	Spolu v mesiaci
Január	14	4	9	18	45
Február	15	4	18	24	62
Marec	6	0	8	10	25
Apríl	6	6	4	7	23
Máj	4	3	67	17	92
Jún	12	6	137	19	174
Júl	4	1	78	27	111
August	5	1	25	16	49
September	8	2	39	27	76
Október	3	4	33	22	63
November	10	7	29	33	80
December	1	4	7	15	27
Spolu:	88	42	454	235	819

2.5.2.6 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

Ďalšou dôležitou činnosťou OOEPV (a ním oprávnených súkromných inšpekčných organizácií) je výkon úradných kontrol EPV. Cieľom úradných kontrol v oblasti EPV je overovanie

dodržiavania princípov a pravidiel týkajúcich sa EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v biokvalitu produktov vyrobených princípmi a pravidlami EPV.

Inšpektori OOEPV na základe „Dohody o delegovaní činnosti č. 13/2015“ uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA vykonávajú pre PPA kontroly na mieste za účelom potvrdenia dodržiavania podmienok EPV poskytnutia dotácii prevádzkovateľom registrovaných v EPV v oblasti podpôr vyplývajúcich z Programu rozvoja vidieka 2014-2020 pre ekologické poľnohospodárstvo.

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií OOEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity.

V roku 2016 OOEPV v systéme EPV vykonal celkovo 43 úradných kontrol. Z tohto počtu 31 úradných kontrol bolo vykonaných u prevádzkovateľov EPV. V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií boli vykonané 4 kancelárske audity, 6 svedeckých auditov a 2 dohľadové audity.

V roku 2016 vykonávali okrem ÚKSÚP, OOEPV úradné kontroly a súvisiace odborné činnosti v oblasti EPV tiež dve oprávnené súkromné inšpekčné organizácie:

- Naturalis SK, s.r.o. (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o. (SK-BIO-003)

Naturalis SK, s.r.o. v roku 2016 vykonal celkom 816 kontrol: 54 vstupných kontrol, 620 úplných kontrol. V rámci úplných kontrol bolo 539 ohlásených a 81 neohlásených. Náhodné kontroly v počte 142. V rámci náhodných kontrol bolo ohlásených kontrol 60 a neohlásených 82.

Biokont CZ, s.r.o. vykonal v roku 2016 celkovo 102 kontrol, z toho: 62 riadnych ohlásených kontrol, 29 vstupných ohlásených kontrol, 2 nariadené ohlásené kontroly, 9 nariadených neohlásených kontrol.

2.5.2.7 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OOEPV posudzuje neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v EPV v rastlinnej a v živočíšnej výrobe, či pri výrobe potravín alebo krmív. Na základe európskych predpisov zostavuje zoznamy hnojív a pôdných pomocných látok povolených do EPV, zoznamy prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV a zoznam krmív povolených do EPV. Tieto zoznamy sú zverejnené na www.uksup.sk.

Schvaľovanie hnojív a pôdných pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, povolených prípravkov na ochranu rastlín a povolených krmív v EPV

V súlade s právnymi predpismi bolo spracovaných 60 žiadostí o posúdenie hnojív a pôdných pomocných látok týkajúcich sa 94 výrobkov, povolených bolo 73 výrobkov, 14 udelených výnimiek a 7 výrobkov nebolo povolených.

Bolo vydaných 6 povolení na dezinfekčné a čistiace prostriedky a 3 prostriedky na dezinfekciu a čistenie neboli povolené.

Ďalej bolo spracovaných 12 žiadostí o posúdenie prípravkov na ochranu rastlín, povolených bolo 9 prípravkov, zamietnutý bol 1 a ďalej boli udelené 4 výnimky.

Na oddelení bolo posúdených 37 žiadostí o schválenie krmiva do EPV, schválených bolo 321 krmív, 26 silážnych prípravkov a 2 iné krmivá.

Bioosivá a vydávanie výnimiek na neekologické osivá a vegetatívny materiál

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie osív a vegetatívneho množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len „bioosivá“) pred používaním osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OOEPV vedie databázu bioosív a zverejňuje ju na web stránke ÚKSÚP v časti bioosivo.

V roku 2016 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 2 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV:

1. SAATBAU Slovensko, s.r.o. – osivo pšenice letnej odrody SW Kadrilj - nezaradené do databázy bioosív z dôvodu nepredloženia Osvedčenia o uznaní množiteľského materiálu.
2. OSIVO, a.s. – do databázy bioosív bolo zaradených 5 druhov a odrôd bioosív:

Druh	Odroda
Pšenica letná f. jarná	IS Jarissa
Ovos siaty	Vendelín
Tritikale f. jarná	Milewo
Hrach siaty peluška	Arvika
Jačmeň siaty f. jarná	Argument

Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2016 bolo prijatých 344 žiadostí o vydanie výnimky. Z tohto počtu žiadostí bolo udelených 1824 výnimiek na osivá, 13 žiadostí o výnimku bolo zamietnutých.

OOEPV každoročne zasiela do Európskej komisie správu o udelených výnimkách pre používanie neekologických osív a sadív zemiakov alebo vegetatívneho množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni ES v anglickom jazyku do 31. marca bežného roku.

Vydávanie výnimiek z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe spadá výhradne do kompetencie príslušného orgánu. Príslušným orgánom boli vydané nasledovné výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe v roku 2016:

- 92 povolení zásahov na zvieratách,
- 20 povolení na nákup neekologických zvierat.

2.5.2.8 Činnosť v orgánoch EÚ

V rámci SK PRES prebiehali rokovania za účasti expertov OOEPV (delegátov SR v orgánoch EÚ) o návrhu nariadenia o EPV a označovaní ekologických produktov EPV, ktorého cieľom je udržanie dôvery spotrebiteľov k produktom EPV a ekologických prevádzkovateľov a uľahčenie prechodu poľnohospodárov na EPV.

Ďalej sa experti OOEPV v priebehu SK PRES spolupodieľali na organizácii 2-dňového neformálneho podujatia zameraného na výmenu skúseností a odborných informácií z realizácie EPV v EÚ. Podujatie bolo určené pre delegátov členských štátov Európskej únie zodpovedných

za oblasť EPV. Súčasťou podujatia bola tiež odborná návšteva slovenských ekologických prevádzkovateľov v Tatranskom regióne spojená s ochutnávkou bioproduktov.

2.5.2.9 Porušenia EPV, príprava podkladov pre udelenie sankcií

V roku 2016 bolo na ÚKSÚP odstúpených 23 prípadov za účelom udelenia sankcie. Ku koncu roka 2016 bolo 16 prípadov odstúpených na udelenie sankcie.

2.5.2.10 Prezentácia ústavu a OOEPV s aktívnou účasťou na odborných seminároch a výstavách a ostatné aktivity

OOEPV sa aktívne zúčastňoval na odborných ovocinárskych seminároch a konferenciách, úzko spolupracoval pri skvalitnení svojej práce s odbornými inštitúciami, s MPRV SR, VÚPOP, VÚEPP, ŠÚSR, SPU Nitra – Fakultou záhradníctva a krajinného inžinierstva, Ovocinárskou úniou SR, odbornými strednými školami, Centrom výskumu rastlinnej výroby.

OOEPV prezentoval ústav aj na výstavách, predovšetkým na výstave AGROKOMPLEX Nitra.

Významnou časťou činnosti odboru je školiaca činnosť, zasielanie správ, hlásení do orgánov EÚ (OFIS), EUROSTAT a výmena informácií s ďalšími orgánmi štátnej správy SR ako napr. MPRVSR, PPA, ŠÚ SR, ŠVPS SR, SNAS atď. Ďalej spolupracuje s neštátnymi organizáciami ako napr. Zväzom ekologického poľnohospodárstva.

Experti OOEPV sa v roku 2016 zúčastnili 1 posudzovania SNAS, v priebehu ktorého poskytli svoje expertné stanoviská.

V máji 2016 experti OOEPV poskytovali informácie expertom z Ministerstva poľnohospodárstva, lesníctva a rozvoja vidieka Kosovo v priebehu ich študijnej cesty na SR.

2.5.3 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti ovocinárstva je základným cieľom OOEPV kontrola a aktualizácia údajov v registri sádov a v registri chmeľníc, vydávanie výpisov pre potreby farmárov, vydávanie odborných stanovísk k projektom na výsadbu ovocného sadu, výsadbu rýchlorastúcich drevín a pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre potreby SPF a pozemkové úrady.

Každoročne vykonáva k stanoveným termínom pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, VÚEPP štatistické zisťovania za účelom získania informácií o odhade úrod, celkovej produkcii ovocia a uskladnení ovocia z domácej produkcie. Tieto zisťovania sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V roku 2016 bolo vydaných 257 výpisov pre potreby farmárov a 32 odborných stanovísk pre potreby SPF a pozemkové úrady.

V oblasti EPV je základným cieľom OOEPV, ÚKSÚP plnenie úlohy príslušného orgánu v zmysle zákona č. 189/2009 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe, tvorba legislatívy a štátnej politiky v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OOEPV si plnil v roku 2016 úlohu príslušného orgánu, ako aj ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona č. 189/2009 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe. V roku 2016 bolo vykonaných v EPV celkom 961 úradných kontrol, registrovaných 88 nových prevádzkovateľov, 42 prevádzkovateľom bola registrácia zrušená a celkovo bolo vykonaných 819 zmien v registri prevádzkovateľov EPV. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť

oprávnených súkromných inšpekčných organizácií. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a ÚKSÚP, OOEPV spolupracovalo s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

Ďalším cieľom OOEPV je zvyšovanie povedomia verejnosti v oblasti ovocinárstva a EPV. OOEPV sa aktívne zapája do prezentácie ústavu a účastní sa na odborných seminároch a výstavách.

Prílohy:

Príloha č.4

2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov

2.6.1 Legislatívny rámec činnosti

- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh s o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013/, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín

- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú niektoré účinné látky,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012 z 26. júla 2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012 z 18. septembra 2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 z 11.3.2015 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

2.6.2 Činnosti

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie POR a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami Odboru registrácie pesticídov (ďalej len „ORP“), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi ČŠ a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia zoznamu autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“), a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC- ústav včelárstva ako aj s OLČ ÚKSÚP, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo obnovenia schválenia
- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, autorizáciu POR rastlín a pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov

- a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod
- vypracúvania odborných stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno-chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a rezíduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a paralelného obchodu
 - vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, o predĺžení doby platnosti autorizácie, o prehodnotení autorizácie, o prebaľovaní prípravkov na ochranu rastlín vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, o zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod
 - vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov,
 - poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii (EK), Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA), medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín
 - spolupráce s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi členských štátov pri výmene informácií o autorizovaných prípravkoch, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných prípravkov
 - organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ
 - účasti na odborných stretnutiach organizovaných EK, EFSA, členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami
 - zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (SEP)
 - vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ďalej len „ZSEP“) a vykonávanie ich kontroly
 - hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, prehodnotení autorizácie
 - vydávania povolenia na používanie POR na účely výskumu a vývoja
 - skúšania biologickej účinnosti POR podľa zásad SEP
 - prejednávania požiadaviek výrobcov POR, prijímania prihlášok do skúšok, spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR
 - spracovávanie výsledkov zo skúšok a na požiadanie žiadateľa spracúvanie výsledkov aj v programe ARM (Agriculture Research Manager) v zmysle jednotného európskeho systému
 - vykonávania činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010 „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“
 - riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb slovenskej poľnohospodárskej praxe

- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov
- vypracúvania metodických pokynov a metodík
- plnenia ďalších úloh v rámci ústavu, rezortu ministerstva, spolupráce s odbornými inštitúciami

2.6.2.1 Autorizácia prípravkov na ochranu rastlín

ORP celkovo prijal 1051 rôznych žiadostí o autorizáciu prípravkov na ochranu rastlín, autorizáciu pomocných prípravkov v ochrane rastlín, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod od žiadateľov, v porovnaní s rokom 2015 o 208 žiadostí viac.

Vydaných bolo 1247 rozhodnutí, v porovnaní s rokom 2015 o 540 rozhodnutí viac.

Za obdobie od 1.1.2016 do 31.12.2016 prijal kontrolný ústav 54 žiadostí o obnovenie autorizácie prípravku na ochranu rastlín v úlohe dotknutého členského štátu. V úlohe hodnotiaceho členského štátu, neboli prijaté žiadne žiadosti o obnovenie.

Vydané rozhodnutia	2013	2014	2015	2016
Nová autorizácia, identická autorizácia, vzájomné uznávanie autorizácie	66	88	119	155
Predĺženie platnosti autorizácie - na profesionálne použitie	105	57	130	194
Predĺženie platnosti autorizácie - na neprofesionálne použitie	12	5	14	17
Paralelný obchod – na uvedenie na trh	47	64	53	64
Paralelný obchod - na osobnú spotrebu	6	13	3	28
Prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	13	54	19	10
Nepovolenie paralelného obchodu	40	19	14	11
Nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	2	4	5	0
Zrušenie autorizácie na menej významné použitie	3	0	0	0
Nepredĺženie platnosti autorizácie	2	0	0	0
Zamietnutie žiadosti	4	11	16	25
Zastavenie konania	32	21	27	75
Zrušenie autorizácie	23	14	10	61
Dočasné zakázané použitie	1	0	0	0
Ostatné	163	240	297	607
Spolu	519	590	707	1247

ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2016 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktoré boli zverejnené 15.3.2016 vo Vestníku MPRV SR, čiastka 5. Zoznam bol priebehu roka 2016 na stránke www.uksup.sk aktualizovaný o dáta ku dátumu 31.5.2016.

Zabezpečovalo sa prehodnotenie účinných látok a prípravkov po zaradení/schválení účinnej látky, koordinovalo sa hodnotenie účinných látok na úrovni EÚ.

Od 1. augusta 2015 pribudla nová povinnosť, porovnávacie posudzovanie, ktoré sú povinné vykonávať všetky členské štáty. Povinnosť sa týka iba tých prípravkov, ktoré obsahujú účinnú látku, ktorá sa má nahradiť (tzv. kandidát na substitúciu). ÚKSÚP doteraz vykonal 13 porovnávacích posudzovaní.

Viedla sa evidencia a dokumentácia autorizovaných POR, poskytovali sa údaje, informácie a správy Komisii EÚ, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom ČS EÚ a tretích krajín. Spolupracovalo sa s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ a NPPC ako aj s OOR ÚKSÚP, a OLČ ÚKSÚP. Spolupracovalo so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných prípravkoch.

2.6.2.2 Hodnotenie biologickej účinnosti a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s prípravkami na ochranu rastlín podľa zásad správnej experimentálnej praxe (ZSEP).

Hodnotenia bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu, recertifikácia
-	VŠS Vigľaš-Pstruša	ATC-Agro Trial Center GmbH, Rohrau, Austria	-	VŠS Vigľaš-Pstruša	ÚKSÚP Bratislava, Zvolen, Košice	ÚKSÚP Bratislava, Zvolen, Košice
-	VÚRV Piešťany	VŠS Malý Šariš (rozšírenie)	-	VÚRV Piešťany	FYSE s.r.o., Koláre	FYSE s.r.o., Koláre
-	ÚKSÚP Zvolen	-	-	-	Gemerprodukt Valice, OVD, Rimavská Sobota	Gemerprodukt Valice, OVD, Rimavská Sobota
-	-	-	-	-	VŠS Malý Šariš	VŠS Malý Šariš
-	-	-	-	-	Blumeria consulting s.r.o, Nitra	Blumeria consulting s.r.o, Nitra
-	3	2	-	2	5	5

Hodnotenie účinnosti prípravkov na ochranu rastlín podľa údajov v „Dokumentačnom súbore o biologickom hodnotení prípravku na ochranu rastlín“

Hodnotiteľ	Počet záverečných hodnotení	Počet priebežných hodnotení	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Pripomienkovanie	Porovnávacie posudzovanie	Spolu
spolu	129	188	-	7	31	13	368

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie prípravku na ochranu rastlín na účely výskumu a vývoja

Počet žiadostí	Vydané rozhodnutia	Rozhodnutia a posudky	Zrušené žiadosti a iné
285	284	0	1

2.6.2.3 Skúšanie biologickej účinnosti

Podaných bolo 52 prihlášok do pokusov čo predstavuje 75 pokusov. Rozsah pokusov sa potvrdzoval uzatváraním zmlúv so žiadateľmi.

v rámci Slovenska bolo založených:

- 30 herbicídnych pokusov s 203 variantmi (z toho 8 pokusov na pracovisku Zvolen a 1 pokus na pracovisku Košice), za ktoré bola vyfakturovaná čiastka 36 215,00 €
- 29 fugicídnych pokusov s 258 variantmi (z toho 6 pokusov na pracovisku Zvolen a 1 pokus na pracovisku Bratislava), za ktoré bola vyfakturovaná čiastka 66 198,90 €
- 16 zoocídnych pokusov so 127 variantmi (z toho 3 pokusy na pracovisku Bratislava), za ktoré bola vyfakturovaná čiastka 31 608,00 €.

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, v kukurici satej, okopaninách, olejninách a zelenine proti dvojklíčnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity v technológiách CLEARFLKIEL, CLEARFIELD+ a ExpressSun,
- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici satej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a v ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v obilninách, kukurici satej, strukovinách, okopaninách a olejninách proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Experti oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na zvyšovaní odbornej úrovne pracovníkov v poľnohospodárstve a to formou prednášok a publikovania v miestnych a celonárodných periodikách. Svoju kontrolnú činnosť zamerali na kontroly činnosti žiadateľov o GEP certifikát (ÚKSÚP Zvolen, ÚKSÚP Bratislava, Research Agro, ATC GmbH).

Zamestnanci ORP v zmysle platných predpisov posudzovali žiadosti na menej významné použitia pesticídov v minoritných plodinách, kontrolovali a z biologického hľadiska schvaľovali etiky jednotlivých prípravkov na ochranu rastlín z dôvodu prolongácie, reregistrácie, prehodnocovania ppp v kroku II či autorizácie nových produktov.

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP. Posudzovali sa žiadosti o rozšírenie autorizácie na menej významné použitie, etikety k POR.

2.6.2.4 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) vykonáva v rokoch 2015 – 2017 ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu (RMS) pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox. Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP svoju časť hodnotenia predbežne ukončilo, v roku 2017 sa očakáva doručenie hodnotení odborných pracovísk a spracovanie finálnej hodnotiacej správy. Pre účinnú látku etofenprox bola doručená žiadosť o obnovenie povolenia účinnej látky, predloženie dokumentácie sa predpokladá dva roky pred expiráciou účinnej látky.

ORP sa aktívne zapojil do nového systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce, pripravil podklady pre MPRV SR k Analýze plnenia úloh vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č.1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty DG SANTE, poskytol MPRV SR 35 stanovísk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh a 4 sub-stanoviská k účinným látkam na Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat – sekcia Legislatíva prípravkov na ochranu rastlín za oblasť fyzikálno-chemických vlastností.

ORP vedie záznamy podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov.

Držitelia autorizácií a držitelia povolení na paralelný obchod mali povinnosť do 31. januára 2016 nahlásiť ÚKSÚP údaje o uvedení prípravkov na trh v roku 2015.

Zamestnanci z ORP zastupovali SR na rokovaníach expertnej skupiny Post Approval Issues Group, zúčastnili sa na EPPO Panel on General Standards on Efficacy Evaluation, Central Zone Steering committee, CEUREG Forum 2016.

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

Boli udelená 1 pokuta vo výške 33 100 € v súlade s § 35 ods. 4 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

Príjmy v roku 2016 oproti minulému roku narástli hlavne z titulu väčšieho množstva žiadostí a tiež zonálnych žiadostí, kde Slovensko bolo v úlohe hodnotiaceho členského štátu.

Príjmy za jednotlivé činnosti v €	2013	2014	2015	2016
Autorizácia prípravkov	161 152,50	306 017,70	244 844,00	683 905,88
Skúšanie biologickej účinnosti	93 446,50	240 570,20	123 539,80	211 891,30
Certifikácia GEP	2 836,00	1 020,00	1 739,00	4048,00
Udelenie pokuty	3 300,00	3 300,00	6 600,00	33 100,00
Spolu	260 735,00	550 907,90	376 722,80	932 945,18

2.6.3 Ciele a prehľad plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES z 21. októbra 2009 o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia/povoľovanie prípravkov na ochranu rastlín a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v Slovenskej republike.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa zásad správnej experimentálnej praxe, ktoré slúži pre autorizáciu POR, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre Štatistický úrad Slovenskej republiky o objeme uvedenia prípravkov na ochranu rastlín na trh. Plnenie činnosti za jednotlivé oblasti je uvedené priamo v texte vyššie.

Prílohy:

Príloha č.5

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon NR SR č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení NV SR č. 245/2006 Z. z., NV SR č. 493/2007 Z. z., NV SR č. 344/2008 Z. z., NV SR č. 639/2008 Z. z., NV SR č. 112/2009 Z. z., NV SR č. 480/2009 Z. z., NV SR č. 80/2010 Z. z., NV SR č. 487/2010 Z. z., NV SR č. 130/2014 Z. z. a NV SR č. 250/2014 Z. z..
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 64/2004 Z. z. o chránených zónach v znení NV SR č. 177/2005 Z. z., NV SR č. 399/2006 Z. z. a NV SR č. 490/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 65/2004 Z. z. o minimálnych podmienkach na vykonávanie rastlinolekárskej kontroly rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov pôvodom z tretích krajín v miestach vstupu.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka v znení NV SR č. 119/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 68/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na ochranu proti rozširovaniu vybraných druhov obalovačov.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 69/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na dovoz a premiestňovanie určitých škodlivých organizmov, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na vedecké, výskumné alebo šľachtiteľské účely.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka v znení NV SR č. 113/2007 Z. z.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 74/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje postup pre oznámenie o pozastavení zásielky alebo škodlivého organizmu z tretích krajín.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín,
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní,
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín,
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení,

- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie,
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení,
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín.
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu a ktorým sa menia smernice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 a zrušujú rozhodnutia Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 o uznaní chránených zón vystavených osobitným zdravotným rizikám rastlín v Spoločenstve v znení 823/2009, 17/2010, 361/2010, 436/2011, 355/2012 a 707/2014.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov.

2.7.2 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín a rastlinných produktov ich kontrolou na hraničných inšpekčných staniciach (ďalej len „HIS“) a kontrola zdravotného stavu rastlín a rastlinných produktov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov s cieľom zamedziť zavlečenie a rozširovanie škodlivých organizmov.

Ďalšou úlohou je vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania POR, čo prispieva k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín, kontrola maku a drogových rastlín, povolenia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, colné orgány a dovozcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je pokrytá metodicky Odborom ochrany rastlín (ďalej len „OOR“). Terénna kontrola je zabezpečovaná oblastnými fytoinšpektormi oddelenia kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) sekcie kontroly ÚKSÚP, ktorí majú pracoviská vhodne rozmiestnené na celom území Slovenskej republiky.

Ústredie v Bratislave metodicky riadilo činnosť oblastných fytoinšpektorov a fytoinšpektorov na hraničných inšpekčných staniciach. Odsúhlasovali sa prihlášky na množenie zemiakového sadiva, vypracovali sa Metodiky detekčného prieskumu škodlivých organizmov pre rok 2016, ďalej bol vypracovaný mesačný plán vzorkovania rastlín a prípravkov na ochranu rastlín, aktualizoval sa Súbor metodických pokynov k poautorizačnej úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín v SR v roku 2016.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli aktualizované Metodiky kontroly krížového plnenia a Metodiky pre kontrolu delegovaných činností vykonávaných pre PPA v plánovacom období 2014-2020.

Signalizačné správy boli vydávané nasledovne: týždenník Roľnícke noviny 49 článkov, denník Plus jeden deň 20 článkov, teletext televízie Markíza 20 informácií a časopis Vinič a víno 1 článok.

2.7.2.1 Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly POR sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a európskej legislatívy Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich uvádzania na trh, skladovania, používania a zneškodňovania.

ÚKSÚP, OOR každoročne vydáva Národný plán fytokontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná najmä na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru,
- kontrolu uvádzania na trh, skladovania, používania a zneškodňovania prípravkov na ochranu rastlín,
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe.

V rámci úradnej kontroly bolo odobratých spolu 90 vzoriek POR, z toho 85 veľkospotrebiteľských balení a 5 vzoriek malospotrebiteľských balení.

Prehľad úradných kontrol prípravkov na ochranu rastlín za rok 2016

Kontrola POR	Počet kontrol
Úradná kontrola konečných užívateľov – poľnohospodárskych subjektov, paralelné prípravky, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých prípravkov na ochranu rastlín, následné kontroly	Západ 108 Stred 103 Východ 174
z toho kontrola leteckých aplikácií POR	13
Úradná kontrola podnikov agroslužieb v oblasti POR (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10
Úradná kontrola veľkoobchodných reťazcov (Hornbach , OBI, Tesco, Kaufland)	19
Úradná kontrola veľkoskladov POR	23
Úradná kontrola malospotrebiteľských balení POR pri ich predaji	222
Úradná kontrola dovozu POR z tretích krajín aj v rámci EÚ	39
Úradná kontrola dovozov POR – Tranzity cez hraničné prechody	5
Úradná kontrola pri vzniku úletov pozemnou a leteckou aplikáciou POR	11
Úradná posudzovanie žiadostí a vydanie o povolenie leteckej aplikácie	97
Úradná poškodenia včiel pri používaní POR	1
Úradná kontrola internetového predaja POR	5
Úradná kontrola pozemných aplikačných zariadení, moričiek osiva a sadiva	125
Úradná kontrola výrobcov POR	1
Úradná kontrola aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne	17
Úradná kontrola POR vo verejnej zeleni	39
Úradná kontrola distribútorov POR	10
Celkovo	925
Kontroly krížového plnenia (pre PPA)	224
Kontroly AEKO (pre PPA)	77
Odber štátnych vzoriek POR – stanovený plán na rok 2016	90
celkový počet odobratých vzoriek POR	90
z toho malo - balenia	5
z toho veľko - balenia	85
Výnimky POR vydané MPRV SR	36
Počet výnimiek k plošnej aplikácii rodenticídov proti veľmi silnej populácii hraboša poľného	8

Kontroly dovozov POR a paralelných POR na trh do SR pôvodom z tretích krajín v roku 2016

Položka	POR
Celkový dovezený objem (kg/lit)	274 876,73
Objem v tranzite (kg/lit)	63 315,00

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR:

Stav k	Množstvo v kg
1.5.2007	215 244,00
18.12.2008	198 814,00
19.3.2010	132 532,87

19.4.2010	117 254,23
15.7.2011	61 366,40
30.9.2012	47 599,70
30.9.2013	47 291,70
30.9.2014	43 288,03
30.9.2015	42 608,53
31.12.2016	42 148,53

2.7.2.2 Vonkajšia karanténa

Na úseku vonkajšej karantény bolo v roku 2016 celkovo prerokovaných 75 žiadostí o registráciu výrobcov a dovozcov podľa pokynov pre registráciu podľa nariadenia vlády č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty. Z toho bolo zaregistrovaných 57 nových subjektov, 18 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a boli vydané 3 duplikáty osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 89 subjektom, z toho 1 subjektu, ktorý mal vydané aj oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov a 20 subjektom bola registrácia pozastavená. Celkovo je zrušených 1069 registrácií.

Bolo vydaných 9 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov, v 2 prípadoch došlo k zmenám v oprávneniach na vydávanie rastlinných pasov.

K 31. decembru 2016 je zaregistrovaných 2 204 subjektov a udelených 341 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov.

Celkovo je zaregistrovaných 199 výrobcov dreveného obalového materiálu podľa požiadaviek normy FAO ISPM č. 15, z toho: 104 aktívnych výrobcov dreveného obalového materiálu s vlastnou certifikovanou sušiarňou, 32 pozastavených vlastníkov certifikovanej sušiarne; 58 aktívnych výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne a 5 výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne s pozastavenou činnosťou.

Za rok 2016 bolo na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava-letisko pri dovoze skontrolovaných celkom 31 889 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 19 996 zásielok; k 11 893 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko kontrolného ústavu.

Pri dovoze bolo na HIS skontrolovaných 393 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín. Pri vývoze na HIS bolo vybavených celkom 41 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2016 bolo pri dovoze na HIS pozastavených celkom 173 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ. Na pozastavené zásielky vydal ÚKSÚP 17 rozhodnutí s nariadeným rastlinolekárskeým opatrením na likvidáciu, ktorá bola vykonaná za prítomnosti príslušných oblastných fytoinšpektorov.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách skontrolovaných 113 zásielok z tretích krajín podliehajúcich kontrole, z toho 8 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, všetky boli zlikvidované.

Vystavených bolo 68 Intra EÚ dokumentov na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

V roku 2016 bolo vydaných 17 rozhodnutí ÚKSÚP, ktorými bolo nariadené rastlinolekárske opatrenie – likvidácia dreveného obalového materiálu spálením, z dôvodu nesplnenia rastlinolekárskeho podmienok vstupu do EÚ.

2.7.2.3 Vnútoraná karanténa

Na úseku vnútornej karantény bolo v roku 2016 vydaných spolu 9 rozhodnutí súvisiacich s výskytom karanténnych škodlivých organizmov. Prehľad udáva nasledovná tabuľka:

Škodlivý organizmus	Počet vydaných rozhodnutí
Baktériová krúžkovitosť zemiaka (<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i>)	2
Európska žltáčka kôstkovín (European stone fruit phytoplasma)	1
Hrčiarka gaštanová (<i>Dryocosmus kuriphilus</i>)	1
Spála jadrovín (<i>Erwinia amylovora</i>)	3
Šarka sliviek (Plum pox potyvirus)	2
Spolu	9

Následných kontrol ako kontrola nariadených opatrení v rámci fytokontroly bolo 74, v rámci prípravkov na ochranu rastlín 54. V rámci zisťovania inváznych druhov burín na poľnohospodárskej pôde bolo vykonaných 17 kontrol.

Pri kontrole vývozu rastlín a rastlinných produktov bolo spolu vystavených 7 437 rastlinolekárskeho osvedčení a 68 Intra EÚ dokumentov na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

Pre účely registrácie nových subjektov, získania oprávnenia na vystavovanie rastlinných pasov a na kontroly zásielok z tretích krajín poukázaných na kontrolu do vnútrozemia boli vykonané nasledovné počty kontrol:

Činnosť	Počet kontrol
nová registrácia výrobcov a dovozcov vrátane kontroly karanténnych skladov pre potreby registrácie	75
oprávnenia na vystavovanie rastlinných pasov	9
prehliadky zásielok pri dovoze	113

Počty kontrol registrovaných subjektov, sušiarňí a rastlinných pasov u neregistrovaných subjektov:

Činnosť	Počet kontrol
kontrola registrovaných subjektov a rastlinných pasov, okrem sušiarňí	394
kontrola sušiarňí	102
kontrola rastlinných pasov u neregistrovaných subjektov	96

V rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly registrovaných subjektov, najmä v ovocných, viničových, okrasných a lesných škôlkach, boli vykonané kontroly, ktorých prehľad je uvedený v tabuľke:

Sústavná rastlinolekárska kontrola	Počet kontrol
ovocných škôlok	41
viničových škôlok	13
okrasných škôlok	48
lesných škôlok	65
priesad zeleniny	5

Ďalšou činnosťou z hľadiska celoeurópskeho monitorovania škodlivých organizmov je prieskum výskytu karanténnych škodlivých organizmov, ktorého výsledky sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	Monitoring škodlivých organizmov	Počet kontrol
1.	<i>Agrilus anxius</i> (národný monitorovací program – NMP)	150
2.	<i>Agrilus auroguttatus</i> (NMP)	96
3.	<i>Agrilus planipennis</i> (NMP)	76
4.	<i>Anoplophora chinensis</i> a <i>Anoplophora glabripennis</i> (NMP)	540
5.	<i>Anthonomus eugenii</i> (NMP)	40
6.	<i>Aromia bungii</i> (NMP)	73
7.	<i>Bactrocera dorsalis</i> (NMP)	82
8.	<i>Bactrocera invadens</i> (NMP)	48
9.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i> (NMP)	430
10.	<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i> (NMP)	144
11.	CMS, RS, <i>Epitrix</i> (NMP) a <i>Dickeya solani</i> (nie je NMP)	564
12.	<i>Dendrolinus sibiricus</i> (NMP)	118
13.	<i>Diaporthe vaccini</i> (NMP)	32
14.	<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>) (NMP)	47
15.	<i>Giberella circinata</i> (NMP)	173
16.	<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky) (NMP)	36
17.	Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča) (NMP)	67
18.	<i>Monochamus</i> spp. (NMP)	137
19.	<i>Polygraphus proximus</i> (NMP)	100
20.	<i>Pomacea</i> spp. (NMP)	21
21.	<i>Popilia japonica</i> (NMP)	157
22.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i> (NMP)	27
23.	<i>Pterandrus rosa</i> (NMP)	116
24.	<i>Radopholus similis</i> (NMP)	13
25.	<i>Rhagoletis fausta</i> (NMP)	32
26.	<i>Rhagoletis pomonella</i> (NMP)	79
27.	<i>Strauzia longipennis</i> (NMP)	36
28.	<i>Thaumatotibia leucotreta</i> (NMP)	63
29.	Tomato leaf curl New Delhi virus (NMP)	103

30.	<i>Xylella fastidiosa</i> (NMP)	240
31.	<i>Xylosandrus crassiusculus</i> (NMP)	259
32.	<i>Acidovorax citrulli</i>	21
33.	<i>Aphelenchoides besseyi</i>	28
34.	Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	39
35.	<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	53
36.	<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	82
37.	<i>Diplocarpon mali</i>	132
38.	<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	172
39.	<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'atko zhubné)	49
40.	<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	726
41.	<i>Heterobasidion irregulare</i>	101
42.	<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	75
43.	<i>Melampsora medusae</i>	62
44.	<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>) a <i>Scirrhia pini</i> (syn. <i>Mycosphaerella pini</i>) (sypavky na borovici)	136
45.	Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	70
46.	<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (plesen na drevinách)	305
47.	Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	201
48.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	80
49.	<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (nosánik palmový)	21
50.	<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	89
51.	<i>Thrips setosus</i>	95
52.	<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	46
53.	<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	97
54.	<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	74

K monitoringu patrí aj kontrola závlahových a odpadových vôd v rámci kontroly hnedej hniloby zemiaka:

Činnosť	Počet kontrol
kontrola závlahových vôd	30
kontrola odpadových vôd	0

Ďalej k monitoringu a kontrole spále jadrovín patrí aj kontrola kočovania včelstiev, kde bolo vykonaných spolu 12 kontrol.

Okrem toho bol vykonávaný nepovinný monitoring škodcu *Drosophila suzukii*, kde bolo spolu vykonaných 36 kontrol, ktoré boli uskutočnené výhradne na skúšobných staniciach ÚKSÚP.

V rámci kontrol nelegálneho pestovania konope bolo vykonaných spolu 33 kontrol.

Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek zeminy na potvrdenie neprítomnosti rakoviny zemiaka a hád'atka zemiakového, ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti fytoinšpektorov. Spolu bolo vykonaných 22 kontrol.

Podkladmi pre vypracovávanie situačných správ boli pozorovania na pevných a pomocných pozorovacích bodoch podľa platných metodík. Signalizáciu vykonávali fytoinšpektori rôzne podľa svojich možností a podľa úrovne spolupráce s agronómami a s poľnohospodárskou komorou.

Činnosť	Počet kontrol
pozorovanie na pevných pozorovacích bodoch	1 073
pozorovanie a odpočty hraboša poľného na požiadanie pre plošnú aplikáciu	27

Pravidelné agrochemické skúšanie pôd bolo metodicky riadené u 291 subjektov. Okrem toho bolo vykonaných 10 kontrol skladovania a používania dusíkatých hnojív.

2.7.2.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v územiach s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2016 bolo spolu posúdených a vydaných 97 takýchto žiadostí.

Zisťovanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín u konečných užívateľov a ich spracovanie na účely štatistiky bolo vykonané približne z 80 % výmery poľnohospodárskej pôdy.

Prehľad kontrol pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

Kontroly pre PPA	Počet hodín	Počet kontrol
PRV 2014-2020	2 072	77
krížové plnenie	1 813	224
oddelené platby	1 797	908
viazané platby	216	51
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat		13
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	138	132
odber vzoriek konope	50	11 vzoriek
vyššia moc		62

V rámci zvyšovania odbornej úrovne sa fytoinšpektori zúčastnili 6 školení, a to na tieto témy:

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení novely č. 394/2015 Z. z. a aplikácia HRIS – Harmonizovaný registračný informačný systém na účely elektronického podávania žiadostí a ich vybavovania v prípade využitia výnimky na použitie hnojív mimo zakázaného obdobia,
- Poautorizačná kontrola prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov a odber vzoriek prípravkov,
- Národný monitorovací program prieskumu vybraných škodlivých organizmov,
- Kontrola dovozu, vývozu, vystavenie intra dokumentu, poznávanie vybraných škodlivých organizmov, správny odber vzoriek,
- Školenie pre kontroly krížového plnenia,
- Školenie pre kontroly krížového plnenia a kontroly delegovaných kontrol vykonávané pre PPA.

Ďalšie úlohy OOR

Činnosť	počet kontrol
diagnostika vykonaná fytoinšpektormi	362 vzoriek
komisionálne prehliadky	45
kontroly na požiadanie	71
prednášky pre iné subjekty	36

2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia

MPRV SR stanovilo úlohu zabezpečiť územie SR pred prienikom škodlivých organizmov a ich rozširovanie v rámci SR, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy, napr. v oblasti dovozu niektorých komodít, neregistrovaných odrôd, v oblasti prípravkov na ochranu rastlín a pod. SR sa vstupom do EÚ stala chránenou zónou pre spálu jadrovín (*Erwinia amylovora*) momentálne do 30.4.2018 a háďatko zemiakové (*Globodera pallida*) na dobu neurčitú.

Prílohy:
Príloha č.6

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 271/2005 Z. z. z 24. mája 2005 o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002 ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky z 21. júna 2006 č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 z 12. januára 2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá
- Nariadenie Komisie (ES). č. 669/2009 z 24. júna 2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 884/2014 z 13. augusta 2014, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky dovozu určitých krmív a potravín z určitých tretích krajín v dôsledku rizika kontaminácie aflatoxínmi a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1152/2009
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6 z 5. januára 2016, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 322/2014
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/175 z 5. februára 2015, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky uplatniteľné na dovoz guarovej gumy, ktorá pochádza alebo je odoslaná z Indie, z dôvodu rizika kontaminácie pentachlórfenolom a dioxínmi
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 22. decembra 2011 o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky z 23. septembra 2009 č. 380/2009 Z. z. , ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií

- Nariadenie (ES) č. 1831/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 433 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009 z 27. januára 2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 z 13. júla 2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 29/2011 Z. z. z 2. februára 2011, ktorým sa ustanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na osobitné nutričné účely,
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 z 16. januára 2013 o Katalógu krmných surovín

2.8.2 Činnosť

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom Odboru krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKaVZ“) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby), spracúvajú alebo uvádzajú na trh,
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh,
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov.

2.8.2.1 Oblasť legislatívy

Nariadenia o autorizovaných doplnkových látkach - v priebehu roka bolo EK vydaných 33 nových nariadení a počet autorizačných nariadení ku koncu roku takto predstavoval 466 nariadení. V súlade s krmivárskym zákonom bola pripravená aj verzia zoznamu povolených doplnkových látok, ktorá bola uverejnená vo „Vestník MPRV SR“ v číastke 23/2016.

Metodický postup určený na vykonávanie kontroly krmív na hraničných vstupných bodoch do EÚ bol aktualizovaný vždy pri pravidelnej štvrtročnej novelizácii nariadenia (ES) č. 669/2009 týkajúceho sa zvýšenej frekvencie kontrol niektorých krmných surovín neživočíšneho pôvodu z dovozu, naposledy s účinnosťou od 1. januára 2016.

Nariadenie Komisie (ES) č. 669/2009 z 24. júna 2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES bolo novelizované vykonávacími nariadeniami Komisie (EÚ) 2016/24 z 8. januára 2016 ktorým sa ukladajú osobitné podmienky dovozu arašidových orieškov z Brazílie, papriky ročnej (*Capsicum annuum*) a muškátového orieška z Indie a muškátového orieška z Indonézie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 669/2009 a (EÚ) č. 884/2014, (EÚ) 2016/166 z 8. februára 2016, ktorým sa stanovujú špecifické podmienky uplatniteľné na dovoz potravín, ktoré obsahujú betelové listy Docra.99, (EÚ) 2016/443 z 23. marca 2016, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (ES) č. 669/2009, pokiaľ ide o zoznam krmív a potravín neživočíšneho pôvodu podliehajúcich zvýšenej miere úradných kontrol pri dovoze, (EÚ) 2016/1024 z 24. júna 2016, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 669/2009, ktorým

sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, (EÚ) 2016/2107 z 1. decembra 2016, ktorým sa mení príloha I k nariadeniu (ES) č. 669/2009, pokiaľ ide o zoznam krmív a potravín neživočíšneho pôvodu podliehajúcich zvýšenej miere úradných kontrol pri dovoze.

Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 884/2014 z 13. augusta 2014, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky dovozu určitých krmív a potravín z určitých tretích krajín v dôsledku rizika kontaminácie aflatoxínmi a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1152/2009 bolo novelizované vykonávacími nariadeniami Komisie (EÚ) 2016/24 z 8. januára 2016, ktorým sa ukladajú osobitné podmienky dovozu arašidových orieškov z Brazílie, papriky ročnej (*Capsicum annuum*) a muškátového orieška z Indie a muškátového orieška z Indonézie a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 669/2009 a (EÚ) č. 884/2014, (EÚ) 2016/2106 z 1. decembra 2016, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 884/2014, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky pre dovoz korenín z Etiópie, arašidových orieškov z Argentíny a lieskových orechov z Azerbajdžanu a ktorým sa menia osobitné podmienky dovozu sušených fig a lieskových orechov z Turecka a arašidových orieškov z Indie.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 z 22. mája 2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií bolo novelizované nariadeniami Komisie (EÚ) 2016/27 z 13. januára 2016, ktorým sa menia prílohy III a IV k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií, (EÚ) 2016/1396 z 18. augusta 2016, ktorým sa menia niektoré prílohy k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorým sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií.

Konsolidované znenie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 z 23. februára 2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS bolo aktualizované po vydaní nariadenia Komisie (EÚ) 2016/1902 z 27. októbra 2016, ktorým sa menia prílohy II a III k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005, pokiaľ ide o maximálne hladiny rezíduí acetamipridu, ametoktradínu, azoxystrobínu, cyflutrínu, kyseliny difluóroctovej, dimetomorfu, fenpyrazamínu, flonikamidu, fluazinamu, fludioxonylu, flupyradifurónu, flutriafolu, fluxapyroxadu, metkonazolu, prochinazidu, protiokonazolu, pyriproxyfenu, spirotetklofen a trifloxystrobínu v určitých produktoch alebo na nich.

2.8.2.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie sa nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. Register vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov, vedie register, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiaruje krmivársky podnik z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

2.8.2.3 Terénna inšpekcia krmív (OIK)

Úradné kontroly krmív v roku 2016 vykonávali inšpektori na základe schváleného „Súhrnného

plánu činností ÚKSÚP na rok 2016“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťujú skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.2.3.1 Systém kvality a riadená dokumentácia

V roku 2016 systém kvality a riadená dokumentácia boli vedené v zmysle STN EN ISO/IEC 17020 (2012). Z plánovaných 14 interných auditov na systém kvality a riadenú dokumentáciu nebol vykonaný ani jeden audit, nakoľko do 1.6.2016 úradná kontrola krmív nemala manažéra kvality a v druhom polroku sa menila organizačná štruktúra ÚKSÚP. V roku 2016 boli vykonané 4 svedecké posúdenia výkonu inšpekčnej činnosti v praxi. Boli vykonané dva interné audity v rámci vnútornej kontroly ÚKSÚP na výkon inšpekcie, tri audity v krmivárskych podnikoch a jedno preskúmanie manažmentom. Počas roka neboli riešené nápravné činnosti týkajúce sa úradnej kontroly krmív a posudzovanie externými orgánmi na výkon úradnej kontroly sa nekonalo. Bola posúdená nestrannosť úradnej kontroly krmív - posudzovanie rizikovosti 11 inšpektorov s výsledkom potvrdenia nestrannosti v súlade s požiadavkami STN EN ISO/IEC 17020 (2012).

2.8.2.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) **Úradnú kontrolu krmív z dovozu** na HIS podľa príslušnej legislatívy vykonávali pracovníci fytoinšpekcie. Za rok 2016 bol zaznamenaný dovoz krmív z tretích krajín cez HIS Vyšné Nemecké v počte 394 zásielok v množstve 8 992,55 t. Kontrola zásielok, u ktorých je nariadená zvýšená miera ÚK neboli za rok 2016 zaznamenané žiadne. Dovoz krmív cez HIS Čierna nad Tisou a letisko Bratislava nebol zaznamenaný.

b) **V rámci kontroly krížového plnenia** v roku 2016 boli vykonané kontroly v oblasti požiadaviek modulu PH 4 – „Bezpečnosť potravín a krmív“ v súlade s príslušnou platnou legislatívou. Celkom bolo prekontrolovaných 235 subjektov.

c) **Úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch** sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia a boli vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s jediným národným kontrolným plánom. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného operačného postupu na stanovenie rizikovosti krmivárskych podnikov. Spolu za rok 2016 bolo vykonaných 1 524 úradných kontrol a celkovo bolo odobratých 1 118 úradných vzoriek krmív na analýzu. V rámci výkonu ÚK inšpektori zistili 223 nedostatkov a krmivárskym podnikom udelili celkovo 204 nápravných opatrení.

Pri vykonaných kontrolách bolo 71 porušení, čo je najviac zo všetkých porušení zistených pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 44 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje). Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby (29), skladového poriadku (25) a pri kontrole výrobného zariadenia a vybavenia (10). V menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív, organizačného a dokumentačného poriadku a pri kontrole technologického

postupu výroby krmiva.

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov krmivárskych podnikov s určením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali krmivárske podniky kontrolný ústav stanoveným spôsobom. Pri následnej úradnej kontrole sa splnenie uložených opatrení kontrolovalo.

Pri ÚK sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov (Analýza nebezpečenstiev a metóda kritických kontrolných bodov) so zameraním sa na plnenie plánu, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni. Krmivárske podniky boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu krmivárskeho podniku. Boli odkázaní aj na web stránku ÚKSÚP, kde sú vzory a návody na ich prípravu a zavedenie.

d) Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch:

- zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách. Účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE. Neboli zistené žiadne nezhody
- zisťovanie prítomnosti semien Ambrózie spp. v krmivách. Neboli zistené žiadne nezhody
- používanie GMO v krmivách sa kontrolovali povolené typy GMO a spôsob označenia GMO krmiva (etikety). Kontrolovali sa krmné suroviny a krmné zmesi, ktoré sa používajú vo výžive hospodárskych zvierat. Neboli zistené žiadne nezhody. Zistená jedna nehoda (nepovolená GMO ľanu) sa týkala hlásenia RASFF a jej následného šetrenia.
- kontroly na prítomnosť melamínu v krmivách najmä dovoz krmív z Číny pre spoločenské zvieratá (zameranie na psy, mačky). Neboli zistené nedostatky.
- kontroly dodržiavania podmienok prevádzkovania verejných skladov v spolupráci s MPRV SR a RVPS. Neboli zistené žiadne nezhody
- v rámci overovania technológií výroby krmív bola kontrola zameraná na posúdenie technologických liniek výroby krmných zmesí a ich spôsobilosť na výrobu krmív

e) Úradné kontroly vykonané na základe informácie z rýchleho výstražného systému pre krmivá a potraviny (RASFF) boli vykonané v súčinnosti s fytoinšpektormi a inšpektormi RVPS. Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

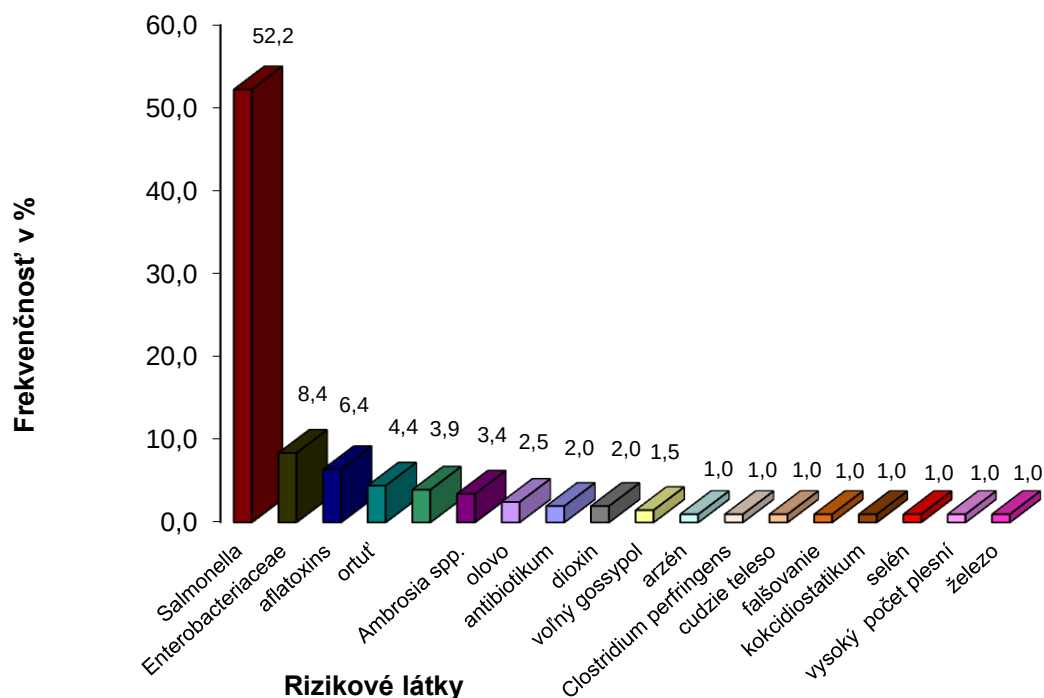
Úradné kontroly vykonané na základe informácie z RASFF v roku 2016 na Slovensku:

1. 2016.1661 zistená prítomnosť Salmonelly Tennessee v sójovom extrahovanom šrote, produkcia Nemecko. Výsledok: ÚKSÚP preveroval prípad spolu so ŠVPS.
2. 2016. 1597 zistená prítomnosť DNA prežúvavcov v krmive pre ryby, produkcia Dánsko. Výsledok: Prípad preveroval ÚKSÚP.
3. 2016. 0978 zistená prítomnosť GMO nepovoleného ľanu v jeho spracovanom produkte, produkcia Slovensko. Výsledok: Prípad preveroval ÚKSÚP.
4. 2016.1237 zistená prítomnosť vyššieho obsahu bielkovín v krmive pre mačky, produkcia Švédsko. Výsledok: Prípad preveroval ÚKSÚP.

Najčastejší výskyt rizikových látok v krmivách z celkového počtu denných hlásení RASFF

Riziková látka	Frekvencia výskytu v %
Salmonella	52,2
Enterobacteriaceae	8,4
aflatoxins	6,4
ortuť	4,4
presence of ruminant DNA	3,9
Ambrosia spp.	3,4
olovo	2,5
antibiotikum	2,0
dioxin	2,0
voľný gossypol	1,5
arzén	1,0
Clostridium perfringens	1,0
cudzie teleso	1,0
falšovanie	1,0
kokcidostatikum	1,0
selén	1,0
vysoký plesň	1,0
železo	1,0
dusičnany	0,5
chemoterapeutikum	0,5
insekticíd	0,5
kadmium	0,5
kyanovodík	0,5
námel' (Claviceps purpurea)	0,5
nepovolená GMO ľanu	0,5
roztoče	0,5
úlomky kostí suchozemských živočíchov	0,5
vitamín D3	0,5
zinok	0,5

Výskyt rizikových látok v krmivách v rámci RASFF za r. 2016

Prehľad uskutočnených úradných kontrol

Miesto vykonania kontroly	Počet
Komerčná výroba - kŕmne zmesi	176
Výroba kŕmnych zmesí pre vlastnú potrebu	377
Výroba doplnkových látok, premixov	21
Sprostredkovateľská činnosť	257
Výroba kŕmnych surovín	62
Križové plnenie modul PH-4 pre PPA	276
Dovoz krmív z tretích krajín	8
Obchodná sieť	153
Potravinársky priemysel	26
Používanie živočíšnych múčok	4
Prvovýroba	49
Miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	59
Doprava krmív	8
iné (podnety, GMO a pod.)	48
Spolu	1524

2.8.2.5 Hodnotenie kvality krmív

Celkom v danom roku bolo zaevidovaných a vyhodnotených 1 132 vzoriek krmív. Z tohto počtu boli hodnotené vzorky na dodržiavanie deklarovaných znakov výživy, výrobnej

a technologickej disciplíny, výrobných receptúr, skladovania a označovania. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov krmivárskych podnikov. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), semien Ambrósie spp., obsah mykotoxínov (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol) v obilninách a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009. Na všetky vzorky boli vypracované posudky. S pozitívnym výsledkom nebola na tkanivá živočíšneho pôvodu a ani na prítomnosť semien Ambrósie spp. a mykotoxínov zistená žiadna vzorka. Čo sa týka kontroly vzoriek na GMO tam bola na základe analýzy jednej vzorky ľanového semena zistená nepovolená GMO, následne bolo voči subjektu prijaté osobitné opatrenie

Celkom 41 vzoriek krmív tvorili vzorky pre iný účel, napr. vzorky s prekročenou dobou použiteľnosti, pre kruhové testy, pre iné odbory ÚKSÚP, servis a pod.

Na surovinové zloženie, prítomnosť zakázaných látok (podľa prílohy III nariadenia ES č. 767/2009), nežiaducich látok (podľa nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z.) boli mikroskopicky posúdené vzorky krmiva, pričom legislatíva v tejto oblasti nebola porušená.

Na stanovenie ťažkých kovov boli vykonané analýzy v rámci kontroly bezpečnosti krmív. Všetky výsledky boli v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení a neprekročili maximálne povolené limity v krmivách.

Pri kontrole krížovej kontaminácie kokcidiostatikami nebol zistený prípad pozitívneho nálezu.

Výskyt kontrolou zistených nálezov prekročenia najvyššieho prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Mn, Cu) podľa nariadenia (ES) č. 1334/2003 bol zistený v 9 prípadoch. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie.

Na sledovanie prekračovania maximálneho limitu vitamínu A sa vykonali analýzy v krmivách pre výkrmové kategórie hospodárskych zvierat. Prekročenie maximálneho limitu nebolo zistené.

2.8.2.6 Skúšobné laboratóriá analýzy krmív (SLAK)

SLAK je nepretržite akreditované akreditačnou službou SNAS od roku 2004 so spôsobilosťou vykonávať fyzikálne, chemické a mikroskopické stanovenia v krmivách.

V rámci reorganizácie k 1.1.2015 všetky laboratória ÚKSÚP vrátane skúšobného laboratória analýzy krmív sa začlenili pod nový odbor - Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“). Od 1.8.2016 patrí OLČ pod Sekciu skúšobníctva a laboratórnych činností

2.8.2.7 Medzinárodná spolupráca a činnosť v štruktúrach EÚ

Tento rok bola spolupráca so štruktúrami EÚ zabezpečená na zasadnutiach Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - na Sekcii výživa zvierat. Okrem toho sa konal aj workshop o bezpečnosti krmív u FVO (Food and Veterinary Office), kde sa vyhodnotili zistenia z auditov z celej EÚ.

Na zasadnutiach Stáleho výboru sme sa aktívne zúčastňovali povoľovania resp. zamietnutia nových doplnkových látok používaných vo výžive zvierat. Tento rok sa povoľovali aj skupiny ochucovadiel. Prediskutovaný bol aj nový návrh pre nové funkčné skupiny doplnkových látok, ale tieto ešte neboli posunuté do hlasovania. Veľká časť diskusií sa tento rok zamerala na formaldehyd, ktorý bol navrhnutý na dočasné schválenie na tri roky. EK ale nevedela získať kvalifikovanú väčšinu hlasov ani pre dočasné schválenie. Preto sa formaldehyd nakoniec vôbec neposunul do hlasovania. EK momentálne pracuje na návrhu pre stiahnutie formaldehydu z trhu, ale získanie kvalifikovanej väčšiny bude otáznave aj v tomto smere. V diskusnej časti zasadnutí sa veľa času venovalo aj novým stanoviskám EFSA, ako aj zoznamu zamýšľaných použití na zvláštne nutričné účely. Veľký dôraz sa kládol na dusitany a dusičnany v krmivách, pre ktoré EK navrhla vyňať ich zo smernice 2002/32/ES a ich limity určiť len vo forme odporúčaní. Naďalej však prebiehajú diskusie o možných zmenách príloh smernice 2002/32/ES pokiaľ ide o: melamín, dioxíny, PCB, olovo, meď, arzén. Do popredia sa dostala téma ohľadne právneho postavenia hmyzu v krmivárskej legislatíve a diskusia bola zameraná aj na bývalé potraviny, ktoré by mohli byť použité v krmivovom reťazci.

Právne predpisy, ktoré boli predmetom zasadnutí v roku 2016 sú: Katalóg kŕmnych surovín, ktorý bol odhlasovaný v decembri. Celý rok prebiehala intenzívna diskusia o prílohách IV, VI a VII nariadenia (ES) 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní. Ďalším právnym predpisom bolo nariadenie (ES) 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie kŕmnych doplnkových látok. Okrem toho sa vypracoval návrh na stiahnutie takých doplnkových látok, pre ktoré skončila platnosť a veľa sa diskutovalo aj o usmernení, ktoré by malo vzniknúť k nariadeniu (ES) 183/2005 o nepovolených doplnkových látkach, ktoré sa vyrábajú na území EÚ, ale sú určené na vývoz do tretích krajín.

2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Pri porovnávaní nevyhovujúcich vzoriek medzi rokom 2015 a 2016 okrem premixov došlo k nepatrnému zhoršeniu kvality ostatných druhov krmív (kompletné krmivá, doplnkové krmivá, kŕmne suroviny). Celkovo došlo v kvalite krmív oproti roku 2015 k zhoršeniu o 1,5 %. Čo sa týka národnej a zahraničnej produkcie krmív možno konštatovať, že % nevyhovujúcich vzoriek je v podstate rovnaké (zahraničná produkcia - nevyhovujúcich 5,3 % ; domáca produkcia - nevyhovujúcich 5,2 %).

Čo sa týka označovania bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich celkom 20 vzoriek. Chyby v označení sú rôzneho charakteru. Medzi závažnejšie patrí napr. neuvedenie údajov v úradnom jazyku, neuvádzanie povinných údajov o zapracovaných doplnkových látkach, uvádzanie nepovolených tvrdení a ďalšie údaje, ktoré sú v rozpore s požiadavkami európskej legislatívy.

Sankčné postihy

Prijatie osobitného opatrenia podľa §11 zákona č. 271/2005 Z.z.:

- z dôvodu hlásenia z RASFF, kde maďarské príslušné kontrolné orgány zistili

prítomnosť nepovolenej GMO ľanu

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie a okamžite pristúpili k náprave a k zamedzeniu použitia zvyšného množstva ľanu na kŕmne účely.

Uloženie pokuty podľa §12 zákona č. 271/2005 Z.z. :

- z dôvodu neuvedenia povinných údajov na označení v úradnom jazyku boli uložené peňažné sankcie dvom krmivárskym podnikom celkovo vo výške 400,- €

Výsledok: Všetky krmivárske podniky uznali porušenie, pokutu uhradili a pristúpili k náprave.

- z dôvodu prekročenia maximálneho limitu doplnkovej látky patriacej do skupiny mikroprvkov bola uložená peňažná sankcia siedmim krmivárskym podnikom celkovo vo výške 2 450,- €

Výsledok: Krmivárske podniky uznali porušenie a pokutu uhradili.

- z dôvodu použitia a výskytu reziduí antibiotika (chlórtetracyklín) v necieľových krmív bola uložená peňažná sankcia jednému krmivárskemu podniku vo výške 500,- €

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nevyhovujúceho označenia krmiva, ktoré nezodpovedalo požiadavkám nariadenia (ES) č. 767/2009 bola uložená peňažná sankcia jednému krmivárskemu podniku vo výške 350,- €

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

Nevyhovujúce rozbory úradne odobratých vzoriek krmív podľa §14, zákona č. 271/2005 Z. z. a poplatky za servis boli v celkovej sume 5 352,80 €.

Nedostatky zistené pri výkone úradných kontrol

Inšpekčné práce (okruhy kontroly)	Zistené nezhody
Registrácia/schválenie kontrolovaného subjektu	71
Doklad o odbornej spôsobilosti	29
Registrácia/schválenie dodávateľov krmív	10
Dovoz krmív z tretích krajín	0
Výrobné zariadenia a vybavenia	12
Technologický postup výroby krmiva, HACCP a zvládnutie kritických kontrolných bodov	5
Organizačný poriadok	9
Plán kontroly kvality krmiva	7
Skladový poriadok	25
Dokumentačný poriadok	9
Reklamačný poriadok a systém sťahovania krmiva z distribučnej siete	2
Informácie o krmivách, ktoré sa vyrábajú alebo uvádzajú na	44
SPOLU	223

Prílohy:

Príloha č.7

2.9. Oblasť laboratórnych činností

2.9.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády 320/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú činnosti testovacích pracovísk a činnosti inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie, audit a overenie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 283/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o účinných látkach,
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 284/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín
- Zákon SR č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov
- Zákon SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Zákon SR č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 245/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty
- Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 67/2004 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového
- Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka
- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej
- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o ochrane proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá,
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003,
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1981/2006 z 22. decembra 2006 o podrobných pravidlách implementácie článku 32 nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o referenčné laboratórium Spoločenstva pre geneticky modifikované organizmy.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 619/2011 z 24. júna 2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie, alebo povolenie ktorého vypršalo
- Smernica Rady 2007/33/ES o ochrane proti häd'atku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS
- Smernica Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka

2.9.2 Činnosť

Hlavnou činnosťou laboratórnej činnosti ÚKSÚP je vykonávať analýzy oblasti krmív, pôdy, vína, hnojív, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí, vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu, vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórnych skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy.

Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“) tvoria:

Skúšobné laboratórium analýzy krmív (ďalej len „SLAK“) - vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) - vykonáva skúšanie pre Odbor osív a sadív

Skúšobné laboratórium analýzy pôd (ďalej len „SLAP“) - vykonáva analýzy pre Odbor pôdy a hnojív

Skúšobné laboratórium analýzy hnojív (ďalej len „SLAH“) - vykonáva analýzy pre Odbor pôdy a hnojív

Skúšobné laboratórium analýzy vína (ďalej len „SLAV“) - vykonáva analýzy pre Odbor vinohradníctva a vinárstva

Oddelenie molekulárnej biológie (ďalej len „OMB“) – vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat, Odbor osív a sadív, Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) - vykonáva diagnostiku pre Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva

Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“) - vykonáva analýzy pre OOR a pre ORP.

2.9.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

SLAK vykonáva analýzy pre potreby úradnej kontroly pre OKaVZ. V rámci svojej činnosti SL používa 20 akreditovaných metód pre 27 ukazovateľov.

Vo vzorkách krmív stanovuje vlhkosť, dusíkaté látky, oleje a tuky, vlákninu, škrob, cukry, laktózu, popol, vápnik, fosfor, sodík, mikro a makro prvky – meď, mangán, horčík, zinok, železo, vitamíny - A, E, cholíchlorid, kokcidistatiká - robenidín, salinomycín, monenzín, narazín, aminokyseliny a mikroskopicky tkanivá živočíšneho pôvodu. SL v rámci svojej činnosti ďalej vykonáva mikroskopicky analýzy na surovinové zloženie ako aj prítomnosť nežiaducich látok a semien burín v krmivách, mikrobiologicky analýzy probiotík v krmivách, ktoré patria pod skupinu zootechnických doplnkových látok, analýzy ťažkých kovov olovo a kadmium v krmivách ako aj na skríningové stanovenie mykotoxínov (aflatoxíny, deoxynivalenol) v krmných surovinách.

Do SLAK bolo prijatých 1 132 vzoriek krmív, uskutočnených bolo 5 599 analýz.

Do počtu výsledkov a počtu vykonaných analýz za rok 2016 boli započítané kontrolné vzorky, vzorky medzilaboratórnych porovnávacích meraní (MPM) a vývoj zameraný na zavedenie nových metód a analýz.

V roku 2016 sa SLAK zúčastnilo 7 medzilaboratórnych porovnávacích meraní. Celková úspešnosť za rok 2016 SLAK v akreditovaných a v neakreditovaných stanoveniach bola 97,0 %, z toho úspešnosť v akreditovaných stanoveniach bola 97,7 %.

Na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 9.5.2007, čísla 1563/2007-100 podľa článku 33 Nariadenia (ES) č. 882/2004 Európskeho parlamentu a rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá je SLAK OLC ÚKSÚP NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a NRL pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách.

2.9.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

SLOS na všetkých pracoviskách vykonáva skúšanie osív podľa medzinárodných pravidiel – mechanický rozbor osiva (čistota, stanovenie iných rastlinných druhov, hmotnosť tisíc semien), stanovenie vlhkosti, stanovenie klíčivosti, stanovenie živočíšnych škodcov a iné špeciálne analýzy osiva. SLOS v Bratislave je jediným akreditovaným laboratóriom ISTA (medzinárodná asociácia pre testovanie osiva) na Slovensku, laboratórium je oprávnené vydávať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre obchodovanie osiva tretími krajinami.

V roku 2016 bolo vydaných 70 ISTA certifikátov.

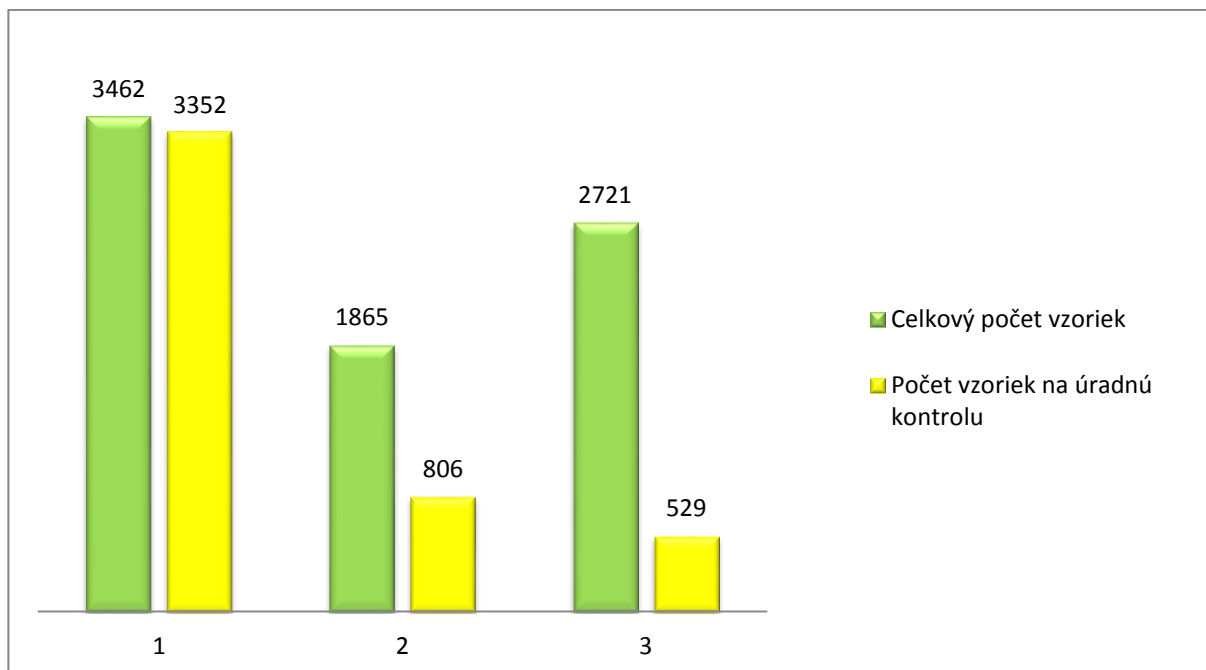
Skúšobné laboratórium osív a sadív vo Zvolene a Košiciach sú akreditované SNAS.

Skúšobné laboratórium osív a sadív v roku 2016 analyzovalo spolu 8048 vzoriek, z toho 4687 úradných:

SL Bratislava (1) 3 462 vzoriek celkom, z toho úradných 3352 vzoriek

SL Zvolen (2) 1 865 vzoriek celkom, z toho úradných 806 vzoriek

SL Košice (3) 2 721 vzoriek celkom, z toho úradných 529 vzoriek

2.9.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôd

Hlavnou činnosťou SLAP v r. 2016 bolo agrochemické skúšanie pôd (ASP) podľa zákona 136/2000 Z.z. v znení neskorších predpisov.

V rámci ASP laboratórium vykonávalo na svojich 3 pracoviskách (Bratislava, Zvolen, Košice) 5 skúšok - stanovenie pH, prijateľných foriem fosforu, draslíka, horčíka a u trvalých kultúr aj vápnika v extrakte Mehlich 3. Uvedené skúšky sú akreditované SNAS.

Celkový počet pôdnych vzoriek analyzovaných v SLAP v roku 2016 v rámci ASP bol 27338, čo predstavovalo 109726 analýz:

pracovisko Bratislava 8449 vzoriek / 33991 analýz
 pracovisko Zvolen 8993 vzoriek / 35972 analýz
 pracovisko Košice 9896 vzoriek / 39763 analýz

Výsledky analýz sú dlhodobo spracovávané Odborom pôdy a hnojív, s ktorým SLAP úzko spolupracuje a sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľnou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Okrem ASP (zák.136/2000 Z. z.) SLAP analyzovalo aj iné vzorky pôdy ako aj rastlinného materiálu (tzv. služby) v nasledujúcom rozsahu:

Celkový počet pôdnych vzoriek (služieb) analyzovaných v SLAP bol 1793, čo predstavovalo 4853 analýz:

pracovisko Bratislava 135 vzoriek / 595 analýz
 pracovisko Zvolen 1246 vzoriek / 2822 analýz
 pracovisko Košice 412 vzoriek / 1436 analýz

V uvedených vzorkách boli okrem akreditovaných skúšok vykonávané aj neakreditované

skúšky ako stanovenie humusu (Cox), anorganických foriem dusíka (amónny, dusičnanový), vodivosti, stanovenia klasickými metódami (Egner - P, Schachtschabel – K, Mg), stanovenie mikroelementov (B, Fe, Mn, Zn, Cu) a ťažkých kovov (Cd, Cr, Pb).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy a hnojív na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale, na sledovanie vývoja úrodnosti pôdy na skúšobných staniciach ÚKSÚP, na kontrolnú činnosť v rámci aplikácie hnojív s obsahom dusíka alebo pre potreby externých zákazníkov. Pre Testovacie pracovisko životného prostredia Odboru laboratórnych činností sa v rámci monitoringu pôdy sledoval obsah ortuti.

Celkový počet vzoriek rastlinného materiálu (služieb) analyzovaných v SLAP bol 157, čo predstavovalo 512 analýz.

pracovisko Bratislava	- / -
pracovisko Zvolen	157 vzoriek / 512 analýz
pracovisko Košice	- / -

V uvedených vzorkách boli vykonané analýzy makroelementov (N, P, K, Mg, Ca).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy a hnojív na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale.

2.9.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy hnojív

SLAH vykonáva analýzy hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok ako podklad pre certifikačné konanie hnojív (vstupné analýzy) a následnú štátnu odbornú kontrolu už certifikovaných hnojív podľa zákona 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a hnojív „ES“, čo sú hnojivá, ktoré spĺňajú požiadavky NAR ES 2003/2003 o hnojivách a obchodujú sa voľným pohybom bez vstupného certifikačného konania.

Laboratórium má akreditovaných 11 metód a v rámci nich 25 parametrov (základné živiny, stopové prvky, fyzikálno-mechanické vlastnosti, rizikové prvky). Okrem toho vykonáva laboratórium aj skúšky neakreditované.

V roku 2016 vykonalo SLAH spolu 2169 analýz na 236 zaevidovaných vzorkách hnojív.

Štruktúra vzoriek :

Typ vzorky	počet	% z celku
vstupná analýza	45	19,0
štátna odborná kontrola	150	63,3
služby pre iné útvary ÚKSÚP	2	0,8
služby externým zákazníkom	17	7,2
kontrolné vzorky	23	9,7
počet vzoriek zaevidovaných celkom	236	100

Štruktúra analýz :

	Typ analýzy	počet analýz
Bežné analýzy	základné živiny (N, P, K, Ca, Mg, S)	578
	stopové prvky (Fe, Cu, Zn, Mn, B)	134
	rizikové prvky (Cd, Pb, Cr, Cu, Zn, Ni, Hg)	786
	fyzikálno – mechanické vlastnosti hnojív	449
	ostatné analýzy bližšie nešpecifikované	18
	Bežné analýzy celkom	1965
kontrolné analýzy	medzilaboratórne porovnávacie skúšky, validačné skúšky, vnútorná kontrola kvality	204
Počet vykonaných analýz celkom		2169
% kontrolných a validačných analýz z celkového počtu vykonaných analýz: 9,4		

V roku 2016 sa laboratórium zúčastnilo 1 medzinárodného medzilaboratórneho porovnávacieho testu organizovaného inštitúciou VDLUFA, Nemecko.

Analyzovalo sa hnojivo dolomit, v ktorom bolo stanovených 12 parametrov. SLAH dosiahlo úspešnosť 92%.

2.9.2.5 Skúšobné laboratórium analýzy vína

Ťažiskom laboratórnej činnosti Skúšobného laboratória analýzy vína je chemický rozbor vín podliehajúcich certifikácii. Certifikát sa vínam udeľuje na základe štyroch typov kontrolných činností, ktoré určuje Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov. Jednou z nich je chemická analýza vína vykonaná v SLAV, ktoré má akreditované 9 skúšok. Od januára do decembra 2015 sa na tento účel v SLAV vykonalo 1265 chemických analýz vín. U každej vzorky vína boli stanovené základné parametre a to: alkohol, hustota, prchavé kyseliny, celkové kyseliny, cukor, celkový extrakt a bezcukorný extrakt. Pretlak CO₂ sa navyše stanovoval v 11-tich vzorkách, kyselina sorbová v 17 vzorkách. Okrem týchto chemických analýz SLAV vykonal 25 chemických analýz vín pre iné účely (označované ako vzorky A). Tam sa stanovujú len tie parametre, o ktoré zákazník požiada. Oproti roku 2015 bol celkový počet vzoriek vyšší. SLAV sa v rámci internej subdodávateľskej služby spolupodieľa na činnosti COVCO, ktoré patrí pod OVV. SLAV pripravuje k senzorickým skúškam roztoky a spolupodieľa sa na obslužných činnostiach počas skúšok (dozor pri skúškach, nalievanie vzoriek a pod.).

2.9.2.6 Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium

OMB NRL je skúšobné pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fytodiagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je národným referenčným laboratóriom pre oblasť kontroly a testovania GMO, je menované Nariadeniami (ES) 1829/2003 a 1981/2006, zákonmi SR, poverené ministrom MPSR, je zmluvným laboratóriom EC a plní úlohy NRL v súlade s Nariadením (ES) 882/2004. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii CRM, organizuje kruhové testy, zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdnoznalecké posudky, atď.

OMB NRL v roku 2016 plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

- Skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch, vývoj a introdukcia nových metód, vykonáva kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95% známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, zemiaky, ryža a iné) a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EU. OMB NRL priebežne zabezpečovalo vývoj, introdukciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami EC a Audit DG (SANCO) 2013. Ďalej kontrolu úrovne GMO kontaminácie pri pestovaní GMO (kontrola koexistencie) v SR a environmentálny monitoring GMO a LMO pre MŽP SR
- Molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov. NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy, huby a vírusy: (*Ralstonia solanacearum*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, *Erwinia amylovora*, *Agrobacterium tumefaciens*, *Xanthomonas campestris* pv. *campestris*, fytoplazmy *Aster yellows* group p., *Apple proliferation* group, *Elm yellows* group, *Stolbur*, *ESFY*, vírus *CaMV*, huby *Monilinia fructicola*, *Phytophthora ramorum* a iné, ďalej zabezpečovalo vývoj pre *Xylella fastidiosa* a *Dickeya solani*, *Pseudomonas syringae* pv. *actinidae*, fytoplazma *Grapevine flavescence dorée* na prenášačovi *Scaphoideus titanus* validáciu a introdukciu nových metód pre fytopatogény
- Elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu a DNA testy (SSR) pre pšenicu, kukuricu a sóju. OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, jačmeň, kukurica, ovos, tritikale, raž)

Ciele a prehľad ich plnenia

V roku 2016 sa zavádzali a optimalizovali diagnostické metódy na ďalšie škodlivé organizmy. Boli vykonané laboratórne testy na potvrdenie výskytu nebezpečných karanténnych organizmov, ktorých výskyt je už na území SR potvrdený.

Špecialisti OMB NRL sú naďalej aktívnym členom pracovných panelov EPPO pre bakteriológiu a virológiu a na základe EPPO Database on Diagnostic Expertise sa podieľali na programe zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na štandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

Plán skúšobných výkonov NRL v roku 2016 bol 500 až 750 skúšobných vzoriek. V roku 2016 bol celkový objem skúšobných výkonov 351 vzoriek, z toho 181 vzoriek na GMO (52%), 123 vzoriek na fytoanalýzu (35%) a 47 vzoriek na elektroforetickú identifikáciu odrôd, osív a merkantilu (13%). Na vzorkách bolo uskutočnených spolu 5 989 analýz.

V roku 2016 sa znížil počet vzoriek o 40-50%, čo súviselo s pozastavením činnosti OMB NRL z dôvodu sťahovania laboratórií z ÚKSÚP Hanulova 9/A na ÚKSÚP Matúškova 21 v Bratislave. Činnosť OMB NRL bola pozastavená od 1.3. 2016 do 31.8. 2016.

OMB NRL rozšírilo v roku 2016 svoj rozsah spôsobilosti o kvalitatívne skúšky na detekciu GMO. Rozšírenie FR bolo podmienkou účasti na projekte EÚ v spolupráci s *European Commission, Joint Research Centre, Institute for Health and Consumer Protection, Molecular Biology and Genomics Unit*, Ispra, Taliansko a išlo o dvojročný projekt:

1. *Pre-Spotted Plates* - pilot project - 2014
2. *Pre-Spotted Plates (PSP) for GMO detection*: Proof-of-Concept Project – 2015

OMB NRL je vybrané ako jedno z piatich NRL z celkového počtu 70 národných referenčných a úradných laboratórií vykonávajúcich kontrolu GMO v EÚ.

Všetky typy metód boli interne zverifikované a FR OMB bol o uvedené metódy rozšírený. Pri plánovanom Dohľade SNAS 5.- 6.10. 2016 bolo rozšírenie FR SMBL posúdené a schválené.

Zmluvné výkony boli uskutočnené pre SIŽP Bratislava (environmentálna kontrola GMO) a pre EC (PSPs validačný projekt).

Nové činnosti OMB NRL v roku 2016:

- plnenie a odpočet plnenia odporúčaní Auditu FVO DG(SANCO) 2013-6820 SK (2013) vo veci validácie a akreditácie metód pre GMO v súlade s Nar. (ES) 619/2011,
- vývoj a aplikácia metód pre detekciu fytopatogénov *Xylella fastidiosa* *Pseudomonas syringae* pv. *actinidae*, fytoplazma *Grapevine flavescence dorée* na prenášačovi *Scaphoideus titanus*
- príprava EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2016)

V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2015-2020 (SNAS) sa NRL v roku 2016 zúčastnilo jedného medzinárodného proficiénčného testu ILC 2/16.

Činnosti vyplývajúce z úloh a kompetencií NRL

- NRL v zmysle Nariadení (ES) č.1981/2006 a č. 1829/2003, v zmysle § 8 zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 5. júna 2007 podľa čl. 33 Nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá
- Zabezpečovalo systém kvality podľa ISO/IEC 17025:2005 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, geneticky modifikovaných organizmov, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov
- Spolupracovalo s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovalo informácie národným orgánom, garantovalo nové laboratórne metódy a metodické postupy. Národným orgánom poskytovalo vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol (MANCP), zúčastňovalo sa odborných rokovaní na národnej a medzinárodnej úrovni
- Plnilo koordinačné, metodické, školiace a poradenské úlohy vyplývajúce z pozície NRL vo vzťahu k tuzemským laboratóriám, umožnilo odborné stáže za účelom harmonizácie skúšobných metód a organizovalo medzinárodné porovnávacie testy a poskytovalo odbornú a vedeckú pomoc v prípadoch sporu o výsledok laboratórneho vyšetrenia iných laboratórií
- Ako členské laboratórium ENGL JRC EC (European Network of GMO Laboratories) sa zúčastnilo 2 plenárnych zasadnutí a pracovných stretnutí ENGL podľa plánu ZPC 2016
- Nominácia MPRV SR experta SK a účasť na medzinárodnom workshope „The Central and Eastern European workshop on the detection and identification of LMO, 7.-11. 2016, March“ Ljubljana, 6.-12. 03. 2016 v Slovinsku
- Účasť dvoch pracovníkov OMB NRL na „Training course on *Xylella fastidiosa* detection and control“ organizovanom BTSF, v dňoch 7. - 9.11. 2016, Bari, v Taliansku
- Plnilo úlohy vyplývajúce z členstva v COEX-NET Group DG SANCO (koordinačná skupina EC pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým

poľnohospodárstvom) a v ECoB TWG Maize (European Co-existence Bureau EC JRC Sevilla)

- Aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise
- Pracovalo ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplaziem
- Národné kontaktné laboratórium ES v oblasti Crop and food biosecurity pre plodinový bioterorizmus, nové diagnostické technológie a opatrenia biologickej bezpečnosti a spolupracuje s MV SR
- Zmluvne spolupracovalo so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín
- Plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013-2016
- Spolupracovalo s MPRV SR s prípravou a pripomienkovaním projektu „Potraviny Bez - GMO na Slovensku“

Pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností, SR v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (Stále výbory EÚ, EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, COEX-NET Group, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS).

NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra, SIŽP Bratislava, OUSA Bratislava.

2.9.2.7 Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky

V rámci OVKD sú vykonávané analýzy pre úradnú kontrolu škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“) rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti.

Špecializované analýzy sú vykonávané v piatich laboratóriách, ktoré sú rozmiestnené po celom území SR, čím je z hľadiska potravinovej bezpečnosti zabezpečená diagnostická sieť, ktorá pokrýva aj hraničné inšpekčné stanice (HIS) vo Vyšnom Nemeckom, Čiernej nad Tisou, Maťovciach a na letisku M.R. Štefánika v Bratislave. Najviac kontrolovanou komoditou na týchto HIS bol drevený obalový materiál, a to na prítomnosť hád'atka borovicového.

Diagnostická činnosť OVKD bola zameraná na vykonávanie prieskumov a monitoringov na prítomnosť škodlivých organizmov, ktoré sa na našom území nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných škodlivých organizmov boli v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových škodlivých organizmov má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem.

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Bratislava

V roku 2016 bolo na OVKD BA (Bratislava, Zvolen, Košice) prijatých 1 781 vzoriek s počtom 16 817 vykonaných analýz.

V Tabuľke č. 1, 2 a 3 je uvedený počet prijatých vzoriek a vykonaných rozborov (analýz) na OLČ - OVKD za jednotlivé pracoviská a jednotlivé mesiace v roku 2016

Tab. 1

laboratórium	Bratislava OVKD	Zvolen OVKD	Víglaš OVKD	Košice OVKD	Haniska OVKD	Spolu za mesiac
obdobie	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.
január 2016	1/0	10/57	101/482	9/86	37/263	158/888
február 2016	0/0	13/88	104/511	33/237	107/5145	257/5981
marec 2016	39/0	6/82	144/581	50/434	22/484	261/1581
apríl 2016	77/399	0/0	126/480	74/351	83/348	360/1578
máj 2016	176/917	0/0	76/571	61/458	59/94	372/2040
jún 2016	106/1209	0/0	446/975	77/609	95/1016	724/3809
Spolu za pracovisko I. polrok	399/2525	29/227	997/3600	304/2175	403/7350	2132/15877

Tab. 2

laboratórium	Bratislava OVKD	Zvolen OVKD	Víglaš OVKD	Košice OVKD	Haniska OVKD	Spolu za mesiac
obdobie	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.
júl 2016	248/1588	0/0	0/0	29/316	63/142	340/2046
august 2016	127/2435	0/0	15/55	72/289	111/272	325/3051
september 2016	128/1771	111/674	0/0	53/341	0/0	292/2786
október 2016	72/972	50/496	0/0	41/509	0/0	163/1977
november 2016	50/599	8/639	0/0	29/439	0/0	87/1677
december 2016	21/363	6/304	0/0	4/155	0/0	31/822
Spolu za pracovisko II. polrok	646/7728	175/2113	15/55	224/1894	174/414	1238/12359

Tab. 3

laboratórium	Bratislava OVKD	Zvolen OVKD	Víglaš OVKD	Košice OVKD	Haniska OVKD	Spolu
obdobie	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.	vz./rozb.
Rok 2016	1045/10253	204/2340	1012/3655	532/4224	577/7764	3370/28236

Diagnostika ŠO

V oblasti virológie a detekcie fytoplazmiem sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Potato spindle tuber viroid* – viroid vretenovitosti zemiakov na okrasných rastlinách (PSTVd), *Pepino mosaic virus* – vírus mozaiky pepina (PepMV).

Z bežných patogénov: vírusové ochorenia zemiakov (PLRV, PVY, PVM, PVX PVS – skleníkové pozberové skúšky), vírusy zakrpatenosti obilnín (WDV, BYDV), vírus čiarkovitosti pšenice (WSMV), vírus mozaiky uhorky (CMV), vírus bronzovitosti rajčiaka (TSWV), vírus miernej škvrnitosti papriky (PMMV), vírus šarky (PPV), vírus mozaiky arábky (ArMV) a roncet viniča (GFLV). Výskyt PPV v matečných porastoch a výpestkoch.

Z oblasti fytoplaziem bol monitorovaný výskyt *European stone fruit yellows phytoplasma* – európskej žltacky kôstkovín, *Apple proliferation phytoplasma* – proliferácie jablone a *Pyrus decline phytoplasma* – fytoplasma chradnutia hrušiek, Stolbur na ľuľkovitých.

V oblasti virológie a detekcie fytoplaziem neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných škodlivých organizmov (ŠO).

V oblasti **bakteriológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Erwinia amylovora* – spála jadrovín (EA), *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* – baktériová krúžkovitosť zemiakov (CMS), *Ralstonia solanacearum* – hnedá hniloba zemiakov (RS). *Xylella fastidiosa* – cievne vednutie viniča (Pierceová choroba), *Dickeya solani* – baktériové ochorenie zemiakov, *Acidovorax citrulli* – baktériové ochorenie tekvicovitých rastlín, *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* – baktériové ochorenie pagašťanov.

Z bežných patogénov: *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora* – mokrá hniloba, *Agrobacterium tumefaciens*, *Pseudomonas syringae* pv. *syringae*.

V oblasti bakteriologie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: EA – 2 pozitívne vzorky.

V oblasti **mykológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Ceratocystis fimbriata* f. *platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Gibberella circinata* – živcová rakovina borovice, *Diplocarpon mali*, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – sypavka na ihličnanoch, *Lecanosticta acicola* (syn.: *Mycosphaerella dearnessii* – drobnoplodka Dearnessova) – sypavka na ihličnanoch, *Melampsora medusae* – hrdza topoľov, *Synchytrium endobioticum* – rakovinovec zemiakový s plánovanými následnými biologickými testami na životaschopnosť spórangii a *Tilletia indica* – mazľavá sneť.

Z bežných patogénov: *Alternaria solani* – alternáriová škvrnitosť, *Apiognomonia errabunda* – antraknóza, *Botrytis cinerea* – plesňovec sivý (botrytída), *Cercospora herpotrichoides*, *Curvularia* spp., *Cyclaneusma minus* – sypavkovité ochorenia, *Cytospora* spp. – cytosporová rakovina, *Fusarium* spp. – fuzariózy, *Fusarium nivale* – pleseň snežná, *Lophodermium* spp., *Melampsora larici-populina*, *Monilinia laxa* – monilínia, *Ophiobolus graminis*, *Penicillium* spp., *Pestalotia hartigii* – hubové ochorenie ihličín, *Phoma lingam*, *Plasmidiophora brassicae*, *Plasmopara viticola*, *Rhizoctonia solani* – koreňomor ľuľkový, *Sclerophoma* spp., *Sclerotinia sclerotiorum* – hlľuznatka, *Septoria avenae*, *S. nodorum*, *S. tritici*, *Sphaeropsis sapinea*, *Tilletia caries* – mazľavka pšenicová, *T. controversa* – mazľavka trpasličia, *Verticillium* spp. – cievne vädnutie a i.

V oblasti mykológie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: Dothistroma septosporum (syn.: Mycosphaerella pini – drobnoplodka borovicová) – 2 pozitívna vzorka.

V oblasti **nematológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Aphelenchoides besseyi* – háďatko ryžové, *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové, *Ditylenchus destructor* – háďatko deštruktívne, *Globodera pallida* a *G. rostochiensis* – háďatiek zemiakových.

Z bežných patogénov: iné druhy čeľade *Aphelenchoididae*, *Ditylenchus dipsaci* – háďatko zhubné, *Meloidogyne* spp. a i. V analyzovaných vzorkách dreva odobratých v rámci monitoringu drevného obalového dreva z hraničných priechodov bola zistená prítomnosť nekaranténnych háďatiek patriacich do čeľade *Aphelenchoididae*, ako aj výskyty voľne

žijúcich neparazitických háďatiek, ale ani v jednej vzorke drevného obalového materiálu nebol zistený výskyt háďatka borovicového – *Bursaphelenchus xylophilus*.

V oblasti nematológie neboli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO.

V oblasti entomológie sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Agrilus anxius*, *A. planipennis*, *A. auroguttatus* – krasone, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *A. glabripennis* – f. ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactrocera* spp. – vrtivky (vybrané druhy) *Bemisia tabaci* – molica tabaková, *Cerambycidae* – fúzačovité, *Ceratitis rosa* – vrtivka, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Drosophila suzukii* – drozofila japonská, *Dryocosmus kuriphilus* – hrčiarka gaštanová, *Epitrix* spp. – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Liriomyza* spp. – mínerky (vybrané druhy), *Monochamus* spp. – vrzúniky (vybrané druhy), *Pityophthorus juglandis* – lykožrút orechový, *Polygraphus proximus* – lykokaz, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplazmy zlatistého žltnutia viniča), *Siricidae* – pílovkovité, *Strauzia longipennis* – vrtivka, *Thaumatotibia leucotreta*, *Thrips palmi* – strapka Palmova, *Thrips setosus* – strapka, *Tuta absoluta* – psota rajčiaková, *Xylosandrus crassiusculus* – drvinárik.

Z bežných patogénov: *Anarsia lineatella* – psota broskyňová, *Carulaspis juniperi* – štítnička, *Cetonia aurata* – zlatoň obyčajný, *Cydalima perspectalis* – víjačka krušpánová, *Drosophila* spp. – drozofila (melanogaster), *Frankliniella occidentalis* – strapka západná, *Ips sexdentatus* – lykožrút borovicový, *Leptoglossus occidentalis* – bzdocha americká, *Operophtera brumata* – piadivka jesenná, *Phyllobius pyri* – šupináčik, *Phytoecia cylindrica* – fúzač boľševníkový, *Pseudoulacaspis pentagona* – štítnička broskyňová, *Rhagoletis completa* – vrtivka, *Scolytidae* – ypodkôrníkovité, *Tetranychidae* – roztoče, *Tetranychus urticae* – roztočec chmeľový, *Trialeurodes vaporariorum* – molica skleníková, a iné.

V oblasti entomológie boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Drosophila suzukii* – 14 pozitívnych vzoriek, *Dryocosmus kuriphilus* – 1 pozitívna vzorka, *Liriomyza bryoniae* – 1 vzorka, *Scaphoideus titanus* – 24 pozitívnych vzoriek, *Bemisia tabaci* – 1 pozitívna vzorka a *Tuta absoluta* – 1 pozitívna vzorka.

V roku 2016 pripravili odborní pracovníci OVKD Bratislava, Ing. K. Darnadyová, RNDr. R. Malík, PhD. a Ing. R. Bartoš prednášky na vybrané škodlivé organizmy z NMP.

Odborní pracovníci pripomienkovali Metodiku zisťovania výskytu škodlivých organizmov v roku 2016 z OOR, pripomienkovali a pripravovali metodické pokyny nových ŠO, zaradených do NMP a pokračovali v rozširovaní obrazovej dokumentácie ŠO a ŠČ.

Za OVKD BA sa v roku 2016 pri spoplatnených analýzach odviedlo do štátnej pokladnice spolu 1 778,00 € (Bratislava 1 400,00 €; Zvolen 29,00 €; Košice 349,00 €).

Laboratórium OVKD BA sa začiatkom roka 2016 sa presťahovalo z Hanulovej 9/A, Bratislava do priestorov ÚKSÚP v Bratislave na Matúškovej 21, Bratislava. Špecializované pracoviská OVKD Víglaš a OVKD Haniska boli na základe novej organizačnej schémy oddelené z OVKD a od 1.9.2016 sa stali samostatnými oddeleniami. Laboratórium OVKD Haniska naďalej vykonáva čiastkové analýzy molekulárnymi technikami pre laboratória OVKD BA.

V skúšobných laboratóriách OVKD BA v roku 2016 pokračovala už zavedená činnosť, optimalizovali sa používané diagnostické metódy a zaviedli sa nové metódy vyplývajúce

z revidovaných EPPO diagnostických noriem a požiadaviek Národného monitorovacieho programu na r. 2016, vykonávaného v spolupráci s Odborom ochrany rastlín ÚKSÚP. Boli vykonané laboratórne testy na potvrdenie výskytu nebezpečných karanténnych organizmov, ktorých výskyt je už na území SR potvrdený.

Medzi ďalšie aktivity OLC patrila spolupráca so zmluvnými pracoviskami a odbornými inštitúciami pôdohospodárskeho rezortu, spolupráca s ostatnými pracoviskami ÚKSÚP pri monitoringoch škodlivých organizmov. OVKD spolupracovalo tiež pri legislatívnej činnosti v súvisiacich rezortoch. OVKD spolupracovalo s medzinárodnými organizáciami a tiež so zahraničnými laboratóriami, ktoré sú zamerané na diagnostiku škodlivých organizmov v rastlinách a rastlinných produktoch.

OVKD plní koordinačné, metodické, školiace a poradenské úlohy vo vzťahu k tuzemským laboratóriám, umožňuje odborné stáže za účelom harmonizácie diagnostických metód.

Oddelenie pokračuje v dohode o spolupráci s Prírodovedeckou fakultou UK, katedrou ekozológie a fyziotaktiky v oblasti diagnostiky strapiek (*Thysanoptera*) a katedrou fyziológie rastlín v Bratislave, so SAV Parazitologickým ústavom v Košiciach, s Národným lesníckym centrom Zvolen a Slovenským národným múzeom Prírodovedné oddelenie v oblasti entomológie.

OVKD je aktívnym členom pracovných panelov EPPO pre bakteriológiu, nematológiu, diagnostiku, technické zabezpečenie laboratórií a členom európskej mykologickej siete.

Na základe EPPO Database on Diagnostic Expertise sa OVKD podieľa v programe zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na štandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Haniska vykonáva:

- oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu karanténnych bakteriálnych a vírusových ochorení importovaných a exportovaných sadivových zemiakov a zemiakov z domácej produkcie pre potreby fytoinšpekcie a osivárskej inšpekcie podľa Zákona č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení Zákona č. 295/2007 Z. z. a v zmysle Zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh a podľa Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004 o ktorom sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnej hniloby zemiaka.
- laboratórnu kontrolu ochorení rastlín:
- identifikácia baktérie *Erwinia amylovora* - karanténne ochorenie jadrovín / ružokvetých podľa diagnostického EPPO štandardu PM7/20 (2)
- v rámci Národného monitorovacieho programu (NMP) detekciu baktérie *Dickeya solani* vo vzorkách rastlín sadivových zemiakov podľa vedeckej publikácie od Potrykus et al. (2014). Simultaneous detection of major blackleg and soft rot bacterial pathogens in potato by multiplex polymerase chain reaction. *Annals of Applied Biology*.
- v rámci NMP detekciu baktérie *Acidovorax citrulli* v symptomatických vzorkách rastlín uhoriek, tekvic a melónov podľa vedeckej publikácie od Feng et al. (2013). *Advances in detection of Acidovorax citrulli, the causal agent of bacterial fruit blotch of cucurbits*.
- v rámci NMP detekciu baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v symptomatických vzorkách pagaštanov podľa vedeckej publikácie od Schmidt et al. (2009). *Fast molecular detection of Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* in diseased horse chestnut trees. *Forest*

Pathology.

- v rámci NMP identifikáciu huby *Melampsora medusae* v symptomatických vzorkách topoľov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/93 (1).
- identifikáciu huby *Gibberella circinata*, poškodzujúcu semenáčky ihličnanov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/91(1)
- kontrolu zdravotného stavu rastlinného tovaru podľa aproximácie a implementácie Smerníc Rady EÚ vo fytydiagnostike na ochranu územia pred zavliekaním škodlivých činiteľov */Bursaphelenchus xylophilus/* v dovážanom dreve z neeurópskej časti Ruska podľa Nariadenia vlády č. 199 z 4. mája 2005 o Ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/4(3).
- identifikáciu cýst háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* v zmysle Nariadenia vlády č. 67/2004 Z. z. - Nariadenie vlády SR o opatreniach proti šíreniu rakoviny zemiaka a háďatka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES z 11. júna 2007 o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení Smernice 69/465/EHS a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/40(3)
- identifikáciu háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/87(1)
- identifikáciu fytoplaziem proliferácia jabloní (AP), chradnutie hrušiek (PD) a európska žltáčka kôstkovín (ESFY) podľa diagnostických EPPO štandardov PM 7/62 a PM 7/63
- identifikáciu karanténnych druhov mýnieriek *Liriomyza bryoniae*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* a *L. trifolii* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/53.
- detekciu viroidu vretenovitosti zemiakov (PSTVd) v hostiteľských rastlinách podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/33.

Ostatná činnosť OVKD Haniska:

- pre OVKD Bratislava sa vykonávala molekulárna identifikácia baktérií *Erwinia amylovora* pomocou real-time PCR a tiež molekulárna identifikácia baktérie *Xylella fastidiosa* pomocou PCR a real-time PCR metódy (podľa novo zrevidovaného diagnostického EPPO štandardu PM 7/24 (2))
- OVKD sa so 100%-nou úspešnosťou zúčastnilo medzinárodných proficienčných testov na molekulárnu detekciu baktérie *Xylella fastidiosa* organizovaných Národným inštitútom pre biológiu zo Slovinska (október 2016)
- OVKD sa s 95%-nou úspešnosťou zúčastnilo ČR-SR medzinárodných porovnávacích testov na IF-detekciu baktérie Cms / Rs a 100%-nou úspešnosťou u PCR-detekcie baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* (november 2016)
- vedúci OVKD Haniska Dr. Malík sa zúčastnil seminára firmy Bioreba (8.-9.11.2016; Švajčiarsko, Bazilej) k novej diagnostickej metóde macroarray PCR na detekciu a identifikáciu vírusov zemiakov

V r. 2016 bolo prijatých spolu **1021** vzoriek, ktoré boli testované na prítomnosť jednotlivých škodlivých patogénov:

- **428 vzoriek** na prítomnosť *Ralstonia solanacearum* a *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* z ktorých 2 vzorky konzumných zemiakov vykazovali prítomnosť virulentného kmeňa *C. michiganensis* ssp. *sepedonicus* a 10 vzoriek bolo testovaných IF metódou v rámci ČR-SR medzilaboratórnych porovnávacích testov.
- **241 vzoriek** na prítomnosť *Erwinia amylovora*, z toho 19 pozitívnych vzoriek na prítomnosť *E. amylovora*.
- **40 vzoriek** na prítomnosť baktérie *Xylella fastidiosa* (všetkých 35 vzoriek z OVKD BA

- PCR-negatívnych), 5 (externých) vzoriek bolo testovaných na prítomnosť *Xylella fastidiosa* v rámci NIB medzinárodných proficienčných testov (z toho 3 vzorky pozitívne)
- **204 vzoriek** na skleníkové pozberové skúšky pre potreby uznávacieho konania množiteľského materiálu. Tieto vzorky sa testovali ELISA metódou na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA.
 - **30 vzoriek** na prítomnosť fytoplaziem jadrovín (AP, PD), kôstkovín (ESFY) ľuľkovitej zeleniny (stolbur) a viničových cikádiok: ESFY- európska žltáčka kôstkovín (7 vzoriek), AP- proliferácia jabloní (7 vzoriek) a PD- zakrpatenosť hrušiek (4 vzorky), stolbur (10 vzoriek) a 2 vzorky viničových cikádiok testovaných na prítomnosť GFDp fytoplazmy. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne.
 - **13 vzoriek** na identifikáciu hád'atka *Bursaphelenchus xylophilus*. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.
 - **15 vzoriek** na potvrdenie prítomnosti huby *Gibberella circinata*. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.
 - **vzorky** na identifikáciu hád'atka *Ditylenchus destructor* a *D. dipsaci*. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.
 - **1 vzorka** na identifikáciu *Liriomyza* spp hodnotená ako pozitívna na prítomnosť druhu *L. bryoniae*.
 - **1 vzorka** na prítomnosť baktérie *Acidovorax citrulli* (negatívna)
 - **27 vzoriek** na prítomnosť baktérie *Dickeya solani*, *Pectobacterium atrosepticum* a *P. carotovorum* (všetky negatívne)
 - **10 vzoriek** na prítomnosť baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* (z toho 5 interných vzoriek negatívnych a 5 vzoriek testovaných PCR metódou v rámci ČR-SR medzilaboratórnych porovnávacích testov)
 - **8 vzoriek** na prítomnosť huby *Melampsora medusae* (všetky negatívne)

Počet vzoriek a testov vykonaných jednotlivými metódami:

Metóda	Počet vzoriek	Počet testov
IF	732	2 383
PCR	290	600
Real-time PCR	745	883
RFLP	2	11
ELISA	554	19 872
Živné pôdy	3	24
Pozberové skúšky	180	19 800
Biotesty – bylinný indikátor	3	37
Spolu:	2 509	43 586

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Vígľaš

Laboratórium je špecializované pracovisko na karanténne škodlivé činitele zemiakov – rakovinovca zemiakového (*Synchytrium endobioticum*) a cystotvorné hád'atká zemiakové (*Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*), s ktorými vykonáva karanténnu diagnostiku pôdnych vzoriek a laboratórne biologické testy.

Vykonáva analýzy pre Odbor ochrany rastlín, Odbor odrodového skúšobníctva a šľachtiteľov zemiakov.

Pre odbor ochrany rastlín vykonáva rozbery pôdnych vzoriek odobratých fytoinšpektormi pri kontrole pozemkov a v rámci Národného monitorovacieho programu škodlivých organizmov odobratých pri prieskume pozemkov. Po novom zistení prítomnosti *Synchytrium endobioticum*

alebo *Globodera spp.* na pozemku, laboratórium vykonáva s novozistenou populáciou týchto škodlivých činiteľov biologické testy v súlade s národnou a medzinárodnou legislatívou. Pre Odbor odrodového skúšobníctva vykonáva laboratórnymi biologickými testami Štátne odrodové skúšky ezistencie odrôd zemiakov na *Synchytrium endobioticum*, *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida* za účelom registrácie nových odrôd. Pre šľachtiteľov zemiakov vykonáva biologické testy rezistencie krížencov zemiakov na *Synchytrium endobioticum* a *Globodera rostochiensis*.

Počet vzoriek a počet vykonaných analýz v roku 2016:

Počet	NMP ŠO 2016		kontrola pozemkov		ŠOS rezistencie		krížence zemiakov		Spolu		
	HZ	RZ	HZ	RZ	HZ	RZ	HZ	RZ	HZ	RZ	HZ +RZ
-pôdnych vzoriek v karanténnej diagnostike	130	65	543	538	-	-	-	-	673	603	673*
-analýz v karanténnej diagnostike	390	322	1377	1181	-	-	-	-	1767	1503	3270
-analýz v biologických testoch	104	553	0	0	360	79	1863	1810	2327	2442	4769

Legenda:

HZ - háďatko zemiakové (*Globodera rostochiensis*, *Globodera pallida*)

RZ - rakovinovec zemiakový(*Synchytrium endobioticum*)

NMP ŠO 2016- Národný monitorovací program škodlivých organizmov za rok 2016

ŠOS rezistencie - Štátne odrodové skúšky rezistencie zemiakov

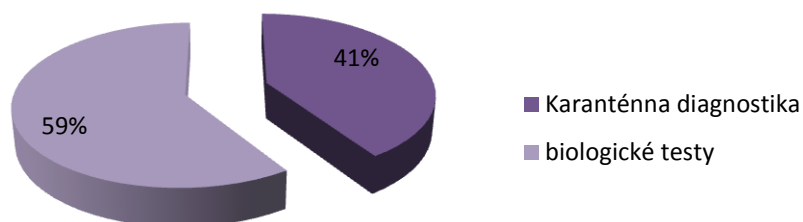
* prijatých bolo spolu 673 pôdnych vzoriek, každá vzorka bola analyzovaná na prítomnosť HZ a 603 vzoriek bolo analyzovaných na HZ aj na RZ

Pozitívne výskyty ŠO v roku 2016

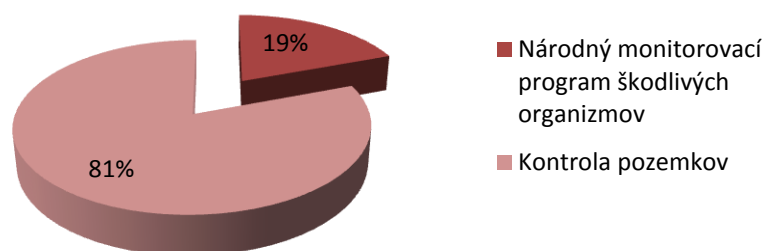
V karanténnej diagnostike pôdnych vzoriek bolo zistených:

- **5 pozitívnych vzoriek na prítomnosť háďatka zemiakového *Globodera spp.*** (4 pozitívne vzorky v rámci kontroly pozemkov a 1 pôdna vzorka v rámci NMP ŠO 2016) na 2 pozemkoch produkčných plôch. Rozlíšenie druhu háďatka zemiakového *Globodera rostochiensis* & *Globodera pallida* bude vykonané v roku 2017
- **1 pozitívna vzorka na prítomnosť rakovinovca zemiakového *Synchytrium endobioticum*** v súkromnej záhrade. Overenie patotypu bude vykonané v roku 2017.

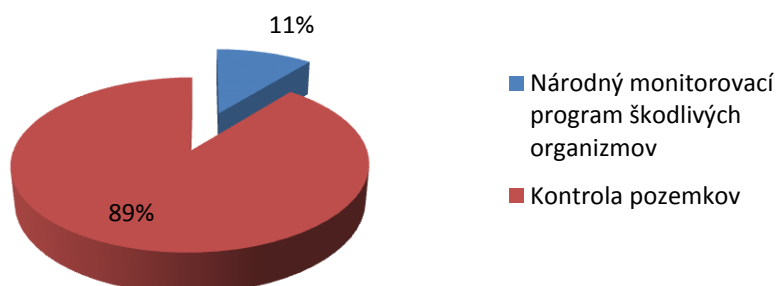
Vykonané analýzy v roku 2016

Rozdelenie pôdnych vzoriek v roku 2016 na prítomnosť häd'atka zemiakového podľa druhu odberu

Rozdelenie pôdnych vzoriek v roku 2016 na prítomnosť rakovinovca zemiakového podľa druhu odberu

2.9.2.8 Testovacie pracovisko životného prostredia (TPŽP)

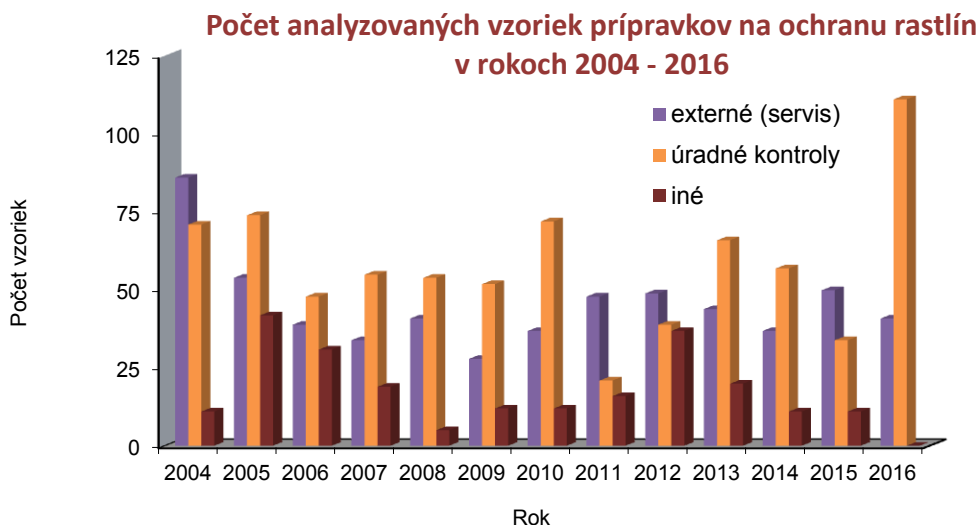
Testovacie pracovisko životného prostredia je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou (dodržiavanie zásad SLP) č. G-040 od 17.05.2007, ktoré bolo vydané Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS). Pracovisko je zaradené do Národného programu dodržiavania zásad SLP. Výsledky z analýz v štúdiách SLP sú akceptovateľné vo všetkých krajinách OECD. V roku 2016 bolo celkovo v TPŽP analyzovaných 604 vzoriek a vydaných 3891 výsledkov analýz.

Testovacie pracovisko životného prostredia zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou, ktoré zahŕňajú:

- úradnú poautorizačnú kontrolu chemických prípravkov na ochranu rastlín (ďalej POR), ktorá priamo súvisí s ochranou spotrebiteľa (prítomnosť reziduí pesticídov v poľnohospodárskych plodinách a potravinách), bezpečnosťou potravín ako aj krmív a ochranou životného prostredia
- posudzovanie analytických metód k autorizácii prípravkov na ochranu rastlín
- monitorovanie zmeny hladín výskytu kontaminantov poľnohospodárskeho a priemyselného pôvodu v pôdach SR
- prípravu vzoriek konope sietej
- stanovenie obsahu melamínu v krmivách

Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín:

V laboratóriách TPŽP bolo v roku 2016 celkovo vykonaných 831 analýz POR, z toho 475 fyzikálno-chemických stanovení (Príloha č.8, graf 1), 175 analýz na kvantifikáciu obsahu účinnej látky, 169 analýz na identifikáciu účinnej látky a 12 analýz na nečistoty v POR. Celkový počet vzoriek POR dodaných na laboratórnu kontrolu bol 152, z toho 41 vzoriek od externých žiadateľov. Na úradnú kontrolu bolo od fytoinšpektorov v roku 2016 dodaných 90 vzoriek POR a 32 vzoriek bolo z dôvodu sťahovania laboratórií a prerušenia činnosti analyzovaných z roku 2015. V roku 2016 bolo v TPŽP vykonaných 66 verifikácií analytických metód pre rôzne druhy POR. Výsledky sú zhrnuté v Správe z laboratórnej kontroly chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok 2016. Bolo spracované hlásenie z úradnej kontroly POR pre Európsku komisiu (REPORT ON CONTROLS OF PLANT PROTECTION PRODUCTS IN THE SLOVAK REPUBLIC according to the Commission Document 8868/V1/95 rev. 3 and the article 68 of Regulation (EC) No 1107/2009) a spracované podklady do Výročnej správy z úradnej kontroly za rok 2016 Zdravie rastlín MPRV SR.

Počet nevyhovujúcich vzoriek POR v roku 2016 bol 6 (Príloha č.8, graf 2), z toho 3 vzorky na úradnú kontrolu a 3 vzorky od externých žiadateľov. Nevyhovujúcich parametrov bolo 7, z toho 2 kvantifikácie obsahu účinnej látky a 5 fyzikálno-chemických parametrov.

Posudzovanie analytických metód k autorizácii prípravkov na ochranu rastlín:

Za rok 2016 bolo pre účely prehodnotenia autorizácií/re-registrácií prípravkov na ochranu rastlín vypracovaných 21 „Záverečných správ“, resp. „Evaluation Report - final“, v rámci ktorých bolo posúdených 39 analytických metód pre analýzu technickej účinnej látky v prípravku, ich validácií, príp. doplnkov/dodatkov.

Za rok 2016 bolo v rámci zonálnych hodnotení pre nové autorizácie prípravkov a obnovenia autorizácií prípravkov vypracovaných hodnotení:

1. SR ako zRMS/izRMS (vypracovanie „draft Registration Report, dRR“ alebo „Registration Report, RR): celkový počet: 6, v rámci ktorých bolo posúdených 14 štúdií
2. SR ako CMS, non-CMS (vypracovanie „Evaluation Report - Final“ alebo pripomienkovanie dRR): celkový počet: 75, v rámci ktorých bolo posúdených 128 štúdií
3. SR - AIR projekty (vypracovanie „draft Renewal Assessment Report, dRAR): celkový počet: 4, v rámci ktorých bolo posúdených 8 štúdií

Monitorovanie kontaminácie pôdy v SR:

Z vybraných dlhodobu sledovaných lokalít SR bolo v roku 2016 vybraných 398 vzoriek a vykonaných 2975 analýz:

- na obsah ťažkých kovov (arzén, olovo, chróm, kadmium, nikel, meď, zinok) bolo analyzovaných metódou hmotnostnej spektrometrie s indukčne viazanou plazmou 289 pôdných vzoriek (1854 analýz). Z toho 205 vzoriek pôdy registrovanej v ekologickej poľnohospodárskej výrobe a 84 vzoriek monitoringu kontaminácie ostatnej poľnohospodárskej pôdy SR.
- na obsah organických kontaminantov polychlóvaných bifenylov (PCB) bolo analyzovaných 6 kongenéroov a to: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 138, PCB 153, PCB 180 stanovované metódou plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) po extrakcii zmesou acetón : hexán (1:1). Bolo sledovaných 49 poľnohospodárskych podnikov a z vybraných honov bol zisťovaný výskyt PCB v 63

- pôdnych vzorkách,
- 46 vzoriek bolo analyzovaných na obsah kontaminantov poľnohospodárskeho pôvodu a to organické chlórované pesticídy (OCP) - DDT, DDE, DDD, α -HCH, β -HCH, γ -HCH, δ -HCH, Heptachlór, Heptachlór-epoxid, Endrin, Dieldrin, Aldrin, Chlórđan, Endosulfán, stanovované metódou plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) po extrakcii n-hexánom.

Z celkovej sledovanej výmery 14244,80 ha bolo 4057,21 ha nadlimitnej minimálne v jednom sledovanom parametri. Táto nadlimitne kontaminovaná plocha predstavuje z celkovej monitorovanej výmery poľnohospodárskych pôd 28,48 %. Výsledky meraní sú podrobne zhrnuté v správe Monitoring kontaminácie poľnohospodárskych pôd v Slovenskej republike za rok 2016.

Ostatné analýzy a činnosti TPŽP:

Pre odbor krmív a výživy zvierat bolo analyzovaných 42 vzoriek krmív na obsah melamínu a bolo pripravených sušením a triedením 11 vzoriek konope siatej pre kvantitatívne stanovenie Δ -9-tetrahydrokanabinolu, ktorú na základe vzájomnej spolupráce vykonal ÚKZÚZ Brno.

2.9.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Cieľom činnosti OLČ je naďalej poskytovať kvalitné a spoľahlivé výsledky skúšok a analýz podľa požiadaviek jednotlivých odborov ÚKSÚP, zvyšovať kvalifikáciu a odbornosť personálu laboratórií, zaviesť systémy kvality na pracoviskách, ktoré tento systém ešte nemajú zavedený zavádzať nové metodiky podľa požiadaviek pracovníkov z jednotlivých odborov alebo platnej legislatívy.

V roku 2016 pokračovala spolupráca ÚKSÚP - odborných pracovísk OMB a OVKD s Katedrou fyziológie rastlín Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len „PriF UK“), na riešení diplomovej práce Klaudii Kaminskej na tému: „Vplyv baktérie *Xanthomonas campestris* pv. *campestris* na rast a metabolizmus kapusty siatej a možnosti ochrany proti tomuto bakteriálnemu ochoreniu“. Vedúcou diplomovej práce bola Ing. Makúchová z OVKD Bratislava.

Pre praktickú časť tejto práce boli poskytnuté laboratórne priestory OVKD a OMB Bratislava a niektoré laboratórne prístroje. Materiálno-technické zabezpečenie a referenčné materiály poskytla PriF UK. Činnosť OVKD bola zameraná na predpestovanie sadeníc kapusty v biokomorách, inokulovaním baktérie do rastlín a následné sledovanie požadovaných parametrov. Laboratórium OVKD pripravilo zo sledovaného rastlinného materiálu vzorky pre laboratórium OMB, ktoré vykonal PCR detekciu baktérie *Xanthomonas campestris* pv. *campestris*. Diplomová práca bola spojená s povinnou praxou diplomantky.

Prílohy:
Príloha č.8

2.10 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram/prvok

08W - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

08W04 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

08W0401 - Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva

Zdroj financovania:

Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v €: 6 799 171,00

Výška upraveného rozpočtu v €: 8 105 864,99

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2016: 8 105 846,84

Cieľ 1: Výkonom fytosanitárnej kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zabezpečiť účinnú ochranu štátneho územia SR pred zavlečením škodlivých organizmov rastlinného pôvodu

Za rok 2016 bolo na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava letisko pri dovoze skontrolovaných celkom 31 889 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 19 996 zásielok; k 11 893 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko kontrolného ústavu. Pri dovoze bolo na HIS skontrolovaných 393 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín. Pri vývoze na HIS bolo vybavených celkom 45 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2016 bolo pri dovoze na HIS pozastavených celkom 173 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ, v 17 prípadoch bolo rozhodnutím ÚKSÚP nariadené rastlinolekárske opatrenie – likvidácia, ktorá bola vykonaná v prítomnosti príslušných oblastných fytoinšpektorov.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách skontrolovaných 113 zásielok z tretích krajín podliehajúcich kontrole, z toho 8 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EU, všetky boli zlikvidované.

Cieľ 2: V rámci kontroly bezpečnosti krmivárskeho reťazca zabezpečiť analýzy vzoriek zameraných na stanovenie kvality a ostatných ukazovateľov bezpečnosti a použiteľnosti krmív v zmysle dodržiavania príslušných nariadení vlády SR a EÚ legislatívy v tejto oblasti

V roku 2016 bolo plánované analyzovať 250 vzoriek. V skutočnosti bolo v rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu (zžp) analyzovaných 59 vzoriek. V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca sa sledovala ďalej prítomnosť ťažkých kovov (Pb, Cd) a vykonaných bolo 154 analýz, na sledovanie prítomnosti rezidui kokcidostatík bolo vykonaných bolo 30 analýz, na sledovanie prítomnosti mykotoxínov bolo vykonaných 146 analýz, na sledovanie prítomnosti melamínu bolo vykonaných bolo 63 analýz, na sledovanie prítomnosti GMO bolo vykonaných 14 analýz.

Vykonanie analýz bolo v súlade s plánom. U mykotoxínov sa počítalo aj s vykonaním analýz pre iné odbory, tie však nakoniec tento typ analýz nepožadovali. S obdobnými kapacitami sa počíta aj v roku 2017.

Cieľ 3: V rámci monitoringu životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti potravín zrealizovať chemické rozborov prípravkov na ochranu rastlín.

Ako merateľný ukazovateľ bol stanovený počet chemických rozborov vykonaných vo vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín, čo v širšom spektre vypovedá o kvalite prípravkov na ochranu rastlín a ochrane spotrebiteľa.

V roku 2016 bolo vykonaných 831 chemických rozborov v 152 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. V počte chemických rozborov sú zahrnuté fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmáčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, stálosť emulzie, merná hmotnosť), identifikácia a kvantifikácia obsahu účinnej látky a nečistoty podľa požiadaviek auditu FVO DG(SANCO)/2014-7183 a Nariadenia európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2009. Požiadavky boli aj od externých žiadateľov o analýzu chemických prípravkov na ochranu rastlín, čo predstavovalo z celkového počtu 202 chemických rozborov v 41 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. Požiadavky FAO nespĺňalo 6 vzoriek v 7 stanovených parametroch.

Prekročenie plánovaných rozborov bolo z dôvodu analýz 32 vzoriek odobratých v roku 2015, ktoré z dôvodu sťahovania laboratórií a prerušenia činnosti v období od 1.5.2015 – 2.11.2015, boli analyzované až v roku 2016.

Program/podprogram/prvok

08W - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

08W04 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

08W0402 - Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty

Na zasadnutí Stáleho výboru pre zdravie rastlín, konaného dňa 27.-28.02.2014 bola prerokovaná spolufinancovanie fytošnitárneho sektora krajín členských štátov EÚ na základe prijatého nariadenia prostredníctvom DJ SANTE. V rámci MPRV SR bol schválený Národný monitorovací program prieskumu vybraných škodlivých organizmov v Slovenskej republike, ktorý bude vykonávať Národné lesnícke centrum a Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave.

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111 (25 %),
Po schválení výsledkov EU:	dofinancuje zdroj EÚ 75 % rozp.nákladov
Výška schváleného rozpočtu v €:	0,00
Výška upraveného rozpočtu v €:	73499,84
Vykazovaná skutočnosť k 31. 12.2016:	73499,84

Cieľ 1: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov vo všeobecnosti a pre určité rastliny a rastlinné produkty

ÚKSÚP, Odbor ochrany rastlín v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene monitoroval v roku 2016 v rámci tejto úlohy spolu 35 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. V rámci celého tohto monitoringu bolo zistených 12 vzoriek s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorých eradikáciu bolo vydaných 9 rozhodnutí. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky.

Cieľ 2: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov na zozname upozornení EPPO a diagnostikovanie neobvyklých príznakov svedčiacich o nových škodcoch, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie prítomnosti nových škodcov

ÚKSÚP, Odbor ochrany rastlín vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie Slovenskej republiky. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov neboli zistené žiadne výskyt, ani príznaky poškodenia novými škodlivými organizmami.

3. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Na rok 2016 bol schválený rozpočet príjmov pre ÚKSÚP rozpísaný v objeme 2 686 000 eur a rozpočet výdavkov v objeme 6 799 171 eur. Súčasne bol stanovený limit 550 zamestnancov.

Rozpočtovými opatreniami bol v priebehu roka 2016 rozpočet príjmov upravený na celkový objem 3 686 000 eur a rozpočet výdavkov bol upravený na objem 12 566 119,97 eur.

Okrem týchto prostriedkov boli organizácii odsúhlasené mimorozpočtové príjmy a výdavky v objeme 2 024 250 eur v zdroji 11H ako transfer od ostatných subjektov verejnej správy.

3.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2016

Tabuľka č.1

EK	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	111	3 896 347,00	4 425 549,00	4 425 548,33	100,00%
620 - prisp.do poisťovní	111	1 346 046,00	1 652 475,31	1 652 473,73	100,00%
630 - tovary a služby	111	1 496 778,00	5 380 979,69	5 380 961,84	100,00%
630 - tovary a služby	3AD1	-	148,25	148,25	100,00%
640 - bežné transfery	111	60 000,00	108 709,00	108 709,00	100,00%
600 - Bežné výdavky spolu		6 799 171,00	11 567 861,25	11 567 841,15	100,00%
700 - kapitálové výd.	111	-	549 652,00	549 604,11	99,99%
700 - kap.výd.z prevodu	131E	-	258 458,27	258 281,82	99,93%
700 - kap.výd.z prevodu	131F	-	111 657,08	111 657,08	100,00%
700- kapitál.výdavky	3AD1	-	78 491,37	78 491,37	100,00%
700 - Kapitálové výdavky spolu		-	998 258,72	998 034,38	99,98%
Rozpočtované výdavky celkom		6 799 171,00	12 566 119,97	12 565 875,53	100,00%

Mimorozpočtové prostriedky - stav k 31.12. 2016

EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Čerpanie	% čerpania
630 - tovary a služby	35	-	23 517,94	23 517,94	100,00%
610 - mzdy	36	-	103 846,33	103 846,33	100,00%
630 - tovary a služby	36	-	24 884,70	24 884,70	100,00%
610 - mzdy	11H	-	1 500 000,00	1 500 000,00	100,00%
620 - prisp.do poisťovní	11H	-	524 250,00	524 250,00	100,00%
SPOLU MR		-	2 176 498,97	2 176 498,97	100,00%

Čerpanie rozpočtu za rok 2016 - spolu výdavky (rozpočtové aj mimorozpočtové)

EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Čerpanie	% čerpania
610 - mzdy	111	3 896 347,00	6 029 395,33	6 029 394,66	100,00%
620 - prisp.do poisťovní	111	1 346 046,00	2 176 725,31	2 176 723,73	100,00%
630 - tovary a služby	111	1 496 778,00	5 429 382,33	5 429 364,48	100,00%
630 - tovary a služby	3AD1	-	148,25	148,25	100,00%
640 - bežné transfery	111	60 000,00	108 709,00	108 709,00	100,00%
600 - Bežné výdavky spolu		6 799 171,00	13 744 360,22	13 744 340,12	100,00%
700 - kapitálové výd.	111	-	549 652,00	549 604,11	99,99%
700 - kap.výd.z prevodu	131E	-	258 458,27	258 281,82	99,93%
700 - kap.výd.z prevodu	131F	-	111 657,08	111 657,08	100,00%
700- kapitál.výdavky	3AD1	-	78 491,37	78 491,37	100,00%
700 - Kapitálové výdavky spolu		-	998 258,72	998 034,38	99,98%
Rozpočtované výdavky celkom		6 799 171,00	14 742 618,94	14 742 374,50	100,00%

Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210,220,230 ÚKSÚP - rok 2016

EK	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Nedaň.príjmy	% plnenia
212002-3 z vlastníctva	111	36 000,00	36 000,00	37 665,01	104,63%
222003 - pokuty a penále	111	-	-	44 712,22	
223 - poplatky za služby	111	2 650 000,00	2 650 000,00	2 676 715,27	101,01%
231 -z predaja kap.aktív	111	-	1 000 000,00	1 280 260,00	128,03%
292 - ostatné	111	-	-	22 705,89	
Spolu		2 686 000,00	3 686 000,00	4 062 058,39	110,20%

Iné nedaňové príjmy EK 290 ÚKSÚP - rok 2016

Iné	Zdroj	Schválený rozp.	Upravený rozp.	Nedaň.príjmy	% plnenia
292019 - z refundácie	35	-	23 517,94	23 517,94	100,00%
291002 - od iných org.	36	-	128 731,03	128 731,03	100,00%
292027 - iné (SPF)	11H	-	2 024 250,00	2 024 250,00	100,00%
Spolu		-	2 176 498,97	2 176 498,97	100,00%

3.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2016

3.2.1 Plnenie príjmov v roku 2016

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 2 686 000 eur, ktorý bol rozpočtovými opatreniami upravený na 3 686 000 eur. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov, ktoré sa stali príjmom štátneho rozpočtu (v zdroji 111) k 31. 12. 2016 bolo vo výške 4 062 058,39 eur, čo predstavuje 110,20 % upraveného rozpočtu.

V rámci tohto plnenia boli dosiahnuté príjmy v objeme 37 665,01 eur v kategórii 212 príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku, 44 712,22 eur boli príjmy v kategórii 222 pokuty a penále. Za predaj výrobkov, tovarov a služieb, t. j. v kategórii 223 boli dosiahnuté príjmy v objeme 2 676 715,27 eur. Príjmy za predaj kapitálových aktív – predaj majetku (administratívnej budovy) v kategórii 231 boli v objeme 1 280 260 eur. Ďalšie príjmy boli v rámci kategórie 292 ostatné príjmy v objeme 22 705,89 eur.

Mimorozpočtové príjmy v roku 2016 boli naplnené v celkovom objeme 2 176 498,97 eur. V tom boli príjmy v zdroji 11H – transfer od ostatných subjektov verejnej správy v objeme 2 024 250 eur, v zdroji 35 – iné zdroje zo zahraničia boli naplnené v objeme 23 517,94 eur a v zdroji 36 – prostriedky EÚ na osobitné fytosanitárne činnosti boli v objeme 128 731,03 eur. Tieto príjmy boli v súlade s § 23 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v roku 2016 použité na činnosť organizácie.

3.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2016

Schválený rozpočet výdavkov bol v objeme 6 799 171 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet výdavkov štátneho rozpočtu upravený na objem 12 566 119,97 eur. Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 12 565 875,53 eur.

Mimorozpočtové výdavky boli k 31. 12. 2016 vyčerpané v objeme 2 176 498,97 eur.

3.2.2.1. Bežné výdavky

Upravený rozpočet bežných výdavkov štátneho rozpočtu (v zdroji 111) bol v objeme 11 567 861,25 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 11 567 841,15 eur, čo predstavuje 100 % upraveného rozpočtu. Členenie čerpania výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet bol vo výške 3 896 347 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 4 425 549 eur zo zdroja 111 a 1 500 000 eur zo zdroja 11H, t. j. spolu 5 925 549 eur. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v celkovom objeme 6 029 394,66 eur, z toho rozpočtové výdavky v zdroji 111 v objeme 4 425 548,33 eur, v zdroji 11H v objeme 1 500 000 eur, t. j. spolu 5 925 548,33 eur. Ďalšie mimorozpočtové výdavky boli v objeme 103 846,33 eur čerpané zo zdroja 36 – prostriedky EÚ na osobitné fytosanitárne činnosti.

V rozpočtovaných prostriedkoch v zdroji 111 sú zahrnuté aj prostriedky v rámci medzirezortného programu OD4 01 SK PRES v objeme 20 380,33 eur.

b) 620 – poistné a príspevok do poisťovní

Schválený rozpočet bol vo výške 1 346 046 eur, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 2 176 725,31 eur, z toho 1 652 475,31 eur zo zdroja 111 a 524 250 eur zo zdroja 11H. Skutočné čerpanie bolo v objeme 2 176 723,73 eur, z toho v zdroji 111v objeme 1 652 473,73 eur a v zdroji 11H v objeme 524 250 eur. V rozpočtovaných prostriedkoch v zdroji 111 boli použité prostriedky aj v rámci medzirezortného programu OD4 OI SK PRES v objeme 7 122,72 eur.

c) 630 – tovary a služby

Schválený rozpočet na rok 2016 bol v objeme 1 496 778 eur. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 5 381 127,94 eur. Skutočné čerpanie k 31.12.2016 bolo v objeme 5 381 110,09 eur v zdroji 111 a z mimorozpočtových prostriedkov v objeme 48 402,64 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet a následne skutočné čerpanie upravené najmä na:

- „Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty“, prvok programovej štruktúry 08W0402,
- Aktualizácia registra sadov nad rámec oznamovacej povinnosti v objeme 3 360 840,67 eur,
- Úprava rozpočtu na ďalšie nevyhnutné výdavky na zabezpečenie činnosti ÚKSÚP v programe 08W0401.

Zoznam realizovaných rozpočtových opatrení je uvedený v tabuľke č. 4.

Prostriedky v kategórii 630 tovary a služby boli použité na zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálne zabezpečenie laboratórnych a kontrolných činností a činnosti skúšobných staníc. Zvýšené čerpanie prostriedkov tejto kategórie v roku 2016 súviselo aj so zabezpečením predsedníctva SR v Rade EÚ, kde sa zamestnanci ÚKSÚP zúčastňovali vybraných pracovných skupín a ÚKSÚP vo svojej gescii zabezpečoval seminár v oblasti ekologického poľnohospodárstva.

Prostriedky na aktualizáciu registra sadov nad rámec oznamovacej povinnosti boli vyplatené 102 subjektom podnikajúcim v sektore ovocinárstva v celkovej výške 3 360 840,67 eur.

Ďalšie prostriedky v objeme 73 499,89 eur boli vyčerpané v rámci prvku programovej štruktúry 08W0402 – Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty najmä na zhromažďovanie údajov o výskyte škodlivých organizmov a o prítomnosti škodcov rastlín.

V rámci prvku programovej štruktúry 08W0401 – Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva bolo v roku 2016 vyčerpaných 1 946 621,33 eur. V rámci výdavkov prvku 08W0401 sú výdavky na celú činnosť organizácie, t.j. najmä obligatórne výdavky vyplývajúce z právnych predpisov a uzatvorených zmlúv ako aj ďalšie výdavky nevyhnutné na zabezpečenie činnosti a plnenie úloh organizácie.

V rámci kategórie 630 – tovary a služby boli čerpané výdavky najmä na:

- cestovné – tuzemské pracovné cesty v objeme 101 115,79 eur,
- cestovné – zahraničné pracovné cesty v objeme 45 450,43 eur,
- energie – elektrická energia, plyn, vodné a stočné v objeme 300 404,74 eur,
- poštovné služby v objeme 73 279,59 eur,
- komunikačnú infraštruktúru v objeme 76 477,95 eur,
- interiérové vybavenie pracovísk v objeme 17 872,65 eur,
- výpočtovú a telekomunikačnú techniku v objeme 31 950,66 eur,

- prevádzkové a špeciálne stroje a zariadenia v objeme 29 872,85 eur,
- všeobecný materiál v objeme 190 315,91 eur. V rámci tejto položky bol nákup materiálu realizovaný aj pre laboratórnu činnosť a nákup materiálu pre skúšobné stanice,
- ďalšie výdavky v objeme 18 454,26 eur boli použité na nákup kníh a tlače, pracovných odevov a ochranných pracovných pomôcok, nákup softvéru a reprezentačných výdavkov,
- pohonné hmoty a oleje boli výdavky v objeme 113 451,79 eur,
- servis a údržbu služobných motorových vozidiel boli výdavky v objeme 47 007,88 eur,
- poistenie služobných motorových vozidiel, diaľničné známky a iné poplatky boli výdavky v objeme 13 276,94 eur,
- údržbu výpočtovej a telekomunikačnej techniky v objeme 9 603,50 eur,
- údržbu prevádzkových a špeciálnych strojov v objeme 28 117 eur,
- údržbu budov v objeme 84 594,45 eur,
- údržbu softvérov v objeme 10 486,96 eur,
- nájomné pozemkov a budov v objeme 23 860,48 eur a nájomné strojov a zariadení v objeme 30 720,36 eur,
- školenia zamestnancov boli výdavky v objeme 11 501,39 eur,
- všeobecné služby v objeme 214 081,23 eur,
- špeciálne služby v objeme 17 015,30 eur,
- náhrady mzdy a platu a ostatné náhrady v objeme 4 695,94 eur,
- štúdie, expertízy a posudky v objeme 25 700,75 eur,
- stravovanie zamestnancov v objeme 186 677,50 eur,
- prídely do sociálneho fondu v objeme 85 986 eur,
- dane (miestne) v objeme 87 166,87 eur,
- odmeny zamestnancom mimopracovného pomeru v objeme 35 499,89 eur,
- cateringové služby v objeme 17 547,68 eur, najmä v súvislosti so zabezpečením predsedníctva SR v Rade EÚ, kde ÚKSÚP vo svojej gescii zabezpečoval seminár v oblasti ekologického poľnohospodárstva,
- ostatné výdavky – poplatky, odvody, poistné v objeme 13 676,68 eur.

d) 640 – bežné transfery

Schválený rozpočet na rok 2016 bol v objeme 60 000 eur, rozpočtovými opatreniami bol upravený na 108 709 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 108 709 eur. Tieto prostriedky boli použité na vyplatenie odchodného a odstupného vo výške 79 288,25 eur a nemocenské dávky v objeme 29 420,75 eur.

3.2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky v roku 2016 boli pre ÚKSÚP pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 998 258,72 eur.

V rámci upraveného rozpočtu boli pridelené prostriedky zo zdrojov 111 v objeme 549 652 eur, z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131F v objeme 111 657,08 eur, zo zdroja 131E v objeme 258 458,27 eur a zo zdroja 3AD1 v objeme 78 491,37 eur.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31.12.2016 bolo v objeme 998 034,38 eur. Z kapitálových výdavkov boli v roku 2016 uskutočnené stavebné práce a to rekonštrukcie objektov v rámci areálu Matúškova 21, Bratislava - pavilónu D, vrátane prístupovej komunikácie, rekonštrukcia pavilónu V, rekonštrukcia pavilónu S, stavebné práce na pavilóne Z a rekonštrukcia budovy ÚKSÚP v Haniske pri Košiciach. Na rekonštrukčné a stavebné práce na uvedených objektoch bolo v roku 2016 vynaložených 343 684,93 eur. Na projekt investičnej akcie rekonštrukcia budovy Haniska bolo vynaložených 4 776 eur.

Na investičnú akciu „Komplexné IS s databázovým úložiskom“ bolo v roku 2016 vynaložených 440 652 eur a na rozšírenie diskových polí 10 036,08 eur.

Na nákup motorových vozidiel bolo v roku 2016 vynaložených 178 615,37 eur a na nákup poľnohospodárskej techniky 20 270 eur.

Zhodnotenie čerpania kapitálových výdavkov v roku 2016 podľa akcií:

1) „Komplexné IS s databázovým úložiskom“ - implementácia Informačného systému pre prípravky na ochranu rastlín (ČIA28445)

Realizácia prác na Informačnom systéme pre prípravky na ochranu rastlín (ďalej len „IS POR“) sa uskutočnila v rozsahu popísanom v cieľovom koncepte (návrhu riešenia) zo dňa 16.12.2013 „UKSUP-ISPOR_Cielovy_koncept-Final.docx“ a zmien identifikovaných počas rozdielovej analýzy zo dňa 15.04.2016 a zmien schválených riadiacou komisiou projektu a v zmysle zmluvy.

V roku 2016 boli realizované a odovzdané všetky moduly definované v programových a projektových materiáloch v zmysle akceptačného protokolu zo dňa 12.12.2016, medzi inými:

- Autorizácia prípravkov (žiadosť o autorizáciu, zmena autorizácie, klasifikácia, dokumentácia POR, účinné látky...)
- Hodnotenie prípravkov (použitie a riziká prípravku, oblasť hodnotenia, pridelenie hodnotenia, pripomienkovanie a zápis hodnotenia, práca s hodnoteniami...)
- Lehoty, Pošta, Dokumentácia, Práca so zoznamom – Konanie
- Porovnávacie posudzovanie
- GAP - Good Agriculture Prax
- Prepojenie číselníkov PPPAMS a webu EK, Import údajov z PPPAMS a z web EK pre účinné látky vrátane doplnenia číselníka ÚL
- Skúšanie biologickej účinnosti prípravkov (prihláška, stavy prihlášky, rozdelenie a výdaj prípravkov, inventúra, vyradenie...)
- Povolenie používania prípravkov pre účely výskumu a vývoja
- Oznámenie použitia POR (oznámenie o plánovanom vykonaní skúšok)
- Automatické prideľovanie čísiel pri evidencii dokumentácie
- Automatické prideľovanie čísel pri evidencii LoA
- Zmena stanovenia obsahu UL v prípravku
- Komunikačné rozhranie

Na zabezpečenie realizácie 2. fázy 1. etapy komplexného informačného systému IS POR boli z rozpočtu MPRV SR poskytnuté ÚKSÚP finančné prostriedky vo výške 491 652 eur, ktoré sú v plnej sume viazané na tento účel.

Dodaním diela v zmysle zmluvy - v rozsahu 90% jeho funkčnosti v roku 2016 bolo zhotoviteľovi diela uhradená suma vo výške 440 652 eur s DPH.

Zvyšná suma 51 000 eur s DPH ostala viazaná (prevedená do roku 2017) a bude zhotoviteľovi uhradená až po ukončení prác v roku 2017 a po protokolárnom odovzdaní diela.

Cieľom IS POR je sprístupnenie on-line databázy autorizovaných / povolených prípravkov na ochranu rastlín od 01.03.2017 pre vybraný okruh užívateľov a v prípade, ak jednotlivé fázy testovania v rámci pilotnej prevádzky prebehnú podľa očakávaní, ukončenie pilotnej a zahájenie ostrej produkčnej prevádzky je naplánované na 01.04.2017.

Projekt IS POR je dôležitý pre uplatnenie EÚ legislatívy – nariadenia EP a Rady č.1107/2009, článok 57, v zmysle ktorého každý členský štát má povinnosť zabezpečiť základné informácie o autorizovaných, zrušených POR, klasifikáciu POR a ich použitie.

2) Rekonštrukcia pavilónu „D“ a prístupovej komunikácie (ČIA 34175)

Rozpočet na investičnú akciu bol v objeme 83 880 €, skutočné čerpanie výdavkov bolo v objeme 83 874,86 €. Prostriedky boli uhradené z rozpočtu ÚKSÚP na rok 2016 zo zdroja 131E.

Stavebné úpravy pavilónu D v areáli ÚKSÚP na Matúškovej 21 v Bratislave boli realizované z dôvodu havarijného stavu budovy a z dôvodu zvýšenia potrieb na pracovné priestory na Matúškovej 21, Bratislava, ktoré vyplynuli z delimitácie priestorov na Hanulovej 9/A v Bratislave a z dôvodu vnútornej reorganizácie ÚKSÚP.

Pôvodne slúžila budova ako sklad, v roku 2016 boli v rámci rekonštrukcie vykonané nasledovné stavebné úpravy :

- rekonštrukčné práce z dôvodu zmeny využitia budovy – oprava krovu, odstránenie oplechovania, nadmurovanie atiky, oplechovanie atiky, klampiarske práce, montáž odkvapového systému, oprava stien a stropov, vnútorná omietka stien, kompletný zatepľovací systém, vonkajšia omietka štruktúrovaná, plastové okná, plastové dvere vrátane montáže, plynový kotol, vykurovacie telesá, nástenný ventilátor, demontáž a montáž vnútorného vodovodného potrubia, úprava sanitárnych zariadení, polozenie laminátovej podlahy, elektroinštalácia, montáž bleskozvodu a revízna správa;
- rekonštrukčné stavebné práce na stavbe prízjazdových ciest a stavebné práce na stavbe chodníka pre chodcov – zámková dlažba, zhotovenie betónovej plochy a izolácia proti zemnej vlhkosti;

Rekonštrukcia bola začatá v októbri 2016 a ukončená v decembri 2016.

3) Rekonštrukcia pavilónu „V“ (ČIA 34176)

Rozpočet na investičnú akciu bol v objeme 48 000 €, skutočné čerpanie výdavkov v roku 2016 bolo v objeme 47 865,60 €. Prostriedky boli uhradené z rozpočtu ÚKSÚP na rok 2016 zo zdroja 131E.

Stavebné úpravy pavilónu „V“ v areáli ÚKSÚP na Matúškovej 21 v Bratislave bolo nutné vykonať z dôvodu havarijného stavu strechy nad kancelárskymi priestormi.

V rámci rekonštrukcie pavilónu V boli vykonané nasledovné stavebné úpravy:

- na šikmej streche - demontáž azbestovej krytiny, oprava krovu, polozenie strešnej fólie a plechovej strešnej krytiny;
- na plochej streche - oplechovanie atiky z poplastovaného plechu, podložka z dosiek OSB, separačná geotextília, tepelná izolácia a zhotovenie povlakovej krytiny striech plochými pásmi z PVC fólie;
- klampiarske práce, montáž a demontáž odkvapového systému a montáž bleskozvodu s revíznou správou.

Rekonštrukcia bola začatá v októbri 2016 a ukončená v decembri 2016.

4) Rekonštrukcia pavilónu „S“ (ČIA 34177)

Rozpočet na investičnú akciu bol v objeme 68 120 €, skutočné čerpanie výdavkov bolo v objeme 68 083,09 €. Prostriedky boli uhradené z rozpočtu ÚKSÚP na rok 2016 zo zdroja 131E.

Stavebné úpravy pavilónu S boli realizované z dôvodu havarijného stavu pavilónu ako aj z dôvodu navýšenia potrieb pracovných priestorov v areáli ÚKSÚP na Matúškovej 21 v Bratislave.

V rámci investičnej akcie boli vykonané kompletizačné práce vnútorných ako i vonkajších priestorov pavilónu. Konkrétne bola vykonaná montáž a demontáž odkvapového systému, oprava stien a stropov, vnútorná omietka stien, maľovanie, kazetový strop, montáž dverí,

montáž a dokončenie rozvodov vykurovania, polozenie laminátových podláh, nová elektroinštalácia.

Rekonštrukcia bola začatá v októbri 2016 a ukončená v decembri 2016.

5) Stavebné úpravy ESO na pavilóne „Z“ (ČIA 32251)

Rozpočet na investičnú akciu bol v objeme 281 228,14 €, z toho v roku 2016 boli realizované výdavky vo výške 107 909,27 €.

Stavebné úpravy pavilónu Z bolo nutné vykonať z dôvodu delimitácie priestorov na Hanulovej 9/A v Bratislave a z dôvodu nevyhovujúceho technického stavu týchto priestorov na umiestnenie akreditovaných laboratórií.

V rámci rekonštrukcie pavilónu Z boli vykonané nasledovné stavebné úpravy :

- zabezpečenie izolácie, stavebné úpravy budovy, oprava schodiska, výmena podláh
- zateplenie a úprava povalových priestorov, výmena celej elektroinštalácie, nové omietky a vymaľovanie objektu
- oprava fasády, rekonštrukcia vonkajších prípojok vody a kanalizácie
- úprava prístupových ciest k pavilónu
- rekonštrukcia strechy v časti pavilónu „skleník“
- rekonštrukcia vzduchotechniky a klimatizácie

Rekonštrukčné práce boli začatá v októbri 2015 a ukončené v novembri 2016.

6) Rekonštrukcia budovy ÚKSÚP Haniska (ČIA 34208)

Rozpočet na investičnú akciu bol v objeme 40 776 €, skutočné čerpanie kapitálových výdavkov v roku 2016 bolo v objeme 40 728,11 €.

V rámci celkových výdavkov boli v roku 2016 realizované výdavky na projektovú dokumentáciu vo výške 4 776 €, tieto prostriedky boli uhradené z rozpočtu ÚKSÚP zo zdroja 3AD1.

Stavebné práce boli realizované v objeme 35 952,11 €, tieto prostriedky boli uhradené z rozpočtovaných prostriedkov ÚKSÚP na rok 2016 zo zdroja 111.

Stavebné úpravy budovy v areáli Skúšobnej stanice ÚKSÚP Haniska pri Košiciach boli potrebné z dôvodu obnovenia tohto priestoru na výkon laboratórnych činností.

Boli vykonané nasledovné stavebné úpravy :

- demontáž strešnej konštrukcie, obvodového plášťa budovy a podlahových vrstiev, odstránenie betónových základových dosiek, a výstuže základových múrov vrátane presunu hmôt,
- vybudovanie nového obvodového sendvičového plášťa na báze dreva a čadičovej vlny,
- prestrešenie objektu novou pultovou strechou s falcovanou krytinou,
- nové plastové okná, vstupné dvere do objektu, povrchové úpravy podláh pre laboratórne účely, izolačné práce, odkvapové systémy.

Rekonštrukcia bola začatá a ukončená v 4. štvrtroku 2016.

7) Nákup motorových vozidiel (ČIA 33779 a 32733)

Rozpočet na investičné akcie bol v objeme 125 170 eur, z toho v zdroji 131F (t.j. prevod z minulého roka) v objeme 52 170 eur a rozpočtovým opatrením bol organizácii zvýšený rozpočet kapitálových výdavkov na nákup osobných automobilov v zdroji 111 o 73 000. Ďalšie prostriedky boli použité zo zdroja 3AD1 v objeme 53 445,37 eur, čo spolu predstavuje objem prostriedkov 178 615,37 eur.

V roku 2016 bolo za tieto prostriedky obstaraných 15 ks osobných motorových vozidiel na zabezpečenie výkonu kontrol, prevádzky organizácie a kontrol krížového plnenia v rámci delegovaných činností.

8) Nákup poľnohospodárskej techniky (ČIA 32733)

Rozpočet na investičnú akciu bol v objeme 20 270 eur zo zdroja 3AD1. Z týchto prostriedkov bola obstaraná poľnohospodárska technika – traktor a postrekovač pre skúšobnú stanicu Nové Zámky a prestavba chladiarenského boxu pre sklad osív DUS jačmeňa a repy pre skúšobnú stanicu Veľké Ripňany.

3.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

V roku 2016 boli čerpané prostriedky z mimorozpočtových zdrojov v objeme 2 176 498,97 eur. V tom sú zahrnuté aj prostriedky zo zdroja 11H – transfer od ostatných subjektov verejnej správy v objeme 2 024 250 eur, ktoré boli použité na výplatu miezd v objeme 1 500 000 eur a na odvody (poistné a príspevok do poisťovní) v objeme 524 250 eur.

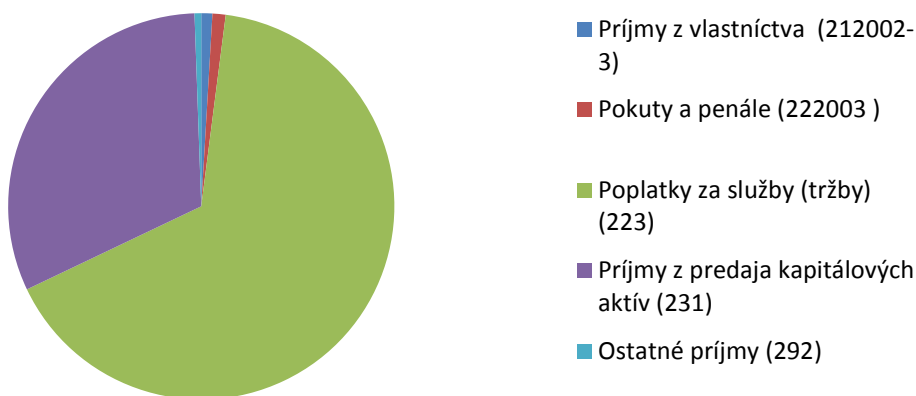
Ďalšie mimorozpočtové prostriedky boli použité v rámci zdroja 35 – príjmy z grantu od CPVO v objeme 3 517,94 eur na refundáciu nákladov na zahraničné pracovné cesty, príjmy z prostriedkov ES v objeme 20 000 eur v kategórii 630 na materiálové vybavenie. V rámci zdroja 36 – príjmy z EPZF (prostriedky na osobitné fytosanitárne činnosti) za vykonanie krížových kontrol boli použité prostriedky v objeme 128 731,03 eur, z toho na výplatu miezd boli použité prostriedky v objeme 103 846,33 eur a na materiálové vybavenie prostriedky v objeme 24 884,70 eur.

Plnenie rozpočtu príjmov v roku 2016

Tabuľka č. 2

EK	Zdroj	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť 2016	% plnenia
Príjmy z vlastníctva (212002-3)	111	36 000,00	36 000,00	37 665,01	104,63%
Pokuty a penále (222003)	111	-	-	44 712,22	
Poplatky za služby (tržby) (223)	111	2 650 000,00	2 650 000,00	2 676 715,27	101,01%
Príjmy z predaja kapitálových aktív (231)	111	-	1 000 000,00	1 280 260,00	128,03%
Ostatné príjmy (292)	111	-	-	22 705,89	
Spolu		2 686 000,00	3 686 000,00	4 062 058,39	110,20%
Mimorozpočtové príjmy	35,36, 11H	-	2 176 498,97	2 176 498,97	100,00%

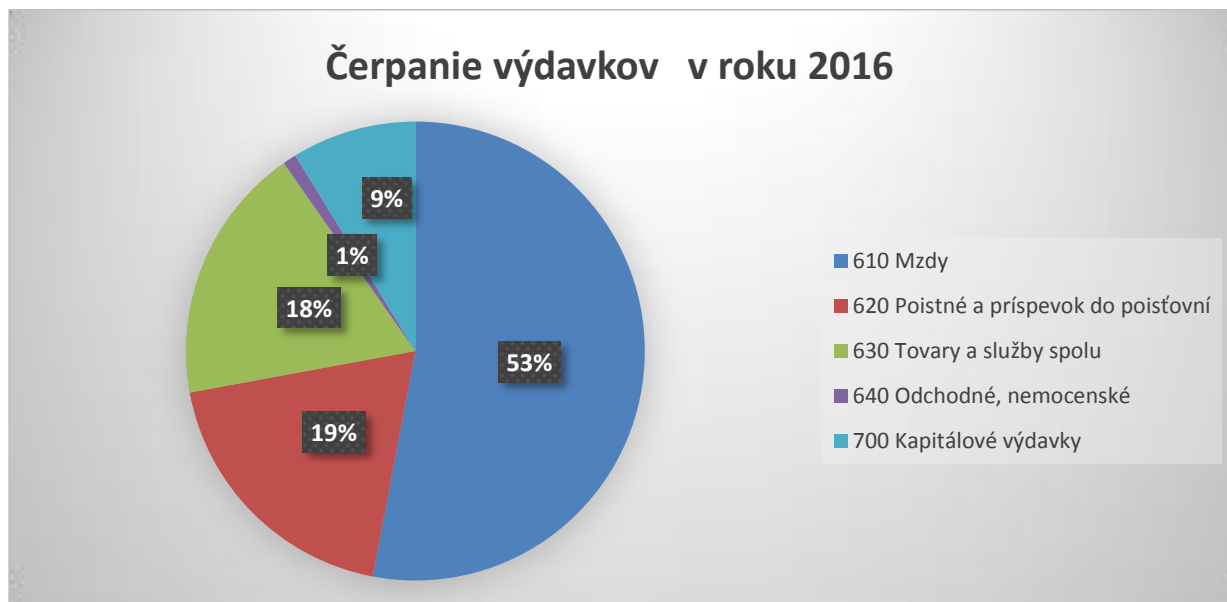
Rozpočtované príjmy rok 2016

Čerpanie výdavkov v roku 2016

Tabuľka č. 3

Ek.kategória / program	Rozpočet pôvodný	Zdroje		Rozpočet spolu	Čerpanie 2016	% čerpania
		Uprav. rozpočet (111, 3AD1)	Mimorozp.zdroje (11H+35+36)			
610 Mzdy	3 896 347,00	4 425 549,00	1 603 846,33	6 029 395,33	6 029 394,66	100,00
620 Poistné a prís. do poisťovní	1 346 046,00	1 652 475,31	524 250,00	2 176 725,31	2 176 723,73	100,00
630/ 08W0401	1 496 778,00	1 946 787,43	48 402,64	1 995 190,07	1 995 172,22	100,00
630/ 08W0402	-	73 499,84	-	73 499,84	73 499,84	100,00
630 Tovary a služby spolu	1 496 778,00	2 020 287,27	48 402,64	2 068 689,91	2 068 672,06	100,00
640 Odchodné, nemocenské	60 000,00	108 709,00	-	108 709,00	108 709,00	100,00
600 Bežné výdavky celkom	6 799 171,00	8 207 020,58	2 176 498,97	10 383 519,55	10 383 499,45	100,00
700 Kapitálové výdavky	-	998 258,72	-	998 258,72	998 034,38	99,98
Výdavky celkom (bez registra sádov)	6 799 171,00	9 205 279,30	2 176 498,97	11 381 778,27	11 381 533,83	100,00

V čerpaní výdavkov nie sú zahrnuté prostriedky vyplatené v roku 2016 za doplnenie údajov do registra sádov 102 podnikateľským subjektom v celkovej hodnote 3 360 840,67 eur.

Rozpočtové opatrenia v roku 2016

Tabuľka č.4

Por. č.	Názov	Úprava	Suma v €
	Schválený rozpočet 2016		6 799 171,00
	Rozpočtové opatrenia:		
1	RO - SK PRES 2016	+	27 101,00
2	§8 uvoľnenie KV z r. 2015 - rozšírenie diskových polí	+	10 036,08
3	08W0402 - monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny	+	216 000,00
4	RO - Zabezpečenie seminára z oblasti ekolog.poľnohospodárstva - predsedníctvo SR v Rade EÚ	+	11 600,00
5	RO-uvoľnenie KV z roku 2015 - rekonštrukcia pavilón Z	+	49 451,00
6	RO - AGROKOMPLEX 2016 - expozícia zeleniny a výstava Dni poľa	+	16 000,00
7	RO - Kapitálové výdavky na Komplexné IS s databázovým úložiskom	+	491 652,00
8	Priame platby - jednotná platba na plochu (ŽoP: 15513001680085)	+	50 606,61
9	Priame platby - poľn.postupy prospešné pre ŽP (ŽOP: 15513009680075)	+	982,29
10	Priame platby - poľn.postupy prospešné pre ŽP (ŽOP: 15513010680095)	+	27 050,72
11	RO- uvoľnenie KV z roku 2015 - Stavebné úpravy pavilón Z	+	52 170,00
12	RO - zvýšenie mzdových výdavkov a odvodov (4%)	+	214 732,00
13	RO - KV nákup motorových vozidiel	+	73 000,00
14	RO - zvýšenie výdavkov na odchodné a odstupné	+	60 000,00
15	RO - zvýšenie výdavkov v kategórii 630 Tovary a služby	+	189 978,00
16	RO - zvýšenie KV na stavebné úpravy pavilónov Z,D,S a V (zdroj 131E)	+	258 458,27
17	RO - zvýšenie KV na rekonštrukciu budovy Haniska	+	36 000,00
18	RO - zabezpečenie hmotnej stimulácie (zvýšenie miezd a odvodov)	+	533 131,00
19	VRO - presun na UKSUP z prvku 08W0402 na 08W0401 (142 500,16 eur)	+	-
20	RO - zvýšenie výdavkov na "Aktualizácia registra sadov"	+	1 000 000,00
21	RO - §8 viazanie KV - Komplexné IS s databázovým úložiskom	-	- 51 000,00
22	RO - zvýšenie výdavkov na "Aktualizácia registra sadov"	+	2 000 000,00
23	RO - zvýšenie výdavkov na "Aktualizácia registra sadov"	+	500 000,00
	Rozpočtové opatrenia SPOLU :		5 766 948,97
	UPRAVENÝ ROZPOČET 2016		12 566 119,97

4. Ľudské zdroje

4.1 Politika zamestnanosti

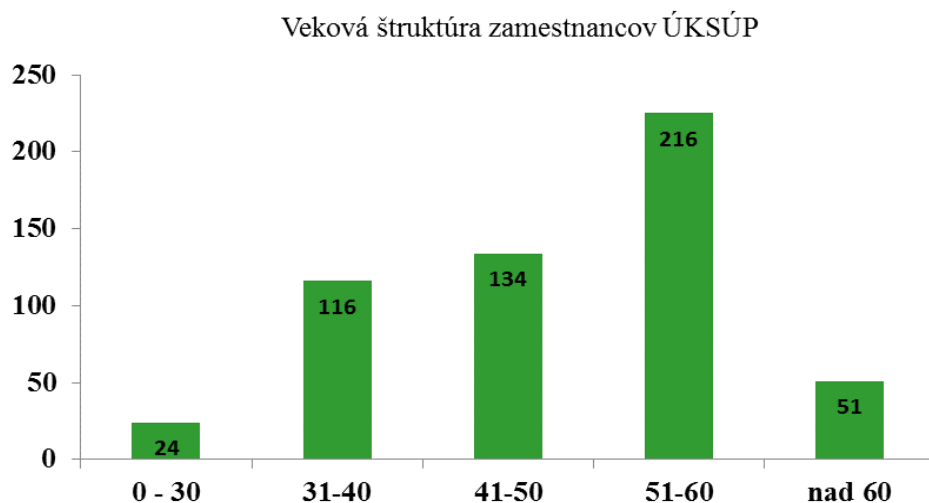
Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP. Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2016 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou Organizačného poriadku ÚKSÚP - štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný počet všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2016 bol 554. Do pracovného pomeru bolo prijatých 36 zamestnancov. V priebehu roka bolo prijatých na dobu určitú cca od apríla do októbra až novembra 35 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych produktov.

V priebehu roka 2016 odišlo 58 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 22 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 1 zamestnanec, okamžitým skončením pracovného pomeru 2 zamestnanci, v skúšobnej dobe 5 zamestnanci, úmrtím 1 zamestnanec, výpoveďou zo strany zamestnanca 8 zamestnancov, výpoveďou zo strany zamestnávateľa z dôvodu organizačných zmien 5 zamestnanci, ktorým bolo v zmysle kolektívnej zmluvy vyplatené odstupné. Do starobného dôchodku odišlo 13 zamestnancov, ktorým bolo vyplatené odchodné v zmysle kolektívnej zmluvy.

K 31.12.2016 ÚKSÚP zamestnával 37 zamestnancov nad 62 rokov.

Jednou z hlavných priorít na roky 2015 – 2016 bola stanovená stabilizácia a posilnenie špičkových expertov primeraným finančným ohodnotením. Tento zámer sa realizoval aj v priebehu roka 2016, kedy prešiel ÚKSÚP postupnou reorganizáciou.

V mesiaci august 2016 došlo k organizačnému oddeleniu troch základných organizačných činností ÚKSÚP a to činnosti kontrolnej, činnosti metodickej (odbornej) a činnosti na úseku laboratórnych činností a skúšobníctva. Tieto boli začlenené pod jednotlivé sekcie na čele ktorej bol ustanovený riaditeľ sekcie.

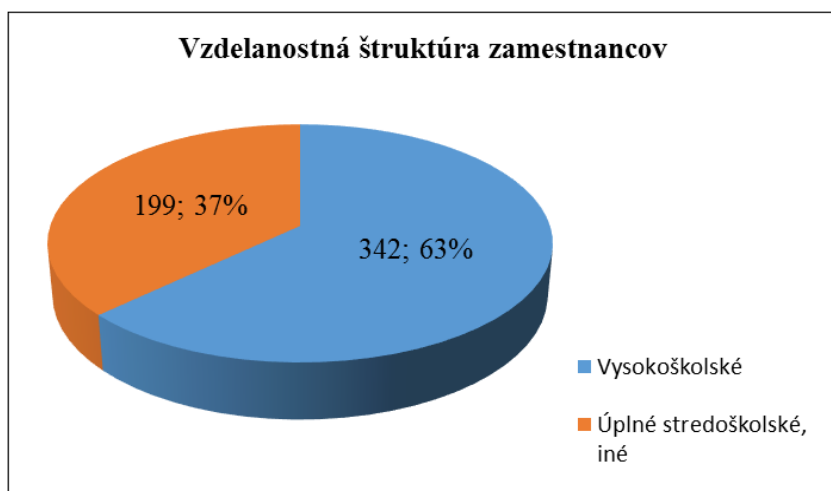
V pôsobnosti sekcie odborných činností došlo k zlúčeniu dvoch samostatných odborov a to odboru ovocinárstva a integrovanej produkcie s odborom ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Reorganizácia sa dotkla aj oblasti ekonomickej a hospodárskej správy. V tejto súvislosti došlo k zrušeniu bývalých Regionálnych pracovísk ÚKSÚP Zvolen a Košice. Činnosť odborných útvarov ÚKSÚP dislokovaných vo Zvolene a Košiciach bola naďalej zachovaná v plnom rozsahu v jestvujúcich objektoch ÚKSÚP. Ekonomická agenda spolu s agendou personálnou bola sústredená centrálné do Bratislavy.

Z celkového počtu 14 zamestnancov ekonomických oddelení Regionálnych pracovísk ÚKSÚP Zvolen a Košice bola 5 zamestnancom daná výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. a) bod 1. Zákonníka práce, s jedným zamestnancom bol skončený pracovný pomer dohodou podľa § 60 Zákonníka práce s poukázaním na § 63 ods. 1 písm. a) bod 1. Zákonníka práce a 8 zamestnancom bola ponúknutá zamestnávateľom iná vhodná práca v mieste ich pravidelného výkonu práce, na ktorej sa so zamestnávateľom dohodli.

Zmeny v organizačnej štruktúre ÚKSÚP sa odzrkadlili aj v zmene Organizačného poriadku. V priebehu roka 2016 bol Organizačný poriadok zmenený 2 krát.

ÚKSÚP zamestnával v roku 2016 63 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni a preto si vyžaduje odborníkov požadovaného vzdelania.

4.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov bol vykonávaný v zmysle zákona č. 400/2009 o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2016 sa uskutočnilo 41 výberových konaní na voľné štátnozamestnanecké miesta vedúcich zamestnancov a 18 výberov zo štátnych zamestnancov na voľné štátnozamestnanecké miesta.

Ku koncu roka 2016 ÚKSÚP zamestnával 541 zamestnancov.

4.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnej zmluvy uzatvorenej medzi ÚKSÚP a základnou odborovou organizáciou je prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2016 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždeň dovolenky nad zákonom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce a iné výhody.

V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

4.5 Vzdelávanie zamestnancov

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách bola realizovaná v súlade so schváleným Národným plánom vzdelávania na rok 2016. Rešpektovali sa v ňom aktuálne požiadavky jednotlivých odborných činností, pričom sa brali do úvahy platné služobné predpisy týkajúce sa vzdelávania zamestnancov, v zhode so zákonom o štátnej službe a zároveň v súlade so zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a súvisiacich predpisov.

Časť vzdelávacích aktivít bola uskutočnená v spolupráci s príslušnými externými inštitúciami a ďalšie školenia prebehli prostredníctvom vlastných expertov ÚKSÚP.

Súčasťou vzdelávania bola účasť expertov ústavu na BTSF školeniach (Better Training for safer Food), ktoré boli organizované s CHAFEA – Consumers, Health, Agriculture and Food Executive Agency.

V súlade so schváleným Národným plánom vzdelávania sa v roku 2016 uskutočnili nasledovné školenia:

Typ vzdelávania	Počet školení
Zvyšovanie odbornosti zamestnancov	53
IT	6
Cudzie jazyky	1
BOZP	16
BTSF školenia	25
Zabezpečenie systému kvality	3

5. Politika kvality, kontrolná činnosť

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelnosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

Celkový rámec činnosti Samostatného oddelenia kontroly a interného auditu (ďalej len „oddelenie“) bol určený Plánom vnútorných kontrol na rok 2016 a Programom interných auditov na rok 2016.

Kontrolná činnosť oddelenia v roku 2016 bola vykonávaná v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vnútornou smernicou č. 6/2012 o vnútornom kontrolnom systéme.

5.1 Kontrolná činnosť

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe orgán kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontroluje najmä:

- plnenie úloh štátnej správy
- efektívnosť štátnej správy
- prešetrovanie a vybavovanie petícií a prešetrovanie a vybavovanie sťažností
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov
- plnenie opatrení na nápravu zistených nedostatkov

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa finančnou kontrolou okrem iného rozumie súhrn činností, ktorými sa overuje:

- dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami
- na účely finančného riadenia dostupnosť, správnosť a úplnosť informácií o vykonávaných finančných operáciách a o hospodárení s verejnými prostriedkami
- splnenie opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku

Kontrolná činnosť sa riadi zásadami objektívnosti kontroly, včasnosti, účelnosti a efektívnosti kontroly, odbornosti, vecnej správnosti a hospodárnosti.

Na základe poverenia generálneho riaditeľa boli v roku 2016 vykonané 4 riadne kontroly. Kontrola bola venovaná dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov.

5.2 Audítorská činnosť

Interné audity efektívnosti úradnej kontroly boli vykonávané v zmysle nariadenia č. 882/2004 a v súlade s rozhodnutím Komisie 2006/677/ES a legislatívy SR.

Auditovanými subjektami boli odbory, ktoré sú v zmysle spomínaného nariadenia zodpovedné za výkon úradnej kontroly, štátnej kontroly a systému manažérstva, resp. certifikácie a to:

- Odbor ochrany rastlín
- Odbor osív a sadív
- Odbor krmív a výživy zvierat
- Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
- Odbor pôdy a hnojív
- Odbor vinohradníctva a vinárstva
- Odbor odrodového skúšobníctva

Oddelenie vo svojej pôsobnosti vykonal v roku 2016 celkovo 14 interných auditov. Efektívnosti výkonu úradnej kontroly bolo venovaných 5 interných auditov, štátnej kontrole 5 interných auditov a 4 interné audity systému manažérstva kvality. Interné audity identifikovali 43 zistení, z toho samostatné oddelenie navrhlo 34 odporúčaní na zlepšenie a zefektívnenie činnosti v danej oblasti, a identifikovalo 7 nezhôd a 2 zásadné nezhody. Všetky zistenia z auditu, ako aj jednotlivé dôkazy, potvrdili plnenie požiadaviek na výkon úradnej kontroly uložené Nariadením č. 882/2004, MANCP na roky 2015 – 2017 a jednotlivými plánmi kontrolných činností jednotlivých odborov ako aj požiadavky súvisiacej národnej legislatívy.

Jednotlivé odbory a ich im podriadené zložky venujú úradnej kontrole dlhodobu veľkú pozornosť. Úradná kontrola je vykonávaná v rozsahu, ktorý dostatočne zabezpečuje jej efektívnosť a pokrýva riziká, ktoré môžu v rámci poľnohospodárskej prvovýroby vzniknúť.

Uskutočnené interné audity a ich jednotlivé závery a odporúčania audítorského tímu jednoznačne potvrdili ich opodstatnenosť a prínos pre všetky oblasti činnosti ÚKSÚP a ich efektívnosť.

Interné audity potvrdili, že certifikačné a inšpekčné orgány ÚKSÚP majú zavedené a udržiavajú systémy manažérstva podľa noriem STN EN ISO/IEC 17020:2012 a EN ISO/IEC 17065:2012 a systém manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe podľa Vnútornej smernice ÚKSÚP č. 5/2012 a plnia všetky ich požiadavky.

5.3 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosť v oblasti petícií a sťažností vychádzala v roku 2016 zo zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach.

Na úseku petícií, sťažností a iných podaní spolupracovalo oddelenie s jednotlivými odbornými pracoviskami ÚKSÚP.

V roku 2016 ÚKSÚP evidoval celkovo 3 sťažnosti a 16 iných podaní, ktoré boli v spolupráci s jednotlivými odbormi riešené riadne a v termínoch v zmysle platnej legislatívy pre oblasť petícií a sťažností.

Z celkového počtu 3 sťažností boli všetky vyhodnotené ako neopodstatnené.

6. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

6.1 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

V roku 2016 ÚKSÚP prezentoval svoju činnosť formou organizovania seminárov, Dní otvorených dverí na skúšobných staniciach ÚKSÚP (ďalej len „DOD“), účasťou na veľtrhoch a výstavách.

- **odborné akcie a semináre:**
 - „Dni otvorených dverí“ na skúšobných staniciach ÚKSÚP – uskutočnilo sa 11 DOD (866 účastníkov)
 - Spišský zemiakarský jarmok, Spišská Belá, 24.9.2016; ÚKSÚP spoluorganizátor
- **veľtrhy, výstavy:**
 - Celoslovenské dni poľa, Dvory nad Žitavou, 7. - 8.júna 2016; ÚKSÚP spoluorganizátor
 - Medzinárodná výstava Agrokomplex, Nitra, 18.-21.8.2016, výstavné políčka zeleniny, liečivých a aromatických rastlín; ÚKSÚP v spolupráci s MPRV SR
 - Celoslovenská súťaž Jablko roka 2016; ExpoCenter Trenčín, 21.–22.10.2016

Obrázok 1: Celoslovenské dni poľa

Obrázok 2: Celoslovenské dni poľa

Obrázok 3: Agrokomplex, Nitra

Obrázok 4: Agrokomplex, Nitra

6.2 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2016 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Medzinárodná organizácia na ochranu nových odrôd rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredozemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (EU referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá) ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioanalytické skúšky).

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali na rokovaní v stálych výboroch Európskej komisie a v pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci Európskej únie i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa pravidelne zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na medzinárodných konferenciách, telekonferenciách a na kruhových testoch.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala pravidelné poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje, pracovným skupinám pri Európskej komisii, Rade EÚ a medzinárodným inštitúciami.

ÚKSÚP v roku 2016 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci najmä v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín.

ÚKSÚP ako príslušný orgán štátnej správy a odborný garant pre EPV na Slovensku organizoval v dňoch 2.–6.mája 2016 študijný program pre expertov z oblasti EPV a rastlinolekárskej starostlivosti z Ministerstva poľnohospodárstva, lesníctva a rozvoja vidieka z Kosova.

Cieľom študijného programu bolo získať podnety a skúsenosti na zapracovanie EÚ pravidiel EPV pre územie Kosova a zahájenie produkcie biokvality na biofarmách na základe princípov EÚ.

Program pozostával z teoretickej časti, kde bola prezentovaná činnosť ÚKSÚP a systém EPV na Slovensku. Experti z Kosova boli oboznámení s platnou legislatívou v EÚ a v SR, so systémom registrácie, vydávaním výnimiek z pravidiel EPV a taktiež so systémom práce oprávnených inšpekčných organizácií.

V praktickej časti boli prezentované ukážky výkonu úradnej kontroly príslušným orgánom a taktiež inšpektorom oprávnenej inšpekčnej organizácie u viacerých registrovaných ekologických prevádzkovateľov.

Študijná cesta bola organizovaná v spolupráci s programom Ministerstva zahraničných vecí na odovzdávanie skúseností z integrácie a reforiem partnerským krajinám – CETIR.

6.3 Slovenské predsedníctvo v Rade EÚ

V I. polroku 2016 bola jednou z hlavných priorít ÚKSÚP príprava zamestnancov na výkon predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie, ktoré sa konalo v II. polroku 2016 (ďalej len „predsedníctvo“, resp. „SK PRES“).

Do príprav SK PRES bolo priamo zapojených 16 zamestnancov:

Predseda pracovnej skupiny – 2 zamestnanci ÚKSÚP:

- PS pre poľnohospodárske otázky - práva šľachtiteľov odrôd rastlín
- PS pre kvalitu potravín - ekologické poľnohospodárstvo

Zástupca predsedu pracovnej skupiny – 6 zamestnanci ÚKSÚP z oblasti: ekologické poľnohospodárstvo, víno a alkohol, práva šľachtiteľov odrôd rastlín, zdravie rastlín, oblasť hnojív

Koordinátor – 8 zamestnancov

Práva šľachtiteľov odrôd rastlín

- Expert ÚKSÚP viedol rokovanie PS pre poľnohospodárske otázky - šľachtiteľské práva
- SK PRES sa aktívne podieľalo na príprave a koordinácii spoločných pozícií EÚ na zasadnutia výborov a Rady Medzinárodnej únie na ochranu nových odrôd rastlín (UPOV)
- Slovenská republika – expert ÚKSÚP bude v tejto PS zastupovať Maltu počas ich PRES a viesť rokovanie PS aj v I. polroku 2017

Ekologické poľnohospodárstvo

Počas SK PRES prebiehal schvaľovací proces Návrhu nariadenia EP a Rady o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby, o zmene nariadenia EP a Rady (EÚ) č. XXX/XXX [nariadenie o úradných kontrolách] a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007

- Expert ÚKSÚP viedol rokovanie PS pre kvalitu potravín - ekologické poľnohospodárstvo
- počas SK PRES sa uskutočnilo:
 - 1 zasadnutie PS
 - 5 trialógov (EP + Rada + Komisia)
 - 16 draftovacích skupín
 - diskusie s ČŠ na každom zasadnutí SCA

Závery:

- SK PRES sa podarilo vyriešiť otázku štruktúry návrhu
- SK PRES pripravilo aj kompromisné riešenie pre kľúčové politické otázky
- SK PRES aj napriek vynaloženému veľkému úsiliu neukončilo rokovania v trialógoch k tomuto návrhu
- dohodu sa nepodarilo dosiahnuť z dôvodu rozchádzajúcich sa názorov jednotlivých ČŠ, ako aj rigidného všeobecného prístupu Rady a mandátu Parlamentu

SK PRES podujatie ÚKSÚP

ÚKSÚP, ako príslušný orgán pre ekologickú poľnohospodársku výrobu v Slovenskej republike, zorganizoval v septembri 2016 2-dňové neformálne zasadnutie delegátov členských štátov EÚ zodpovedných za oblasť ekologickej poľnohospodárskej výroby.

Podujatie bolo zamerané na výmenu skúseností a odborných informácií s cieľom umožniť delegátom ČS vyjadriť svoje postoje a navrhnúť nové riešenia na vylepšenie a zdokonalenie systému ekologickej poľnohospodárskej výroby na úrovni EÚ.

Na zasadnutí sa zúčastnil aj zástupca Európskej Komisie (DG AGRI, Unit Organics).

V rámci zasadnutia sa uskutočnila aj návšteva dvoch ekologických prevádzkovateľov v tatranskom regióne.

Obrázok 5: SK PRES podujatie -delegáti ČS

Obrázok 6: Rokovanie delegátov ČS k EPV

Obrázok 7: PPD Liptovská Teplička - ukážka výroby syrových nití

Obrázok 8: PPD Liptovská Teplička - porast zemiakov

Obrázok 9: Ekofarma Važec - degustácia mliečnych výrobkov

Obrázok 10: Ekofarma Važec

7. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikačná činnosť

7.1 Hlavní uživatelé výstupov

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo zdravotníctva SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- Ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, asociácie, zväzy a združenia
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-Sante, DG-Agri, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stála misia SR pri EÚ v Bruseli
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

7.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Ing. Štefan Gáborík	Naše pole 6/2016	Dusíkaté hnojenie po zbere obilnín
Ing. Štefan Gáborík	Naše pole 7/2016	Vplyv obilnín na zmeny agrochemických parametrov pôd /1. časť – pH, Mg a Na/
Ing. Štefan Gáborík	Naše pole 10/2016	Vplyv obilnín na zmeny agrochemických parametrov pôd /2. časť – fosfor/
Ing. Štefan Gáborík	Annual Statistics & Forecast 2016 Fertilizers Europe	Country data and National Scenarios
Ing. Janka Majdanová	Roľnícke noviny 7/16	Odrody jarnej repky registrované v SR
Ing. Janka Majdanová	Naše pole 7/2016	Novoregistrované odrody repky (1. časť)
Ing. Janka Majdanová	Naše pole 8/2016	Novoregistrované odrody repky (2. časť)
Ing. Janka Majdanová	Roľnícke noviny 27	Novo registrované odrody repky
Ing. Janka Majdanová	Roľnícke noviny 28	Novo registrované odrody repky
Ing. Marián Svorad	Naše pole	Sladovnícke odrody jačmeňa jarného registrované v SR v r. 2016
Ing. Marián Svorad	Kvasný priemysel	Sladovnícke odrody jačmeňa jarného registrované v SR v r. 2016
Ing. Marián Svorad	Naše pole	Výsledky ŠOS s ozimným jačmeňom 2016
Ing. Marián Svorad	Publikácia	Jačmenárska ročenka 2016
Ing. Katarína Bučková	Naše pole	Charakteristika novoregistrovaných odrôd ozimnej pšenice
Ing. Zuzana Puchříková	Roľnícke noviny	Registrované nové hybridy slnečnice
Ing. Zuzana Puchříková	Roľnícke noviny	Sója v listine registrovaných odrôd SR
Ing. Zuzana Puchříková	Prezentácia VCU seminár C4	Soybean in Slovak Republic
Ing. Marián Tokár Ing. Jaroslav Mikula	Publikácia	Zemiaky – odrody CC preskúšané v SR (výsledky z r. 2015)
Ing. Marián Tokár	Naše pole	Reakcia odrôd zemiakov na stres zo sucha
Ing. Marián Tokár	Naše pole	Doterajší priebeh vegetácie zemiakov
Ing. Ľubomír Bašta	Naše pole	Reakcia d'atelinovín a tráv na meniace sa klimatické podmienky
Ing. Stanislav Barok	Roľnícke noviny	Vírusové choroby viniča – roncet
		Rakovina jabloní
		Štítnička nebezpečná
		Prezimujúci škodcovia
		Fúzavka cesnaková
		Múčnatka viniča a jej prezimovanie
		Choroby šalátu
		Kvetovka jahodová, nosánik vajcovitý
		Medvedík obyčajný
		Roztoč ríbežľový, podobník tipuľovitý, hrčiarka ostružinová, bylomor ostružinový, mniška zlatoritka a mniška veľkohlavá
		Hniloby plodov papriky a rajčín
		Biela hniloba viniča
		Sneť kukurice
		Hnedá škvrnitosť rajčiaka
		Pleseň sivá na viniči
		Páliť či nepáliť? Neznáme huby na viniči (rozelinie a podpŕovka)

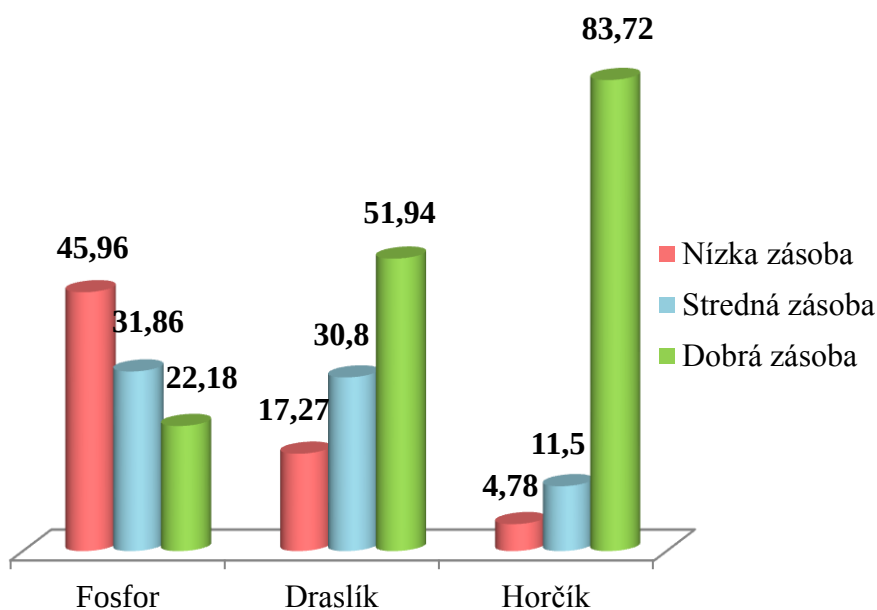
		Psota broskyňová
		Mramorovka modrohľavá, krovinár ovocný
		Európska a americká múčnatka egreša
		Čierna hniloba mrkvy
		Špargľovec dvanásťbodkový
		Priadkovec obrúčkavý
		Vítavka mrkvová
		Hrdza maliny, dutosť výhonkov špargle
		Skladovanie jablák
		Hrdza hrušková
		Užitočné organizmy
		Inovát' a ľadovica
		Signalizácia pre ovocie, zeleninu a vinič (20 článkov)
	Vinič a víno	Čo nového v integrovanej produkcii v rámci Programu rozvoja vidieka
Mgr.Nikoleta Hartl, PhD.	Zborník konferencie ACP 2016	Characterization of chlorinated hydrocarbons in soil samples using gas chromatography
Ing. Eva Frančiaková	Zborník konferencie ACP 2016	Analytická chémia v poľnohospodárskom skúšobníctve
RNDr. Richard Malík, PhD.	Archives of Phytopathology and Plant Protection, 49/2016	Genetic variability of plant-associated proteobacteria isolated from Slovak (Central European) territory
Golian, M. Szabová, E. Ivanová, M. Hegedúsová, A.	Veda mladých 2016 (zborník)	Výskyt a koncentrácia voľných aminokyselín vo vybraných vzorkách hľivy ustricovitej (<i>Pleurotus ostreatus</i>).
Mgr. Miroslava Feketová	Biosafety Protocol News, Special Issue: Progress in Implementing the Strategic Plan for the Cartagena Protocol on Biosafety	Unintentional Transboundary Movements of LMOs: Experiences from Central and Eastern Europe https://www.cbd.int/doc/newsletters/bpn/bpn-12-en.pdf
Ing.Kvetoslav Zaujec, PhD.	Roľnicke noviny 7/2016	Biofarmári a ekologická pôda v číslach
Ing.Kvetoslav Zaujec, PhD.	Naše pole 7/2016	Ekologická pôda na Slovensku v číslach za rok 2015

8. Prílohy ku Správe o činnosti ÚKSÚP

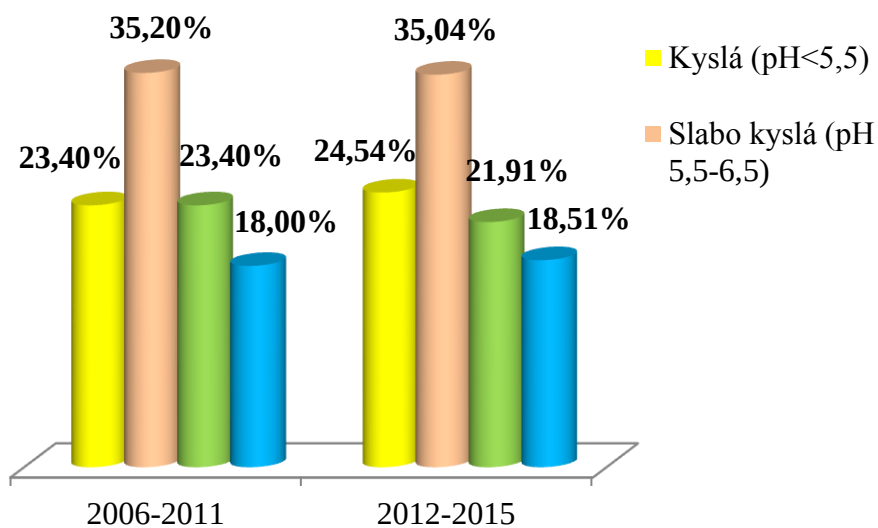
8.1 Oblasť pôdy a hnojív

Príloha č. 1

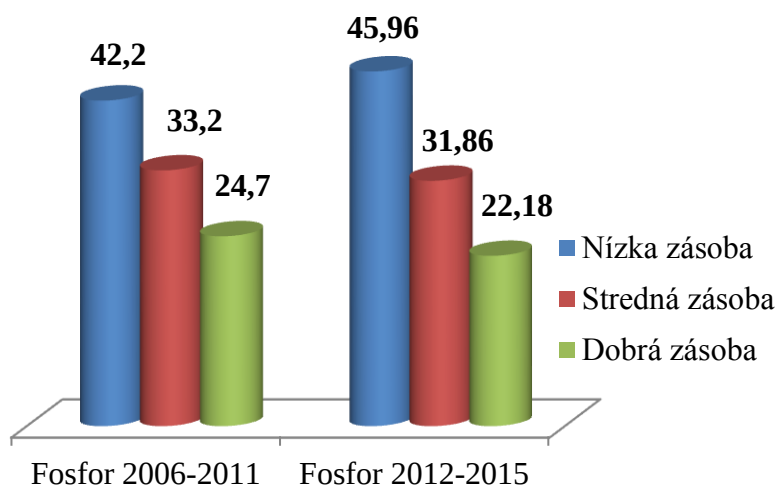
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupných živín
(rok 2012- 2015)

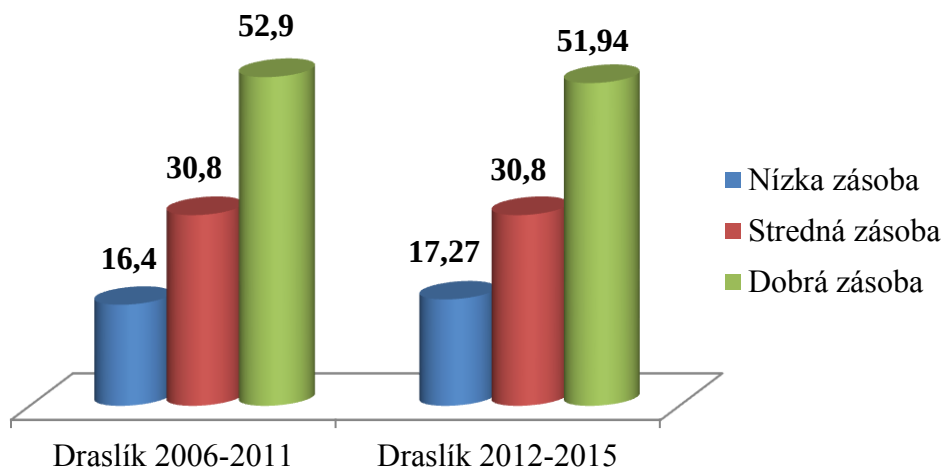
Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR podľa pôdnej reakcie
(porovnanie rokov 2006-2011 a 2012-2015)

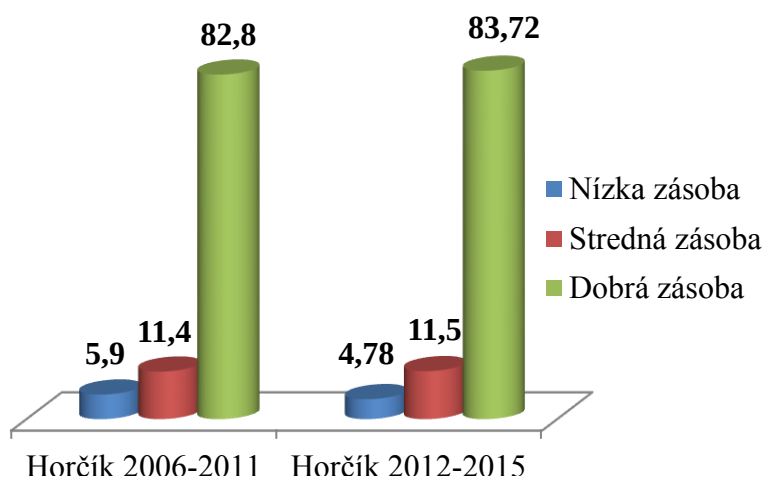
**Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupného fosforu
(porovnanie rokov 2006-2011 a 2012-2015)**

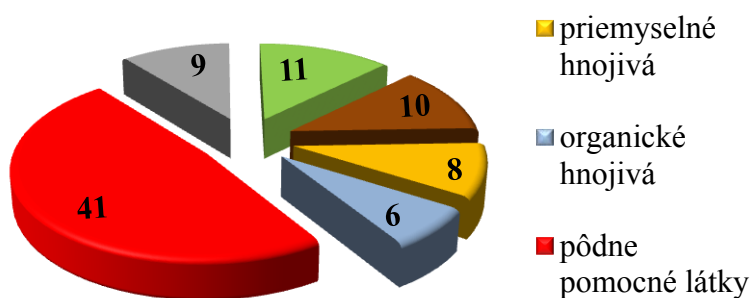
**Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupného draslíka
(porovnanie rokov 2006-2011 a rokov 2012- 2015)**

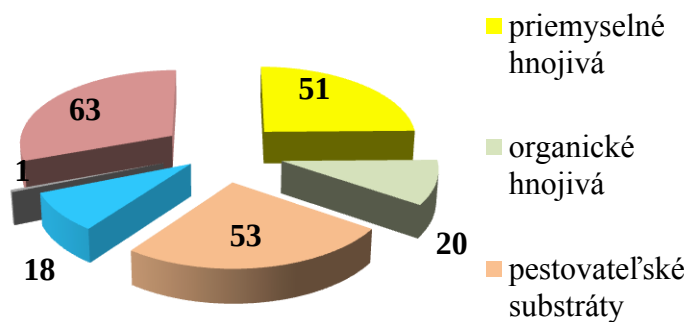
**Rozdelenie poľnohospodárskych pôd SR v % podľa obsahu prístupného horčika
(porovnanie rokov 2006-2011 a rokov 2012-2015)**

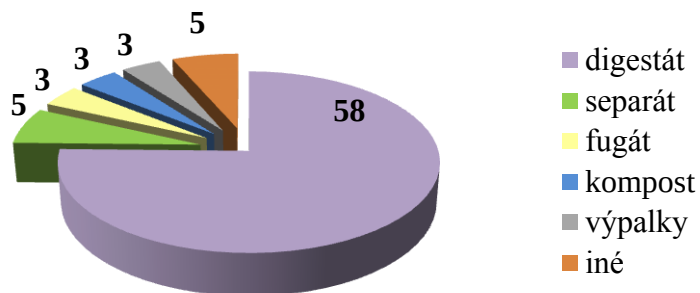
Certifikáty vydané v roku 2016

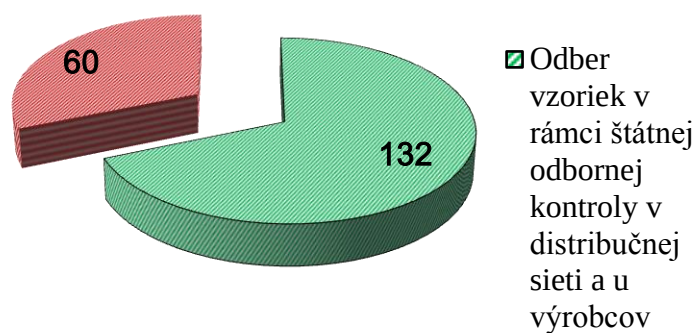
**Vzájomne uznané hnojivá podľa Nariadenia Európskeho parlamentu
a Rady č. 764/2008 (rok 2016)**

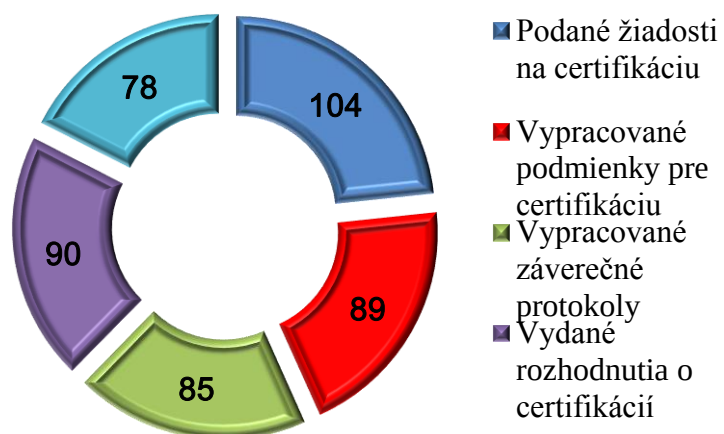
Povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín (rok 2016)

Štátna kontrola hnojív

Certifikácia hnojív

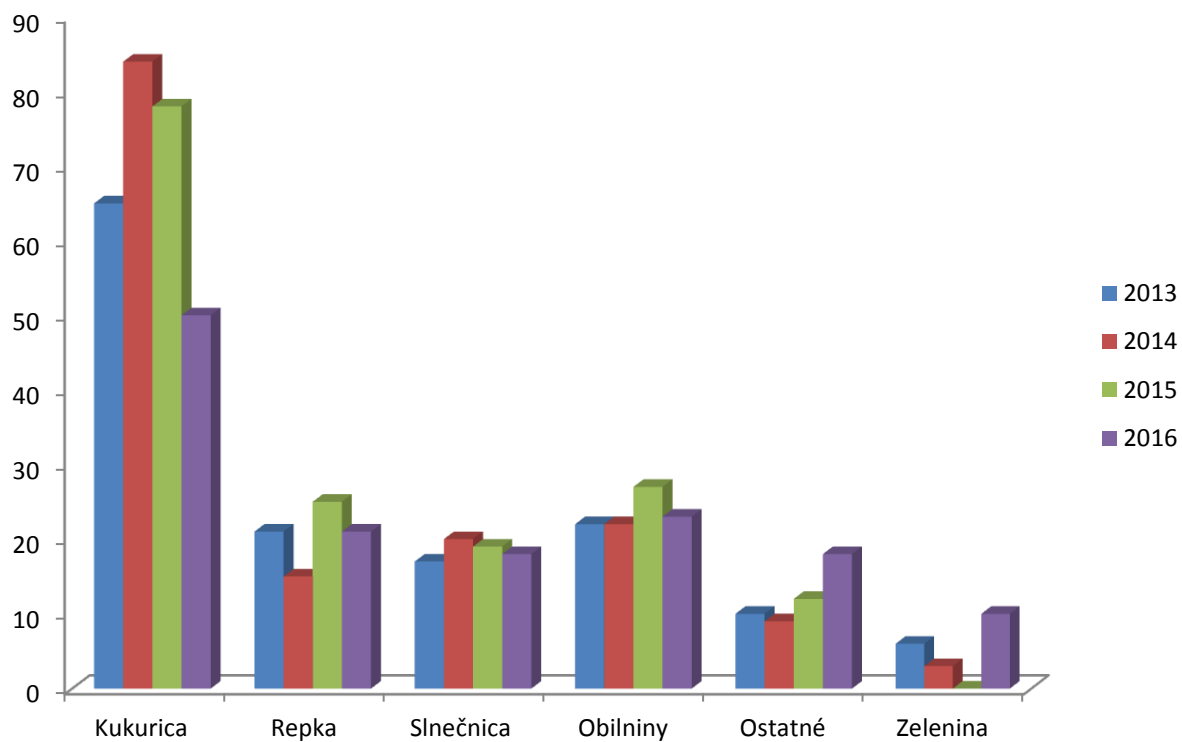

8.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

Príloha č. 2

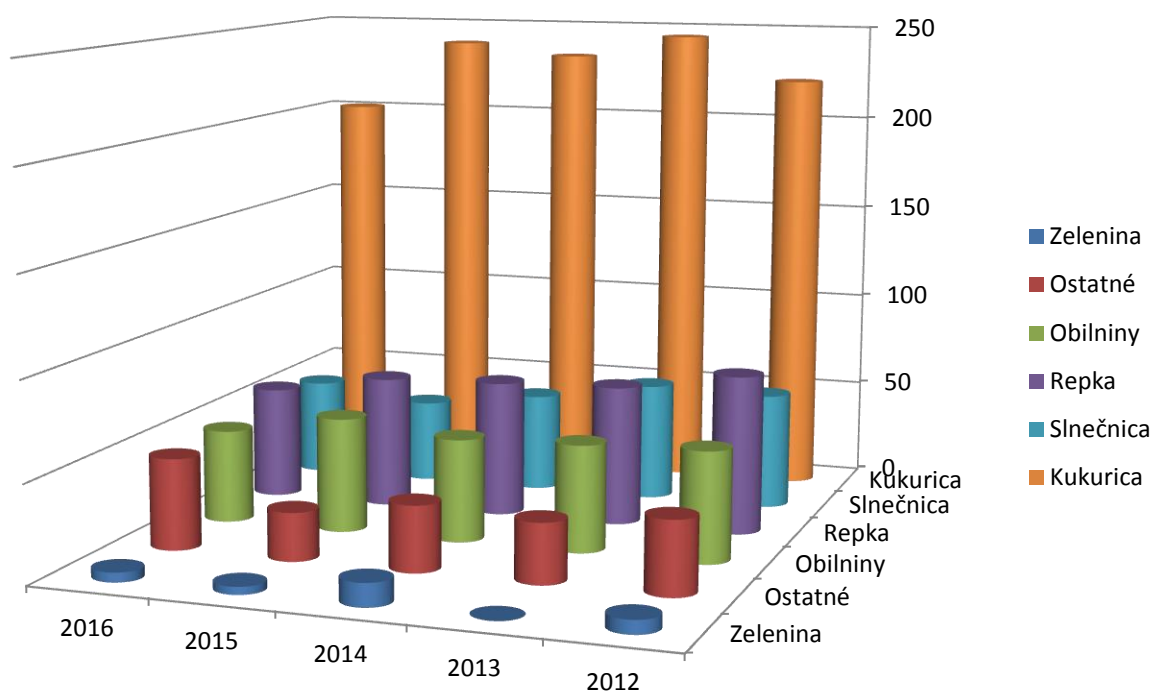
Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie 2013 – 2016

Plodina	2013	2014	2015	2016
Kukurica siata	65	84	78	50
Repka olejka	21	15	25	21
Snečnica ročná	17	20	19	18
Obilniny	22	22	27	23
Ostatné	10	9	12	18
Zelenina	6	3	0	10

Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody (NLI žiadosti) v rokoch 2012-2016

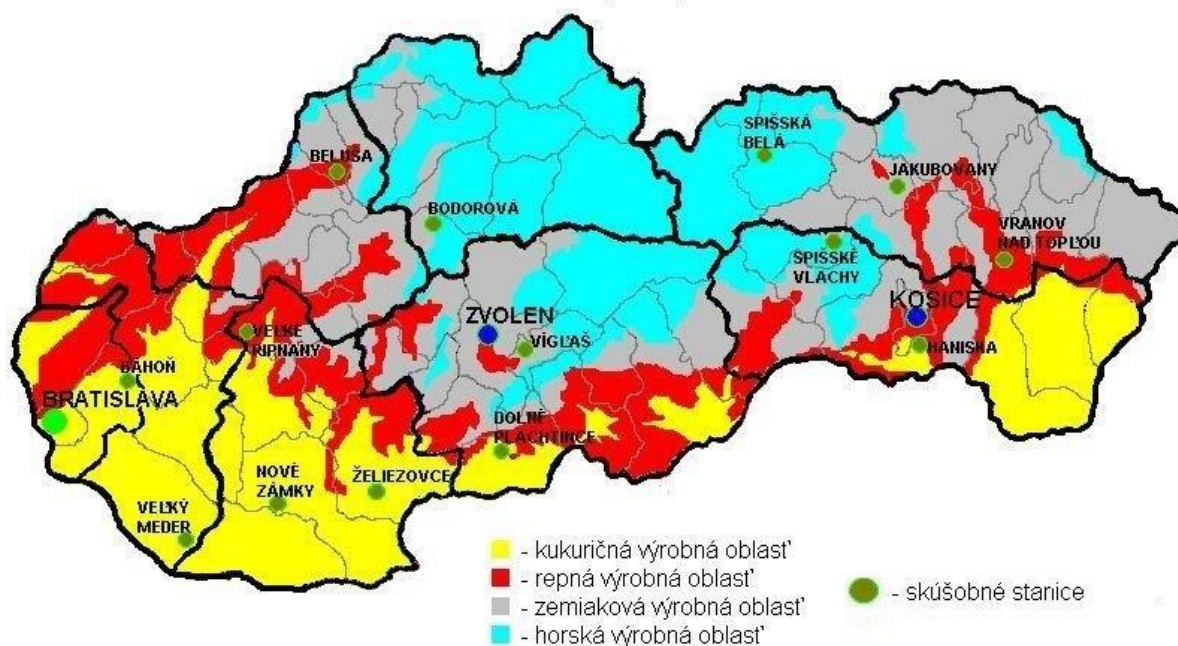
Plodina	2012	2013	2014	2015	2016
Zelenina	7	0	12	4	5
Ostatné	38	31	34	25	47
Obilniny	57	55	53	59	48
Repka olejka	82	72	70	68	58
Slničnica ročná	60	61	51	43	50
Kukurica siata	222	245	233	239	201
Spolu	466	464	453	438	409

**Prehľad výmery a založenia odrodových pokusov na skúšobných staniciach ÚKSÚP
v roku 2016**

Skúšobná stanica	Celková výmera v ha	Výmera v ha		Výmera pokusov	Počet pokusov	Pokusy		Pokusy pre iné odbory ÚKSÚP
		Sady	Vino- hrady			VCU	DUS	
Báhoň	32,78	-	-	5,97	45	25	-	19
Beluša	33,07	0,42	-	8,05	40	31	5	-
Nové Zámky	6,03	-	-	1,20	37	-	9	7
Veľké Ripňany	37,89	10,67	-	10,73	83	27	7	-
Veľký Meder	42,08	0,16	-	8,38	39	32	4	-
Želiezovce	39,06	-	-	5,16	39	29	7	1
Bodorová	39,24	-	-	4,25	27	20	-	6
Dolné Plachtince	19,06	4,25	2,94	3,85	81	24	3	-
Víglaš	30,01	0,85	-	5,42	39	29	-	9
Haniska	35,92	-	-	6,81	42	23	-	6
Jakubovany	39,63	-	-	4,14	31	24	-	4
Spišská Belá	33,29	-	-	5,67	52	11	6	7
Spišské Vlachy	37,48	-	-	6,28	64	28	30	6
Vranov nad T.	35,28	-	-	5,72	35	32	-	-
Spolu 2016	460,82	16,35	2,94	81,6	654	335	71	65
Spolu 2015	466,43	16,35	2,94	82,58	593	302	80	83

**Rozmiestnenie skúšobných staníc
v Slovenskej republike**

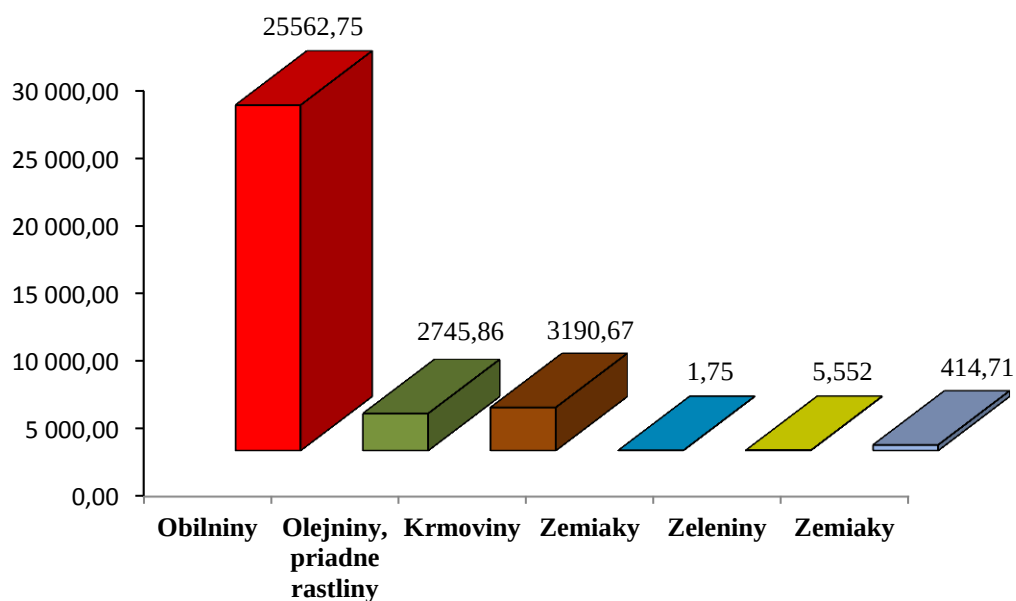
8.3 Oblasť osív a sadív

Príloha č. 3

Uznané množstvá jarých a ozimných druhov plodín za rok 2016

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	25 562,75 ha
Olejniny, priadne rastliny	2 745,86 ha
Krmoviny	3 190,67 ha
Repy	1,75 ha
Zeleniny	5,55 ha
Zemiaky	414,71 ha

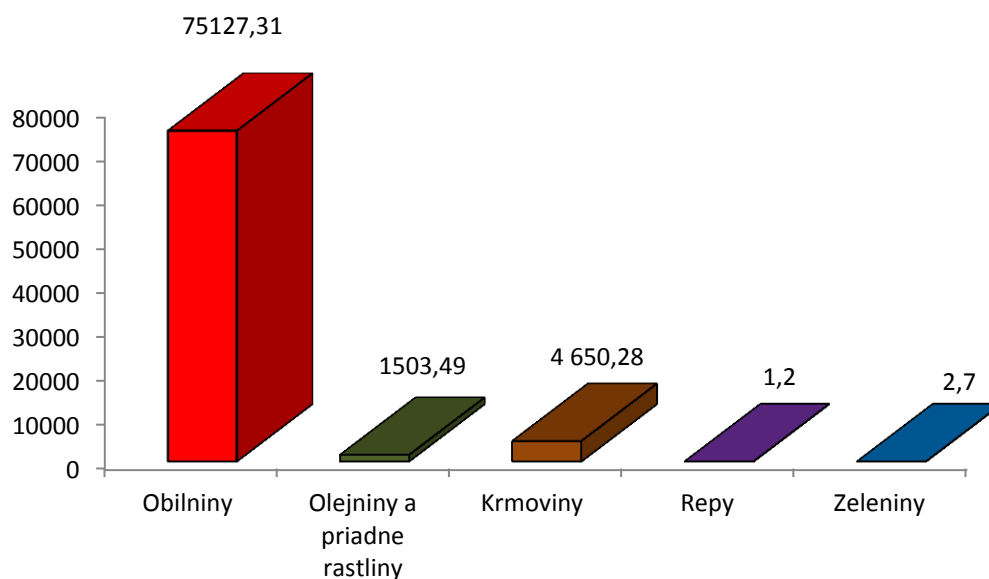
Uznané množiteľské plochy

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2016

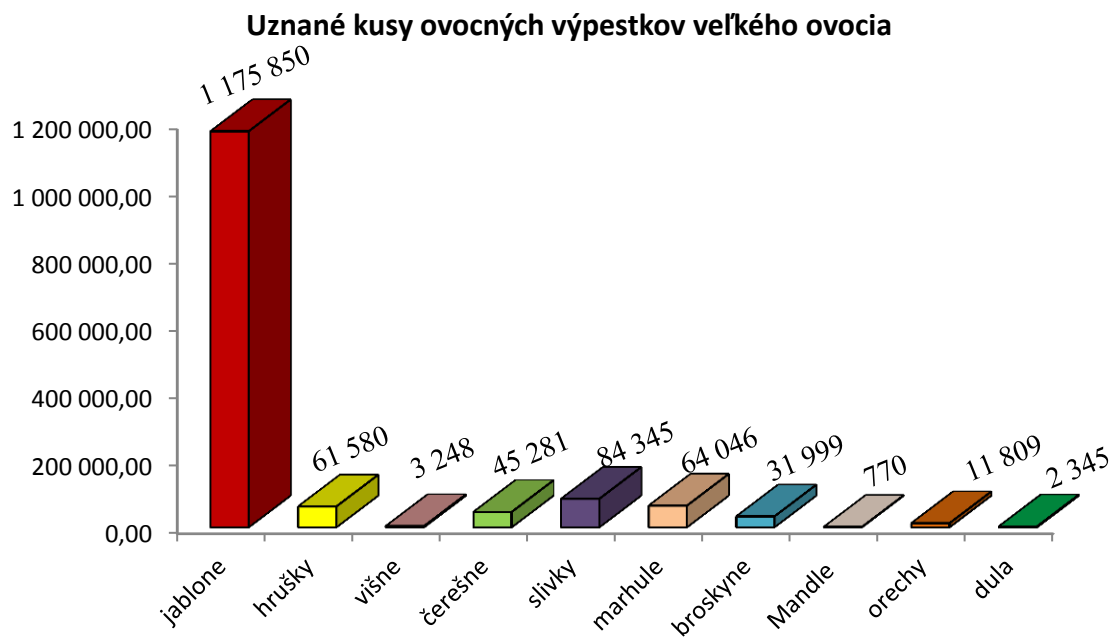
Skupina plodín	Hmotnosť v t
Obilniny	75 127,31
Olejníny a priadne rastliny	1503,49
Krmoviny	4 650,28
Repy	1,20
Zeleniny	2,70

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2016

Uznaný ovocný množiteľský materiál

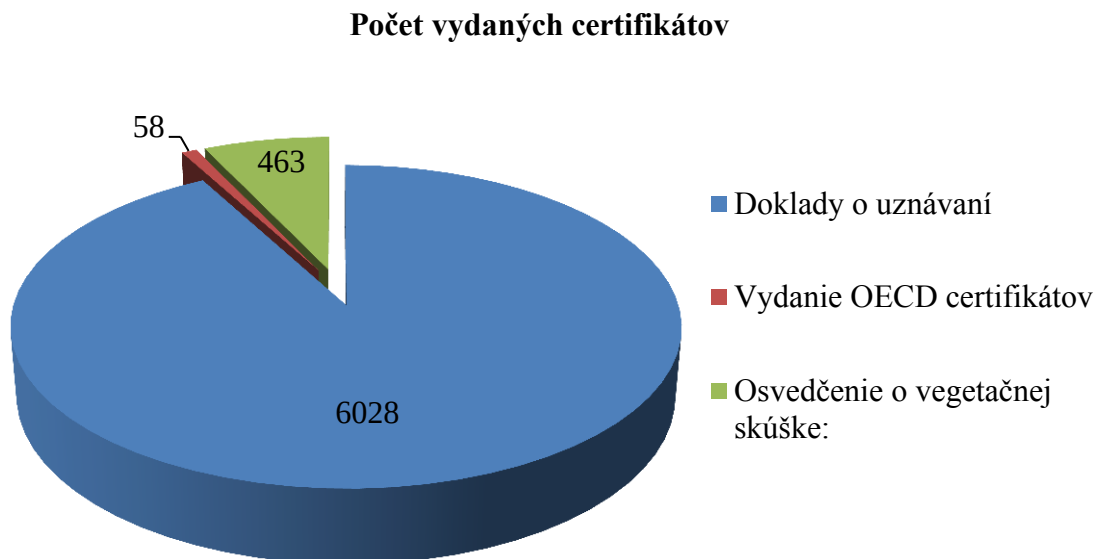
Uznané kusy ovocných výpestkov veľkého ovocia	
Jablone	1 175 850 ks
Hrušky	61 580 ks
Višne	3 248 ks
Čerešne	45 281 ks
Slivky	84 345 ks
Marhule	64 046 ks
Broskyne	31 999 ks
Mandle	770 ks
Orechy	11 809 ks
Duly	2 345 ks

Počty vydaných certifikátov za rok 2016

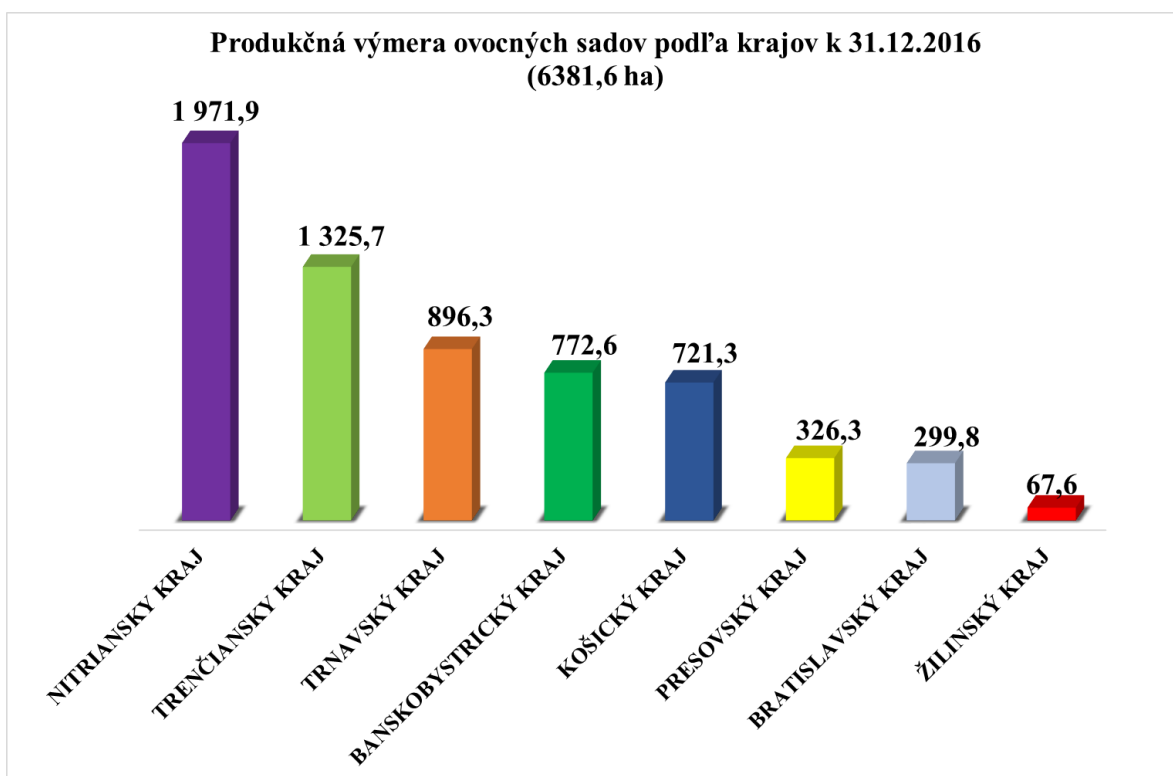
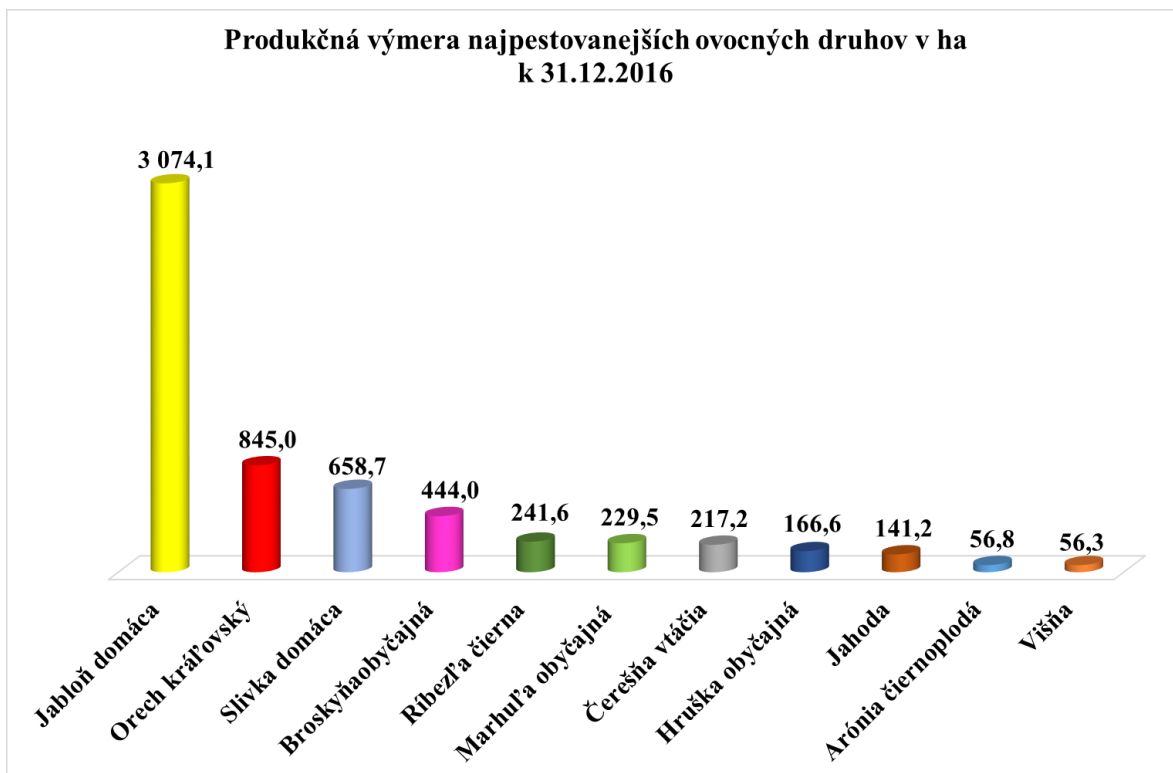
Na základe posudkov vyhotovených referentmi bolo vydaných 6 549 certifikátov:

- dokladov o uznávaní: 6 028 ks
- vydanie OECD certifikátov: 58 ks
- osvedčenie o vegetačnej skúške 463 ks

8.4 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

Príloha č. 4

Vývoj výmer ovocných sádov v ha v r. 2004 - 2016

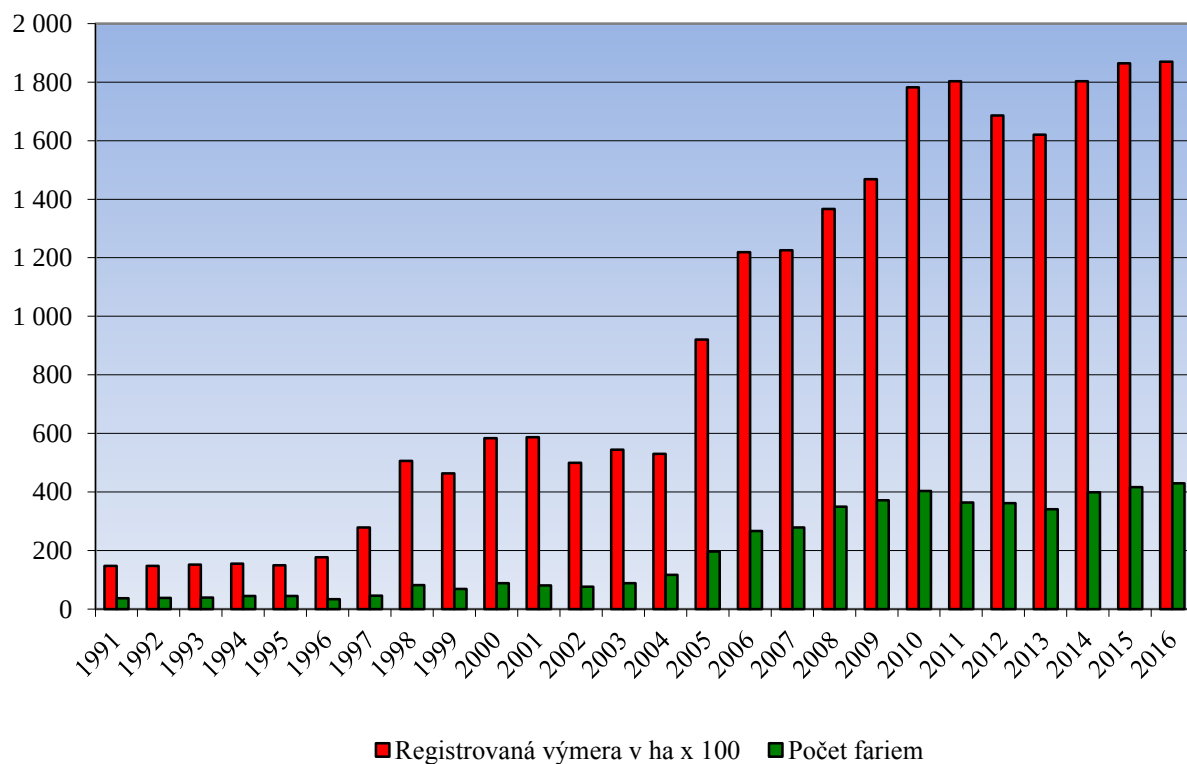
Rok	Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Manipulačná plocha (MP) v ha	Podiel MP v % z celkovej výmery
2004	11435,0	9360,0	2076,0	18,2
2005	10659,0	9330,0	1330,0	12,5
2006	10433,0	9273,0	1160,0	11,1
2007	10065,0	8945,0	1120,0	11,1
2008	9604,0	8479,0	1125,0	11,7
2009	9602,0	8506,0	1097,0	11,4
2010	9286,0	8313,0	973,0	10,5
2011	8927,0	8057,0	870,0	9,7
2012	7829,0	7048,0	781,0	10,0
2013	7378,0	6569,0	809,0	11,0
2014	7620,0	6791,0	828,0	10,9
2015	7069,9	6212,8	857,1	12,1
2016	7070,3	6381,6	685,2	9,7

Vývoj produkčnej výmery jednotlivých ovocných druhov v ha v rokoch 2007 – 2016

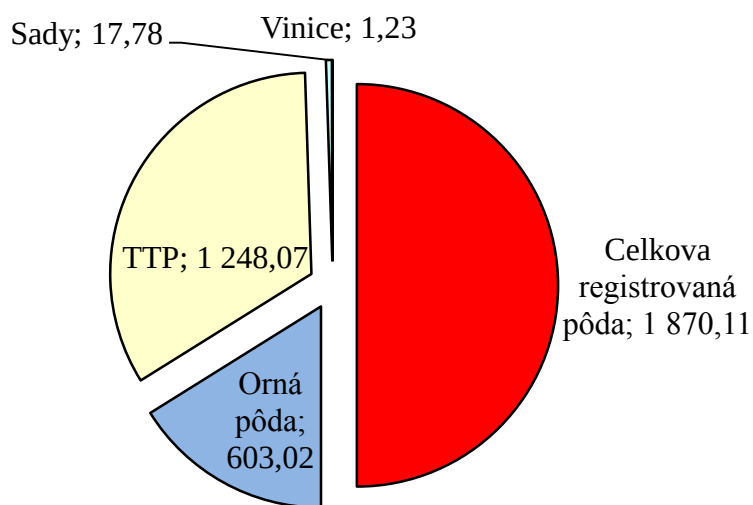
Ovocný druh	Produkčná výmera v ha											2016-2007
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	(%)	Pokles (-) /nárast (+)
Jabloň domáca	4 826,3	4 531,1	4 547,8	4 325,5	4 177,5	3 686,0	3 448,2	3 319,0	3 051,4	3074,1	48%	-1 752,2
Hruška obyčajná	231,3	198,0	204,3	206,0	205,1	178,0	167,4	165,5	157,3	166,6	3%	-64,7
Broskyňa obyčajná	935,5	857,6	856,4	786,5	737,5	636,2	572,1	568,4	443,2	444,0	7%	-491,6
Marhuľa obyčajná	313,0	307,8	302,6	270,7	239,0	222,7	219,6	223,4	226,1	229,5	4%	-83,5
Slivka domáca	711,6	704,7	672,7	694,5	687,2	620,6	619,0	633,6	646,2	658,7	10%	-52,9
Ringlota	27,7	45,3	45,2	44,7	43,6	21,7	21,6	21,6	16,2	16,2	0,3%	-11,5
Čerešňa vtáčia	288,3	284,5	284,8	292,8	308,8	268,8	250,7	264,1	229,9	217,2	3%	-71,1
Višňa	227,9	209,1	194,7	190,7	171,5	106,2	48,5	85,4	68,5	56,3	1%	-171,6
Mandľa obyčajná	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0%	-0,3
Slivka čerešňoplodá	0,0	4,3	4,3	39,7	35,0	35,0	35,0	0,0	1,0	4,5	0,1%	4,5
Ríbezľa červená	253,7	211,4	204,2	193,0	171,3	101,6	92,5	69,7	46,6	45,0	1%	-208,8
Ríbezľa biela	2,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0%	-2,2
Ríbezľa čierna	643,8	629,1	600,1	589,7	528,7	402,9	369,8	315,0	232,8	241,6	4%	-402,2
Egreš obyčajný	23,6	23,6	23,6	20,6	18,7	17,3	17,3	0,3	0,3	0,1	0,001%	-23,5
Malina	59,4	50,5	39,3	37,9	17,0	11,8	11,7	9,5	6,2	9,8	0,2%	-49,6
Černica	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9	0,1%	-1,0
Jahoda	145,3	98,4	146,3	153,1	191,4	212,4	173,4	165,5	139,6	141,2	2%	-4,1

Orech kráľovský	107,2	166,1	192,5	285,8	313,1	310,9	312,6	719,0	728,6	845,0	13%	737,8
Gaštan jedlý	17,5	25,3	26,2	12,5	19,1	19,2	19,2	19,2	8,1	8,0	0%	-9,6
Zemolez	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0%	0,3
Rakytník rešetliakov.	7,0	7,0	4,4	16,6	16,6	16,6	16,6	21,9	42,5	42,2	1%	35,3
Lieska obyčajná	2,2	4,1	7,0	6,9	6,8	7,0	7,0	6,9	6,1	7,0	0,1%	4,8
Jarabina	2,7	2,9	2,9	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	1,5	1,5	0,02%	-1,2
Jarabina vtáčia x Hloh sibír.	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,1	0,1	0,002%	-2,2
Drieň obyčajný	0,6	0,6	1,1	1,1	1,1	1,1	1,4	1,4	0,8	1,8	0,03%	1,2
Baza čierna	49,0	48,0	69,6	64,0	76,2	77,5	67,5	61,3	51,0	49,2	1%	0,2
Jarabina čierna	40,5	31,6	31,6	31,9	34,5	34,7	35,0	59,4	57,3	56,8	1%	16,3
Ruža jablčkatá	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,4	10,4	10,4	10,3	0,2%	0,3
Brusnica chocholikatá	9,4	18,7	22,2	24,3	31,8	32,6	36,3	34,7	29,6	42,8	1%	33,4
Moruša	0,0	0,0	0,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	0,04%	2,3
Ostatné	0,2	0,0	2,9	0,3	1,2	2,1	2,1	2,1	4,1	4,3	0,1%	4,1
Spolu	8 944,9	8 478,7	8 505,6	8 313,1	8 056,8	7 048,1	6 569,0	6 791,3	6 212,8	6381,6	100%	-2 563,3

Vývoj ekologickej poľnohospodárskej výroby 1991 - 2016

Registrovaná výmera pôdy v systéme EPV k 31.12.2016 (ha*100)

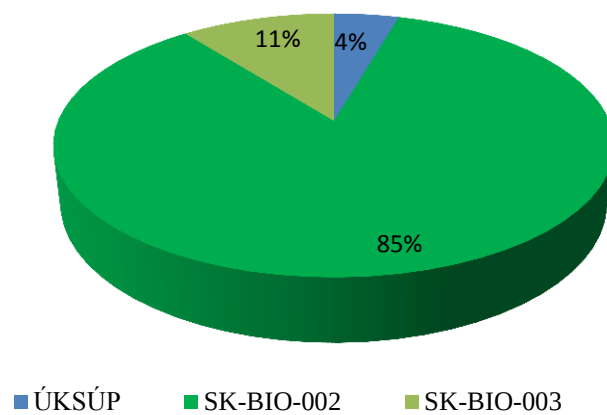

■ Celkova registrovaná pôda ■ Orná pôda ■ TTP ■ Sady ■ Vinice

Porovnanie ukazovateľov EPV za roky 2015 a 2016

Ukazovateľ EPV	ROK 2015	ROK 2016	% rozdiel s rokom 2015
Počet prevádzkovateľov v EPV	552	591	+ 7,07
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	416	430	+ 3,37
Poľnohospodárska pôda/ ha	186 482,61	187 010,70	+ 0,07
Orná pôda/ ha	60 890,43	60 302,13	- 0,97
TTP/ ha	123 855,32	124 807,48	+ 0,77
Ovocné sady/ ha	1612,98	1 777,74	+ 10,21
Vinohrady/ ha	123,88	123,35	- 0,43
Výrobca biopotravín	83	86	+ 3,61

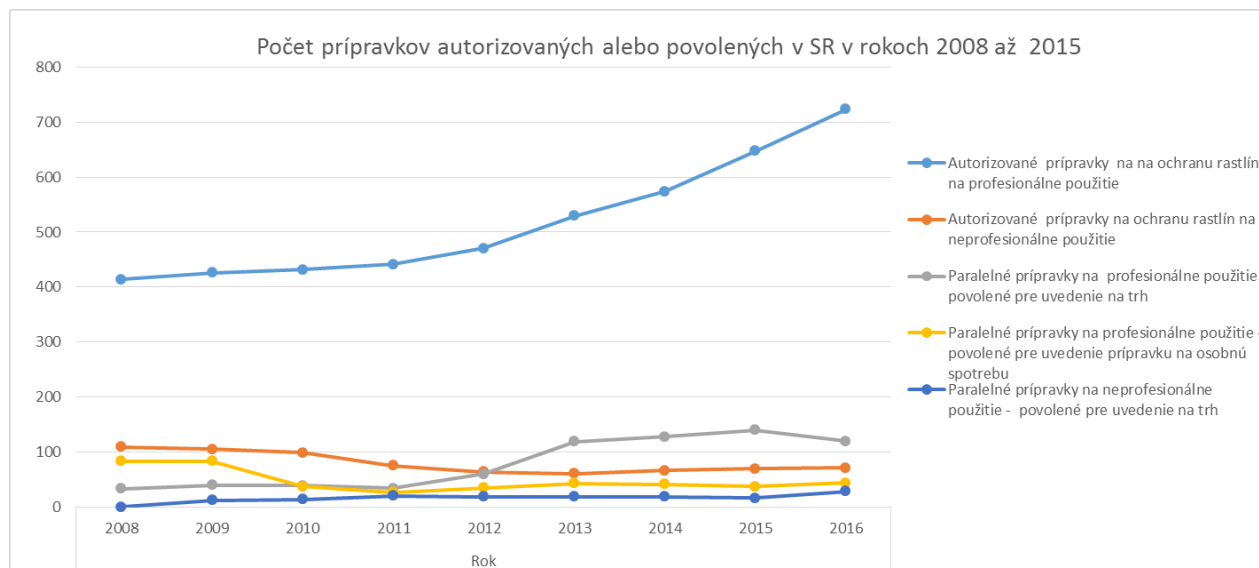
Výkon úradných kontrol v EPV v SR v roku 2016

8.5 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín

Príloha č. 5

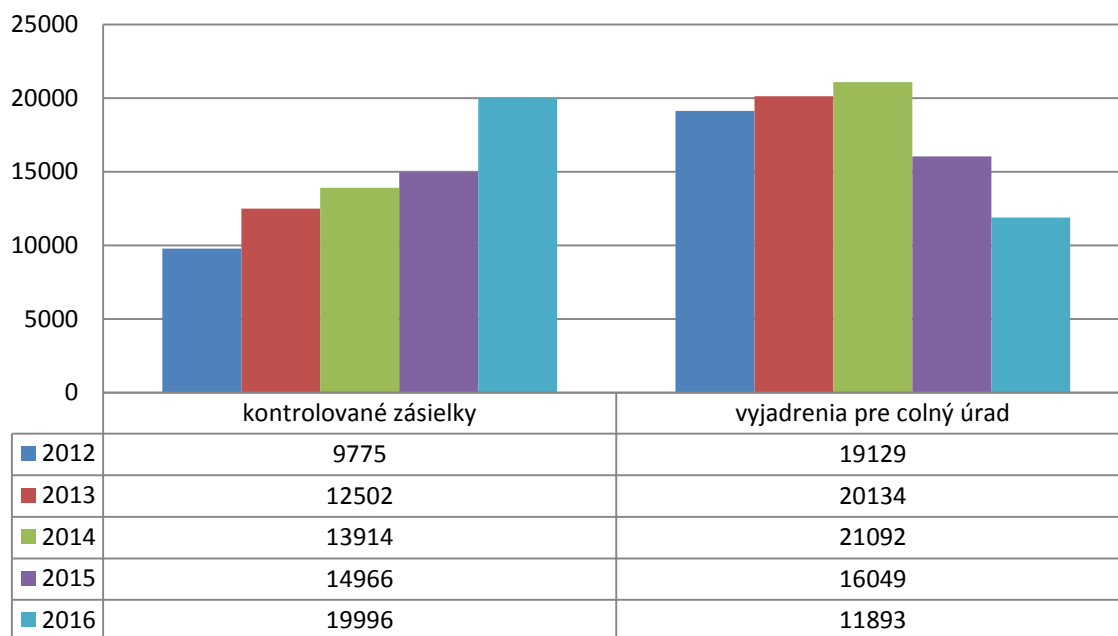
Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 - 2016

8.6 Oblasť ochrany rastlín

Príloha č. 6

Štatistické porovnanie počtu kontrol na HIS za roky 2012-2016

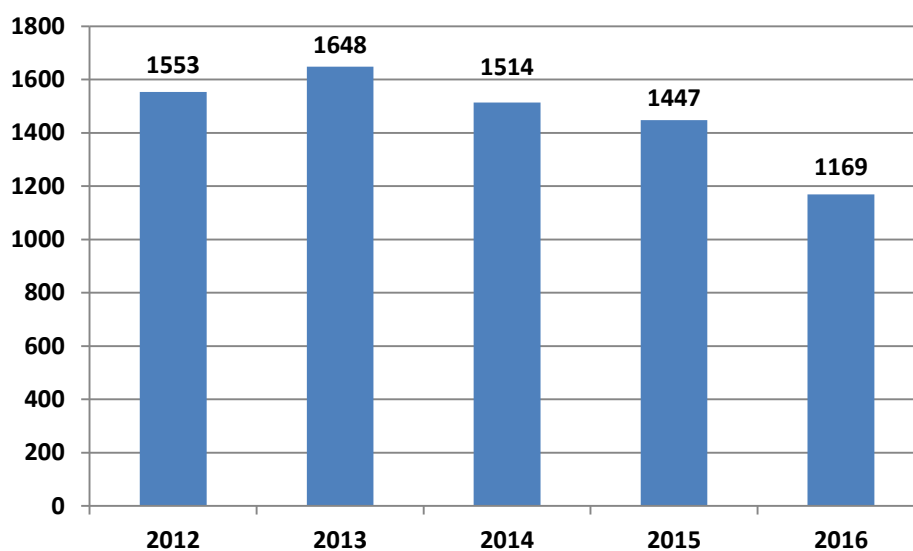

Štatistické porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2016

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín	2012	2013	2014	2015	2016
kontrola konečných užívateľov, paralelné prípravky, kontrola skladov prípravkov na ochranu rastlín vrátane zisťovania zásob starých prípravkov na ochranu rastlín, následné kontroly	693	650	508	553	385
- z toho kontrola leteckých aplikácií	15	32	15	4	13
kontrola podnikov agroslužieb v oblasti prípravkov na ochranu rastlín (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10	20	15	30	10
kontrola veľkoskladov prípravkov a veľkoobchodných reťazcov (Hornbach, Baumax, Tesco)	81	36	38	52	19
kontrola malospotrebitel'ských balení prípravkov pri ich predaji	167	175	212	234	222
kontrola dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín	2	30	62	50	39
kontrola úletov prípravkov na ochranu rastlín	16	8	5	9	11

posudzovanie žiadostí a vydanie o povolenie leteckej aplikácie	59	60	77	59	97
poškodenia včiel pri používaní prípravkov	0	6	0	0	1
kontrola internetového predaja prípravkov	0	3	10	15	5
kontrola pozemných aplikačných zariadení, moričiek osiva a sadiva	333	429	316	217	125
kontrola výrobcov prípravkov na ochranu rastlín	0	0	3	1	1
kontroly aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne	0	0	21	20	17
zákona kontrola POR popri (Cross - Compliance)	177	199	232	203	224
Celkovo	1 553	1 648	1 514	1 447	1 169

Počet kontrol POR

Monitoring škodlivých organizmov – porovnanie počtu kontrol za roky 2012 – 2016

Škodlivý organizmus	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Acidovorax citrulli</i>	0	0	0	24	21
<i>Anoplophora chinensis</i> a <i>Anoplophora glabripennis</i>	413	590	490	554	540
<i>Aphelenchoides besseyi</i>	49	36	52	36	28
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	331	432	349	406	430
baktériová krúžkovitosť zemiaka a hnedá hniloba zemiaka	766	601	559	413	564
<i>Diplocarpon mali</i>	0	0	0	176	132
<i>Ditylenchus destructor</i>	314	222	202	163	172
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	0	0	0	37	49
<i>Epitrix</i>	276	288	227	174	564
<i>Erwinia amylovora</i>	951	1005	883	810	726
európska žltáčka kôstkovín	61	68	74	87	39
<i>Gibberella circinata</i>	100	115	123	134	173
<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i>	47	64	47	30	36
Grapevine flavescence doreé phytoplasma	0	0	0	49	67
hrčiarka gaštanová	380	338	204	71	74
kukuričiar koreňový	364	357	7	0	0
<i>Melampsora medusae</i>	0	0	0	63	62
mínerky	98	95	94	69	75
molica tabaková	77	82	77	51	53
<i>Monilinia fructicola</i>	222	255	61	0	0
náhle odumieranie dubov (<i>Phytophthora ramorum</i>)	232	334	285	280	305
nosánik palmový	41	52	48	35	21
<i>Pomacea insularum</i>	23	25	23	17	21
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i> (NMP)	0	0	0	93	80
rakovina javora	113	178	174	32	0
rakovina kivi	0	36	31	21	0
stolbur zemiaka	369	325	259	198	201
strapka Palmiho	109	106	117	70	89
sypavky na borovici	124	160	153	131	136
<i>Tilletia indica</i>	49	51	66	48	46
<i>Tuta absoluta</i>	103	112	98	82	97
tracheomykózne odumieranie platanov	107	133	102	94	82
vírus mozaiky pepina	75	77	81	69	70
viroid vretenovitosti zemiaka na okrasných rastlinách	16	0	0	0	0
<i>Xylella fastidiosa</i>	0	0	79	397	240

8.7 Oblasť krmív a výživy zvierat

Príloha č. 7

Register krmivárskych podnikov

Činnosť			Počet
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	V roku 2016		86
	Spolu registrovaných osvedčení		1462
Registrácia krmivárskych podnikov	Schválené krmivárske podniky	V roku 2016	17
		Spolu v registri	130
	Registrované krmivárske podniky	V roku 2016	88
		Spolu v registri	570
Registrácia prvovýrobcov	V roku 2016		257
	Spolu v registri		3723
Registrácia výrobcov kŕmnych zmesí pre vlastnú potrebu	V roku 2016		39
	Spolu v registri		409
Registrácia predajní	V roku 2016		240
	Spolu v registri		2031
Zmeny v registri krmivárskych podnikov	V roku 2016		364

Dovoz krmív cez HIS

HIS Čierna nad Tisou , letisko Bratislava

Druh	Počet zásielok	Množstvo ton	Poznámka
Spolu	0	0	

HIS Vyšné Nemecké

Druh	Počet zásielok	Množstvo v t	Poznámka (krajina)
Kŕmne droždie	55	1 130,84	UA
Kŕmne droždie	21	440,41	RU
Kŕmne droždie spolu	76	1571,25	
Pivovarnícke mláto	14	296,15	RU
Vika	6	132,92	UA
Vika	3	66,08	RU
Vika spolu	9	199,01	
Vičenec	5	100,32	RU
Vičenec	2	43,07	UA
Vičenec spolu	7	143,39	
Požlt' spolu	10	216,64	RU
Sója spolu	10	208,57	UA

Sójová múka a krupica spolu	1	1,02	UA
Sójový olej spolu	2	46,00	UA
Modrá skalica spolu	2	42,00	RU
Monokalcium fosfát spolu	7	151,42	RU
Polyfosfát sodíka spolu	1	19,00	KZ
Slničnica spolu	3	50,92	MD
Pšeno spolu	2	41,49	UA
Proso	144	3212,01	UA
Proso	5	218,14	RU
Proso spolu	149	3430,15	
Slničnicové pokrutiny spolu	12	261,47	UA
Ľanové pokrutiny spolu	32	702,66	UA
Repkové pokrutiny spolu	2	44,02	UA
Šošovica spolu	2	420,4	KZ
Kukurica spolu	3	60,06	UA
Pšenica spolu	3	66,03	UA
Ľan	10	216,56	UA
Ľan	17	373,4	RU
Ľan	1	22,04	MD
Ľan	4	88,1	KZ
Ľan spolu	32	700,1	
Zvyšky z výroby škrobu	2	42,0	UA
Kukuričný škrob spolu	2	44,0	UA
Lucerna spolu	6	124,29	UA
Ciok spolu	2	44,03	UA
Lesknica lek. spolu	3	66,48	UA
Spolu:	394	8 992,55	

Prehľad úradne odobratých vzoriek krmív

Odbor vzoriek na účel analýzy	Počet
Zložky živočíšneho pôvodu	59
Botanické nečistoty	14
GMO	14
Ťažké kovy, mikroprvky, makroprvky	858
Mykotoxíny (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol)	146
Spolu	1091

Počet zaevidovaných a vyhodnotených úradne odobratých vzoriek krmív

Vzorka	Počet
Úradný odber vzoriek v roku	1091
Evidované a vyhodnotené vzorky v roku	1132
Vystavené posudky na vzorky v roku	858
- z toho vyhovujúce / nevyhovujúce	813 / 45

Počet vzoriek podľa druhu krmiva

Druh krmiva	počet	vyhovujúce	nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
Doplňkové krmivá	269	248	21	7,8
Kompletné krmivá	347	328	19	5,5
Doplňkové látky	14	14	0	0,0
Premixy	44	42	2	4,5
Kŕmne suroviny	184	181	3	1,6
Celkový počet	858	813	45	5,2

Počet vzoriek podľa typu krmivárskeho podniku

Typ krmivárskeho podniku	počet	vyhovujúce	nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
Výrobcovia kŕmnej suroviny	86	86	0	0,0
Výrobcovia doplnkových látok, bioproteínov, premixov	40	39	1	2,5
Výrobcovia kŕmnych zmesí a doplnkových kŕmnych zmesí	253	231	22	8,7
Dovozcovia kŕmív	10	9	1	10,0
Sprostredkovatelia a obchody	316	298	18	5,7
Výrobcovia pre vlastnú potrebu	153	150	3	2,0
Celkový počet	858	813	45	5,2

Počet analýz na sledovanie GMO v krmivách

Kategória	Počet analýz	GMO pozitívna	GMO negatívna	Počet nevyhovujúcich
Kŕmne suroviny				
Sója	3	3	0	0
Ľan	1	1	0	1
Kŕmne zmesi				
Kŕmne zmesi	10	0	10	0
Spolu	14	4	10	1

Počet stanovení ťažkých kovov v krmivách

Druh krmiva	Počet stanovení			
	olovo	kadmium	arzén	spolu
Kompletné krmivá	9	9	0	18
Doplňkové krmivá	8	8	0	16
Premixy	2	2	0	4
Kŕmne suroviny	52	52	0	104
Doplňkové látky	6	6	0	12
Spolu	77	77	0	154

Počet stanovení na krížovú kontamináciu kokcidiostatikami

Druh krmiva	Počet stanovení										
	Salinom y- cinát sodný	Monene n- zinát sodný	Nara - zín	Nikar - bazín	Robe - nidín	Lasaloci d sodný	Madura - mycín	Semdur a- mycín	Halofu -ginon	Diklazur il	Spol u
Kompletné krmivá	5	6	5	1	-	-	-	-	-	1	18
Doplňkové krmivá	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	12
Premixy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Kŕmne suroviny	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Doplňkové látky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Spolu	9	10	9	1	-	-	-	-	-	1	30

Počet stanovení mikroprvkov prekračujúcich najvyššie prípustné hodnoty

Druh krmív	Počet stanovení s prekročeným obsahom mikroprvkov				
	zinok	mangán	meď	selén	spolu
Kompletné krmivá	5	3	1	0	9
Spolu	5	3	1	0	9

Prehľad uložených pokút a osobitných opatrení

Osobitné opatrenia Dátum / č. spisu	Uložené opatrenia	Stav riešenia
26.08. 2016 KVZ/554/2016	V súvislosti s hlásením RASFF o výskyte nepovolenej GMO ľanu.	Subjekt podal správu o splnení uložených opatrení.
Uloženie pokuty Dátum / č. spisu	Uložené pokuty	Stav riešenia
24.02. 2016 KVZ/105/2016	Opakovane zistený reziduálny obsah antibiotika – chlór-tetracyklín v kŕmnych zmesiach pre ošípané.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
19.01. 2016 KVZ/24/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok a kŕmnych surovín , ako aj požiadavky správneho označovania doplnkových látok.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
11.04. 2016 KVZ/189/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu zinku a medi v krmive pre ošípané.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
11.04. 2016 KVZ/190/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu zinku v krmive pre ošípané.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.

21.04. 2016 KVZ/219/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu zinku v krmive pre spoločenské zvieratá.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
16.05. 2016 KVZ/286/2016	Údaje povinného označovania neboli v úradnom jazyku.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
11.04. 2016 KVZ/191/2016	Údaje povinného označovania neboli v úradnom jazyku.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
16.05. 2016 KVZ/285/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu zinku v krmive pre ošípané.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
19.12. 2016 KVZ/800/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu mangánu v krmive pre hydinu.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
19.12. 2016 KVZ/798/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu mangánu v krmive pre hydinu.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.
19.12. 2016 KVZ/799/2016	Neboli dodržané podmienky používania doplnkových látok – prekročenie maximálneho limitu mangánu v krmive pre hydinu.	Krmivársky podnik uhradil pokutu.

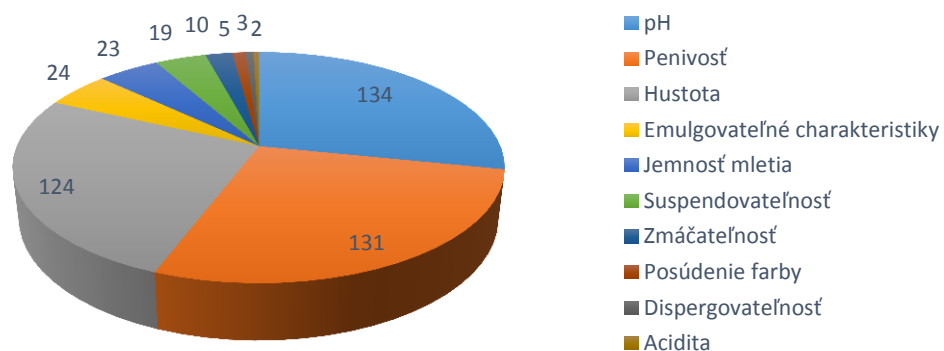
8.8 Oblasť laboratórnych činností

Príloha č. 8

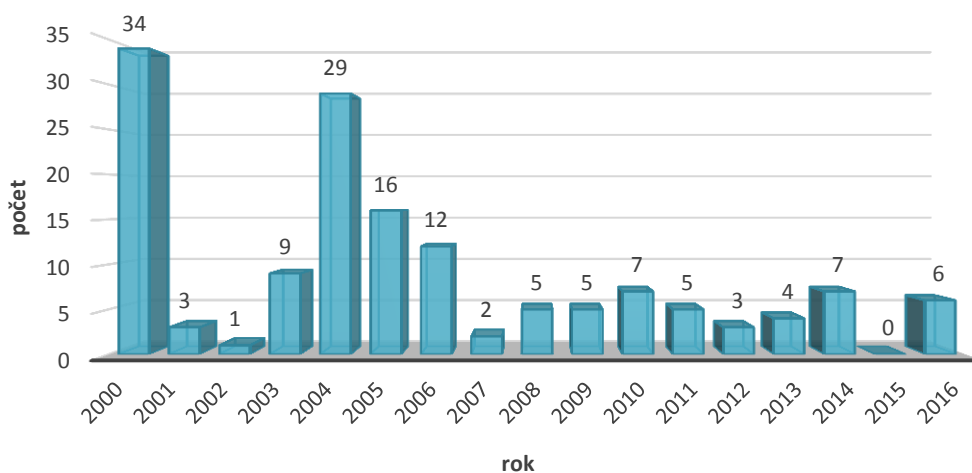
Výkony OMB NRL v roku 2016:

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2016	Poznámka
Popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting, DNA profiling)	Počet analýz	2343	pšenica (<i>T. aestivum</i>), jačmeň (<i>Hordeum vulgare</i>), kukurica (<i>Zea mays</i>), ovos (<i>Avena sativum</i>), raž, slnečnica, sója (<i>Glycine max.</i>)
	Počet vzoriek	47	detto
Vývoj a validácia / verifikácia DNA a elektroforetických metód	Počet metód	-	-
Aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	Počet vzoriek	11	vzorky pre účely RM a KT
Validácia/verifikácia metód pre detekciu GMO	Počet metód	1	1xGM event repky 1xGM event sóje
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie rozsahu akreditácie	Počet metód	5 + (10 sPSP + 10 eve soy PSP + 13 eve maize PSP)	Nar. (ES) 619/2011, PSPp projekt, FA SMBL – rozšírenie FR – 29. február 2016
Detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, qPCR, RFLP a i.)	Počet vzoriek	181	sója, repka, kukurica, zemiaky, krmivá, osivá, merkantil, atď.
	Počet analýz	3247	detto
Vývoj molekulárnych diagnostických metód	Počet metód	-	-
Validácia / verifikácia diagnostických metód, FA	Počet metód	-	-
PCR a RFLP diagnostika fytopatogénov pre OOR, OD a externých zákazníkov	Počet vzoriek	123	PSA, XCC, XF, fytoplazmy
	Počet analýz	351	detto

Graf 1 Počet stanovení fyzikálno-chemických parametrů POR v roce 2016

Graf 2 Počet nevyhovujících POR v letech 2000 – 2016

9. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEP	Agroenvironmentálne platby
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	Agrochemické skúšanie pôd
AWAI	Portál webových aplikácií v poľnohospodárstve (Agriculture Web Applications Interface) EU
BSE	Bovínná spongiformná encefalopatia (choroba šialených kráv)
BTSF	Lepším vzdelávaním k bezpečnejším potravinám (Better Training for Safer Food)
CA	Kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CaMV	Mozaikový vírus karfiolu (Cauliflower Mosaic Virus)
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín (International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COEX-NET	Skupina pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom (Coex-Net Group DG-SANCO)
CPVO	Úrad Spoločenstva pre rastlinné odrody (Community Plant Variety Office)
CRO	Centrálny register odrôd
CTGB	Výbor pre akreditáciu prostriedkov na ochranu rastlín a biocídov (Board for the Authorization of Plant Protection Products and Biocides) /Holandsko/
ČR	Česká republika
ČŠ	Členské štáty
DG SANCO	Úrad pre zdravie a ochranu spotrebiteľov EK - generálne riaditeľstvo (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	Dni otvorených dverí
dRR	Návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	Skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (Distinctness, Uniformity and Stability Tests)
EA	Licenčná zmluva na software Microsoft (Enterprise Agreement)
EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)

EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)
ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EP	Ekologické poľnohospodárstvo
EPPO	Európska a stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)
EPV	Ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
ESFY	Žltnutie kôstkovín
EÚ	Európska únia
EURL GMFF	EU referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAOISPM	Medzinárodné normy pre fytosanitárne opatrenia FAO (FAO - International Standards for Phytosanitary Measures)
FVO-DG SANCO	Úrad pre potraviny a veterinárnu správu - Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (Food and Veterinary Office – Directorate General Health and Consumer Protection)
GEVES	Združenie pre výskum a kontrolu odrôd a osív (Francúzsko)
GMO	Geneticky modifikované organizmy
GMR	Geneticky modifikované rastliny
HACCP	Analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	Hodnotenie kvality krmív
HIS	Hraničná inšpekčná stanica
CHCL	Cholínchlorid
CHOP	Chránené označenie pôvodu
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center) ES
LPIS	Register parciel poľnohospodárskej pôdy (Land Parcel Identification System)
LRO	Listina registrovaných odrôd

MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MŽP	Ministerstvo životného prostredia
NLI	Žiadosť o registráciu novej odrody (New Listing)
NPPC	Národné potravinárske a poľnohospodárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OD	Odbor diagnostiky
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EU
OIK	Terénna inšpekcia krmív
OKaVZ	Odbor krmív a výživy zvierat
OOaS	Odbor osív a sadív
OOR	Odbor ochrany rastlín
OOS	Odbor odrodového skúšobníctva
OUSA	Onkologický ústav Sv.Alžbety
OÚSR	Ovocinárska únia SR
OVaV	Odbor vinohradníctva a vinárstva
OVKD	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
PAU	Polycyklické aromatické uhľovodíky
PCB	Polychrómované bifenyly
PHM	Pohonné hmoty
POR	Prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PPKP	Plošný prieskum kontaminácie pôd
RASFF	Rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)
RFLP	Dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	Registračný informačný systém (pre oblasť osív a sadív)
RO	Rozpočtové opatrenie
RT-PCR	Polymerázová reťazová reakcia s použitím reverznej transkripcie (Reverse Transcription - Polymerase Chain Reaction)
RVPS	Regionálna veterinárna a potravinová správa
SAARC	Regionálne združenie krajín juhovýchodnej Ázie (South Asian Association for Regional Cooperation)
SAP	Informačný systém pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov
SEP	Správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav

SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SL-OAK	Skúšobné laboratóriá - oddelenie analýzy krmív
SLP	Správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPU	Slovenská pôdohospodárska univerzita
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
SS	Skúšobná stanica
STN	Slovenská technická norma
ŠKČ	Štátne kontrolné číslo
ŠO	Škodlivý organizmus
ŠOS	Štátne odrodové skúšky
ŠÚSR	Štatistický úrad SR
ŠVPS	Štátna veterinárna a potravinová správa
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
ULO	Skladovanie v prostredí s nízkym obsahom kyslíka (Ultra Low Oxygen)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva SR
VCU	Skúšky hospodárskej hodnoty
VKD	Všeobecná a karanténna diagnostika
VOIP	Protokol hlasovej komunikácie cez internet (Voice Over Internet Protocol)
VRO	Vnútorne rozpočtové opatrenie
VŠÚZ	Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
WOSR	Zimná repka olejná, referenčná zbierka
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností